

Hemmelighedern
af Et lykkeligt Li

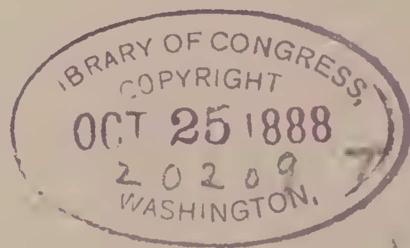
Hemmeligheden

— af —

Et lykkeligt Liv.

— Af —

Mrs. Hannah Whitall Smith.

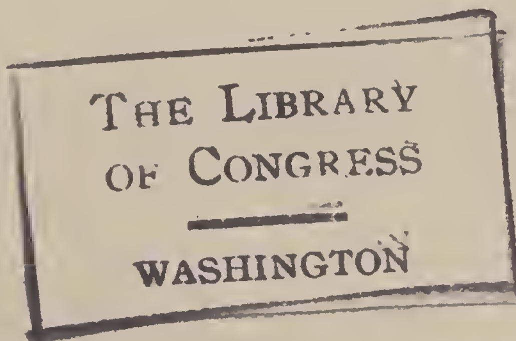
Fleming H. Revell,

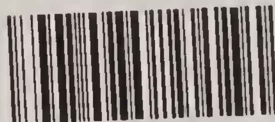
Chicago:
148 og 150 Madison St.

New York:
No. 12 Bible House.

Udgiver af evangeliske Skrifter.

(The Christian's Secret of a Happy Life — Norwegian-Danish.)

THE LIBRARY
OF CONGRESS
WASHINGTON

LC Control Number
tmp96 025546

Fortale.

Dette er ikke et theologisk Værk. Jeg tilstaar ogsaa med det samme, at jeg aldrig har studeret Theologi og forstaar hverken dens Systemer eller Termer. Men Herren har lært mig i det daglige Liv ad Erfaringens Vei enkelte dybe Sandheder med Hensyn til sig selv og sit Forhold til os, som har været mig til stor Hjælp i mit kristelige Liv og har gjort mig meget lykkelig.

Jeg ønsker at fortælle disse Lærdomme saa godt jeg formaar, for at nogle andre maa blive ligesaa lykkelige som jeg. Jeg kan ikke beholde denne Hemmelighed for mig selv.

Det er aldeles ikke min Hensigt at ville forsøge at forandre nogens Lærebegreber. De Sandheder, jeg vil antyde, er i ingensomhelst Mening theologiske, men simpelthen, og ikkun, praktiske. De er, tror jeg, Livets og Erfaringens Grundsandheder, som underligger alle Theologier, og som er den sande og væsentlige Mening af dem alle. De vil passe for enhver, idet de simpelthen muliggjør det for dem, der hylder dem, at leve op til sine egne Troesbegreber og at finde i dem den erfaringsmæssige Virkelighed af en hosværende Frelser og en nærværende Frelse.

Flertallet af os vedgaar, at der bag alle Religionsformer findes en Kjernereligion, der indeholder de vitale Sandheder af dem alle; det er denne, min Bog omhandler.

„Om nogen vil gjøre Guds Villie, skal han kjende om Lærdommen er af Gud" siger Herren. Lydighed er Nøglen til enhver Hemmelighed, hvad enten i Kunst, Videnskab eller Religion, og om nogen Sjæl, ved Læsningen af denne Bogs Blade, lærer paa en bedre Maade at adlyde den guddommelige Mesters velsignede Lærdomme, da vil den Sjæl have opdaget noget af den Hemmelighed, jeg forsøger at aabenbare.

Jeg har anbefalet min Bog til Herren, og har bedet ham at modvirke alt i den, som maatte være Uret, og lade blot det, som er sandt, finde Indgang i Hjerterne. Den er udsendt i inderlig Medfølelse og af brændende Kjærlighed til alle kjæmpende og mødige Sjæle, hvad Navn de end monne bære, hvad Bekjendelse de end hylder, og dens Budskab gaar fra mit Hjerte til deres Hjerter. Det bedste, jeg har, giver jeg. Maatte dog den velsignede Helligaand benytte den til at lære nogle af mine Læsere den sande Hemmelighed af et lykkeligt Liv.

Indhold.

Første Del: Livet.

Anden Del: Vanskeligheder.

Første Del: Livet.

Vidnesbyrdet.

O skulde jeg mig skamme
At tale om den Fred,
Som Gud lod mig annamme
Af sin Barmhjertighed?
Nei, jeg vil Vidne bære
Om Jesu Kjærlighed
Til Lammets store Ære
Udi al Evighed.

Forunderlige Glæde,
Som jeg hos Jesus fandt,
Da jeg lod ham indtræde
I Hjertet, som han vandt.
Jeg aldrig kan forglemme
Den himmelsøde Fred,
Som han lod mig fornemme
Af idel Kjærlighed.

Jo mere jeg bekjender,
Hvad Gud har gjort for mig,
Desmere Luen brænder
I Hjertet inderlig.
Kom, Sjæl, lad mig dig sige,
Hvad jeg om Jesus ved:
At han vil dig tilgive
Og skjænke salig Fred.

Første Kapitel.

Er dette Liv skriftmæssigt eller ikke?

Naar jeg vil udlægge dette Emne om det sande, kristelige Liv — dette Liv, som er skjult med Kristus i Gud — er der saamange Tanker, der strømmer ind paa mig, at jeg næsten forstummer. Hvormed skal jeg begynde? Hvad er det vigtigste at sige? Hvorledes skal jeg faa Menneskene til at tro, hvad de læser? Emnet er saa herligt, at Menneskeord synes for svage til at tolke det.

Men noget maa dog siges herom af Nogen. Hemmeligheden maa aabenbares; thi der hviler en Hemmelighed over den Seier, som har overvundet Verden, denne udlovede Befrielse fra alle vore Fiender, hvilken alle Guds Børn længes efter og bede om, men som saa ofte, naar de udrækker Haanden efter den, synes at undfly dem. Maa Gud give mig Naade til at tale saaledes herom, at enhver Troende kan faa sine Øine aabnede til at se Sandheden, som den er i Jesus, og for sin egen Del komme i Besiddelse af dette herlige Liv.

Jeg er forvisset om, at enhver omvendt Sjæl længes efter Seier og Hvile, og at nærsagt ogsaa enhver saadan Sjæl i det mindste af og til instinktmæssig kjender, at den gjennem den nye Fødsel berettiges til denne Seier, denne Hvile. Mindes I ikke det Seiersraab, som gjenlød i eders Indre, da I først lærte den Herre Jesus at kjende og fik se et lidet Gran af hans mægtige, frelsende Magt? Hvor vis var du ikke da, kjære Ven, paa Seiren? Hvor let syntes du ikke da, at det skulde være at seire ved ham, som elskede dig! Du kunde ikke engang drømme om Nederlag, da du vidste, at du havde en Fyrste til Anfører, som aldrig havde tabt i noget Slag. Og dog, hvor forskjellig fra den Tid, har ikke din Erfaring — og de Flestes med dig — været? De Seire, som du har vundet, har været faa og maaske af liden Betydning; Nederlagene derimod har været mange og betydelige. Du har ikke levet saaledes, som du kjender i dit Indre, at et Guds Barn bør leve. Du har standset ved en klar Opfatning af Bibelens Lære, uden at lade denne Lære komme til fuld Kraft, til fuldt Liv i din Tilværelse. Du har glædet dig i Kundskaben om de Ting, som Skrifterne vidner om, uden en virkelig Oplevelse af dem, mærkbar følt i Sjælen. Du tror paa Kristus, taler om ham, tjener ham, men du kjender ham ikke som Sjælens sande og virkelige Liv, som den, der altid bor i dig og i dig stedse aabenbarer sin Herlighed. Du har lært at kjende Jesus som din Frelser fra Syndens Straf, og du har forsøgt at tjene Gud og fremme hans Riges Sag. Du har omhyggelig ransaget Skrifterne og

af dem hentet mange dyrebare Lærdomme, som du siden har forsøgt at øve i Livet. Men trods al din Kundskab og din Virksomhed i Herrens Tjeneste, forsmægter din Sjæl hemmelig, og du raaber atter og atter efter det levende Brød og det levende Vand, som du ser i Skriften er lovet alle de Troende. I Dybet af din Sjæl ved du, at din Erfaring ikke er en skriftmæssig Erfaring; at, som en gammel Forfatter siger, din Religion er blot „som en Tale om, hvad de første Christne eiede, levede i og frydedes over.“ Du er bleven mere og mere modfalden, da Dag efter Dag, Aar efter Aar, dine forrige Drømme om Seier har traadt mere i Baggrunden, og du har begyndt at faa den Overtydelse, at det bedste du kan vente dig af din Religion er et Liv af vexlende Seier og Nederlag. Dit Liv er en Stund at synde, en anden Stund at angre; og saa begynder du paa nyt, men kun for atter at falde og atter angre.

Men er dette virkelig alt? Havde den Herre Jesus dette i Tanke, da han offrede sit dyrebare Liv for at frelse dig fra Satans grumme og svære Lænker! Tænkte han sig kun denne delvise Befrielse? Var det hans Mening at overlade dig til saa at sige at slæbe dig frem under den tunge Tanke af idel Nederlag og mislykkede Forsøg? Var han bange for, at de stadige Seire skulde vanære ham og bringe Skam over hans Frelsernavn? Menes virkelig med alt, som staar om hans Ankomst og det Værk, som han skulde fuldbyrde, kun dette, som du har erfaret indtil nu? Ligger der i hvert Løfte et hemmeligt Forbehold, som er bestemt til at berøve det dets fulde

Opfyldelse? Naar der staar: „Friede os fra vore Fienders Haand," menes der da blot nogle faa af dem? Naar der staar: „Ved ham mere end seire vi," menes der da blot en delvis Seier? Og naar det heder: „I alt overvinde vi ved ham, som elskede os," menes da bestandig Nederlag og Undergang? Gud er mægtig til fuldkommen at frelse, og det er hans Hensigt at faa gjøre det. Hans, med en Ed bekræftede, Løfte var, at „han vilde give os, at vi, friede fra vore Fienders Haand, skulde tjene ham uden Frygt i Hellighed og Retfærdighed for ham, alle vore Livs Dage." Vældigt er det Værk, som skal udføres, men vor Forløser er mægtig til at udføre det. Han kom for at nedslaa Djævelens Gjerninger, og vover vi for et Øieblik at tænke, at han ikke kan eller ikke vil udføre sine egne Planer?

Forsøg allerede fra Begyndelsen af at faa det som en afgjort Sag, at Jesus Kristus kom for at, allerede i dette Liv, frelse dig helt fra Syndens og Satans Magt og Herredømme, samt fuldkommen befri dig af dine Fienders Haand. Tror du ikke dette, saa ransag din Bibel og samle alle de Steder, som handler om Hensigten og Formaalet med hans Komme og hans Død paa Korset. Du skal forbauses over det rige Indhold. Overalt siges hans Værk at være, at frelse os fra vore Synder, vor Trældom, vor Besmittelse, og ikke det ringeste findes, som hentyder til, at denne Frelse skal være saa begrændset, saa ufuldstændig, som de Troende saa vedholdende tilfredsstille sig med at tænke.

Se her nogle af Skriftens Ord vedrørende dette Emne. Da Herrens Engel i en Drøm aaben-

baredes for Josef og bebudede Frelserens Fødsel, sagde han: „Du skal kalde hans Navn Jesus; thi han skal frelse sit Folk fra dets Synder" (Math. 1, 21).

Da Zacharias ved sin Søns Fødsel blev fyldt med den Helligaand, profeterede han og forklarede, at Gud havde besøgt sit Folk for at opfylde sit Løfte og sin Ed dermed, „at han vilde give os, at vi, friede fra vore Fienders Haand skulde tjene ham uden Frygt, i Hellighed og Retfærdighed for ham, alle vore Livs Dage."

Da Petrus for de undrende Jøder prædikede i Templets Buegang, siger han: „Til eder først har Gud, da han opreiste sin Søn Jesus, sendt ham for at velsigne eder, idet han skal omvende hver og en af eder fra eders Ondskab" (eng. Overs.).

Da Paulus for den ephesiske Menighed forkyndte den underfulde Sandhed, at Jesus havde elsket den og givet sig selv hen for den, fortsatte han videre og sagde, at hans Hensigt dermed var, „at han kunde rense den og hellige den formedelst Vandets Bad i Ordet, at han skulde fremstille sig den saa herlig, at den ikke havde Plet eller Rynke eller noget lignende, men at den maatte være hellig og ustraffelig" (Eph. 5, 26, 27).

Da Paulus skulde forsøge at undervise Titus, sin ægte Søn, i den fælles Tro, i Guds Naade, erklærede han, at Hensigten med Naaden var, at den skulde opdrage os til at „forsage Ugudelighed og de verdslige Begjæringer, samt leve tugtig, retfærdig og gudelig i denne Verden" (Titus 2, 12), og han tillægger som Grund herfor, at Kristus „gav sig selv

hen for os, for at han skulde forløse os fra al Uretfærdighed og rense sig selv et Eiendomsfolk nidkjært til gode Gjerninger."

Da Petrus formanede de Kristne, til hvilke han skrev, til en hellig og Kristus-lig Vandel, siger han til dem (1 Pet. 2, 21. 22): „Thi dertil er I kaldte, efterdi Kristus har lidt for os, og efterladt os et Exempel, at vi skulle efterfølge hans Fodspor; hvilken ikke gjorde nogen Synd; eiheller blev der fundet Svig i hans Mund," og som, tillægger han, „selv i sit eget Legeme, bar vore Synder paa Træet, paa det vi skulle være døde fra Synden og leve i Retfærdighed; ved hans Saar ere vi lægte."

Da Paulus for Epheserne fremlægger en Sammenligning mellem den Omgjængelse, som anstaar en Kristen, og den, som føres af en Vantroende, siger han: „At I betræffende eders forrige Vandel bortlægger det gamle Menneske, som fordærver sig ved bedragelige Lyster, og fornyes i eders Sinds Aand og iklæder eder det nye Menneske, som er skabt efter Gud i Sandhedens Retfærdighed og Hellighed" (Eph. 4, 22–24).

Og naar han i Rom. 6 en Gang for alle besvarer Spørgsmaalet om at fortfare i Synden, og viser hvor fuldkommen fremmed for hele Aanden og Maalet med vor Frelse i Jesus en saadan Forbliven i Synden er, yttrer han som et urokkeligt Bevis herfor, for vor virkelige Frigjørelse fra Synden, vor lovmæssige Død og Opstandelse med Kristus: „Bort med det! Vi, som er døde fra Synden, hvorledes skal vi endnu leve i den? Eller vide I ikke,

at vi, saamange som døbtes til Kristus Jesus, døbtes til hans Død? Saa bleve vi da begravne med ham gjennem Daaben til Døden, at ligesom Kristus opstod fra de Døde, gjennem Faderens Herlighed, saa skulle ogsaa vi vandre i et nyt Levnet." Og han tillægger: „Efterdi vi vide, at vort gamle Menneske er korsfæstet med ham, for at Syndens Legeme skal blive tilintetgjort, saa at vi ikke fremdeles tjene Synden."

Elskede Kristne, vil I ikke modtage Skriftens Vidnesbyrd om denne Sag? Samme Spørgsmaal, som foruroligede Menigheden i Pauli Dage, foruroliger den endnu idag; først dette Spørgsmaal: „Skal vi forblive i Synden, for at Naaden maa blive desto overflødigere?" og for det andet: „Tilintetgjør vi Loven ved Troen?" Skal vi ikke ligesom Paulus sige et eftertrykkelig: „Bort med det!" „Det være langt fra!" og ligesom ham triumferende forsikre, at istedetfor at gjøre Loven til intet, „stadfæster vi Loven" (Rom. 3, 31), og at, „hvad som var umuligt for Loven, idet den var for svag gjennem Kjødet, det gjorde Gud, idet han sendte sin Søn i syndigt Kjøds Lignelse og for Syndens Skyld og straffede saaledes Synden i Kjødet, paa det at Lovens Retfærdighed skulde opfyldes i os, som ikke vandre efter Kjødet, men efter Aanden" (Rom. 8, 3. 4).

Kan vi for et Øieblik tro, at den hellige Gud, som hader Synden hos Synderen, skulde taale den hos den Kristne, og at han skulde have opgjort sin Frelsesplan saaledes, at Mennesket vel kan befries fra Syndens Skyld, men ikke fra dens Herrevælde?

Dr. Chalmers siger med Rette herom: „Synden er den Skamplet, som maa udslettes fra den store aandelige Bygning, denne Bygning, hvorover Guddommen fryder sig .... I Sandhed besynderlige Fremgangsmaade, om Synden, som er saa forhadt for Gud, at for dens Skyld Døden maatte indkomme i Verden, dog siden skulde taales hos de Gjenfødte; om denne Synd, som før var Formaal for en fordærvende Hevn, nu skulde beskyttes og taales. Tror du, at det er muligt, at den Gud, som er uforanderlig, skulde, efter at Syndens Straf er borttaget, saaledes have tabt sin Afsky for Synden, at det Menneske, som en Gang var dømt til Undergang, men nu er bleven igjenløst, under den nye Husholdning fortfarende skulde faa Lov til at beholde det, som under dets gamle Liv var dets Fordærvelse? Har ikke den Gud, som allerede for sex Tusinde Aar siden elskede Retfærdighed og hadede Uretfærdighed, endnu samme Kjærlighed til Retfærdighed og Had til Uretfærdighed? .... Jeg aander nu en himmelsk Kjærlighed og kan vandre for Gud i Fred og med hans Velbehag over mig — skulde jeg atter forsøge den umulige Forening af to Principer saa modsatte hinanden som en bifaldende Gud og en ihærdig Synder. Skulde det være muligt for den, som er bleven reddet fra Fordærvelsen, fortfarende at leve just i det, som havde draget Fordærvelse over ham? Nei! Ligesaa fuldkommen, som Kristus frelser os fra Lovens Forbandelse, frelser han os ogsaa fra Syndens Magt og fra den Kjærlighed vi endnu kan have til Synden.“

Ikke alene Dr. Chalmers, men mange andre

hellige Mænd fra forrige Tider og indtil nu i vore Dage har enstemmig betydet, at den Forløsning, som vor Herre Jesus fuldbragte for os paa Golgatha Kors, er en Forløsning ligesaa fuldt fra Syndens Magt som fra dens Skyld, og at Kristus virkelig er mægtig til at fuldkommen frelse alle, som ved ham kommer til Gud.

En gammel, troende Mand fra det syttende Aarhundrede sagde: „Der findes intet saa stridende mod Gud som Synden, og Gud skal derfor ikke altid tilstede, at denne faar beherske hans Mesterværk, Mennesket. Naar vi betragter Guds uendelige Magt til at tilintetgjøre, hvad der er ham imod, kan vi da tro, at Djævelen altid skal bestaa, og altid herske? For min Del tror jeg, at det ikke anstaar troende Kristne at tænke, at Kristus, Guds evige Søn, hvem al Magt er given i Himlen og paa Jorden, skal tillade Synd og Djævel at herske over dem.

„Men, siger du, intet Menneske kan jo, om han end opbyder al sin Evne, forløse sig selv; ingen kan leve uden Synd. Hertil siger vi Amen. Siger du atter, at selv om den mægtige Gud kommer Mennesket tilhjælp for at forløse det fra Synden, det endda maa være under den, da kan jeg ikke være med dig, ja, vi haaber, at heller ikke I, kjære Læsere, kan det.

„Vilde I gaa ind paa, om jeg sagde Eder, at Gud opbød hele sin Magt for at frelse os, men at Djævelen hindrede ham? At det var umuligt for Gud at gjennemføre sin Villie, fordi Djævelen stod ham imod? At det var umuligt for Mennesket at

blive fri fra Synden; thi Djævelen havde faaet en saadan Magt over ham, at Gud ikke kunde drive ham ud? Dette er en bedrøvelig Lære, men den er dog bleven prædiket (prædikes den Dag idag i vort Land), og den forkynder, om man udsiger dens fulde Indhold, at om end Gud kommer til med sin Magt, saa betyder det intet, da Djævelen i saa høi Grad har ladet Synden faa Rodfæste i Menneskets Natur. Men er da ikke Mennesket et Værk, skabt af Gud, og kan ikke han gjøre det til et nyt Menneske og befri det fra Synden?

„Naar du siger, at Synden er dybt rodfæstet i Mennesket, saa er jeg fuldkommen enig med dig heri, men jeg paastaar tillige, at den ikke er saa dybt rodfæstet, at jo ikke Kristus trænger dybere ind i selve Roden af den menneskelige Natur, ja saa dybt, at han nu kan træde Djævelen og hans Værk under Fødder, forløse Mennesket og tilbageføre det til Retfærdighed og Hellighed. Ellers var det jo ikke en Sandhed, at han fuldkommen kunde frelse dem, som kommer til Gud ved ham (Ebr. 7, 25)! Vi maa lægge Bibelen tilside, om vi siger, at det er umuligt for Gud at frelse Mennesket fra Synden.

„Om", fortsætter samme Mand, „nogle Venner af os holdes i Fangenskab, f. Ex. i Tyrkiet, betaler vi jo ud Penge for at faa dem løskjøbte. Men om de alligevel fastholdes i sine Lænker, er det klart, at vi ikke vil betale noget. Eller vilde ikke en Mand anse sig for bedraget, som, hvis han betalte ud en stor Sum Penge for at løskjøbe en anden, og denne siden kun sagdes at være løskjøbt, kaldtes en frigiven Fange, men fremdeles maatte gaa

og bære sine Baand? Og hvor længe? Jo, saa længe han lever!

„Dette gjælder i legemlig Henseende, men nu taler vi om det, som gjælder Sjælens Anliggender. Kristus er given mig til Forløsning og vil frelse mig fra min Trældom. Er jeg da en Fange? „Sandelig, Sandelig," siger Kristus, „den, som gjør Synd, er Syndens Træl" (Joh. 8, 34). Hvis du har syndet, er du en Træl, en Fange, som maa forløses fra Trældommen. „Hvem vil betale for mig?" siger du maaske. „Jeg er fattig, har intet, jeg kan ikke forløse mig selv; hvem vil betale Løsepengen for mig? „En er kommen," svares der, som har betalt Løsepengen for dig." „Dette er en god Nyhed, og jeg kan nu haabe at blive fri fra min Trældom. Men hvad er hans Navn?" „Han hedder Forløser!" Nu venter du som en Følge af din Frigivelse, at du skal blive løst af dit Fangenskab. „Nei," siger En, „du maa blive i Synden, saa længe du lever." „Hvad, kan vi aldrig befries fra den? Skal jeg altid beholde dette onde Hjerte og denne haardnakkede Villie? Skal jeg være en Troende, og dog ikke have den Tro, som virker Hellighed og et helligt Liv? Skal intet Herredømme, ingen Seier vindes over Synden? Maa den raade over mig, saa længe jeg lever? Hvad Slags Forløser har jeg da, eller hvad Gavn har jeg i dette Liv af min Frigjørelse?"

Lignende Uddrag kan gjøres af Marshall's, Romaine's og mange andres Skrifter, til Bevis for, at denne Lære ikke er ny for de Troende, om den end af dem, som nu leve, er lagt tilside for en

Tid. Samme gamle Beretning har med Seiers-sange fyldt mange Guds Helliges Liv Tidsaldrene igjennem, og den lyder nu atter paany til uudsigelig Glæde for arbeidende og betyngede Sjæle.

Forkast den ikke heller du, kjære Læser, førend du under Bøn har ransaget Skrifterne og seet efter, hvorledes det virkelig forholder sig hermed! Bed at Gud med sin Aand maa faa aabne din Forstands Dine, at du maa forstaa, at „hans Magts overvættes Storhed er over os, som tro efter hans vældige Krafts Virkning, som han udviste i Kristo, der han opreiste ham fra de Døde, og satte ham hos sin høire Haand i Himlene“ (Eph. 1, 19, 20). Og naar du har faaet se et lidet, svagt Glimt af denne hans Kraft, lær da at helt se bort fra din egen Svaghed, at overgive din Sag i hans Hænder og at stole paa, at han skal befri dig.

„Naar du uddrager i Krig imod din Fiende, og du ser Heste og Vogne, ja Folk, flere end du, da skal du ikke frygte for dem; thi Herren din Gud er med dig, han, som opførte dig fra Ægypti Land. Og det skal ske, naar I komme til Striden, da skal Præsten gaa frem og tale til Folket. Og han skal sige til dem: „Hør, Israel! I komme idag til Striden imod Eders Fiender, lader Eders Hjerte ikke blive blødt, frygter ikke, og forfærdes ikke, og gruer intet for deres Ansigt“ (5 Mos. 20, 1–4).

Andet Kapitel.

Mennesket tror, Gud fuldfører Værket.

Naar jeg behandler dette Emne om Livet og Vandringen i Troen, vil jeg fra Begyndelsen søge at fremdrage en Misforstaaelse, som desværre altfor ofte opstaar, naar man taler om dette Emne, og som i sin Virkning hindrer en klar Opfatning af det samme. Denne Misforstaaelse opstaar derved, at man sjelden betænker, at Sagen har to Sider. Man ser tydeligt den ene Side, som fremholdes, standser udelukkende ved den og indrømmer ikke engang en Tanke for nogen anden Betragtning. Det er ikke saa underligt da, om Følgen bliver, at man af det store Hele faar en forvrængt Opfatning.

Men nu kan, som sagt, denne Sag sees fra to klart og tydelig forskjellige Sider, og kan ligesom alt andet, ikke fuldstændig fattes, om ikke begge disse Sider holdes i Sigte. Vi har, mener jeg, at give Agt paa Guds Andel i Helliggjørelsens Værk, og paa Menneskenes Andel. Der er jo en bestemt Forskjel mellem begge disse, ihvorvel de ikke i nogen Henseende er i Strid med hverandre, om det end stundom kan synes saa ved en flygtig Betragtning.

Dette belystes for mig for en Tid siden paa en ganske slaaende Maade. To Prædikanter, som begge vilde fremholde Betydningen af det høiere kristelige Liv, holdt Møder paa samme Sted, men til forskjellig Tid. Den Ene talte udelukkende om Guds Andel i Værket, den Anden om Menneskets. De stemte fuldstændig overens med hinanden i Anskuelser og var sig bevidst, at de blot lærte ulige Sider af den samme store Sandhed. Dette forstod ogsaa Flertallet af deres Tilhørere, men blandt dem fandtes naturligvis ogsaa mange, som ikke forstod dette, og blandt disse var en Kvinde, som kom frem til mig, og hvis Aasyn udtrykte en urolig Undren. „Jeg kan aldeles ikke forstaa dette," sagde hun. „Her er to Prædikanter, som skal lære samme Sandhed, og alligevel synes jeg, at de kun modsiger hverandre." Jeg fandt øieblikkelig, at hun gav Udtryk for en Tvivl, som vistnok mange ærlige og efter denne Sandhed spørgende Sjæle kjende i sig.

Antag, at to Venner er gaaet ud for at bese en mærkelig Bygning, og at de ved Hjemkomsten vil beskrive den. Den Ene har blot seet den nordre Side, den Anden blot Sydsiden. Den Første siger: „Bygningen var opført i den og den Stilart og har saadan Ornamentur og saa og saa mange Etager og Karnaper." — „Ak, nei," afbryder hans Ven ham, „du har taget aldeles feil. Jeg har seet Bygningen, og den var opført paa en ganske anden Maade; Stilen og Ornamenturen var saa og saa, Etagerne var saa og saa mange." En heftig Disput kunde i Sandhed opstaa, om hvem der havde Ret, og Tvisten ikke blive bilagt, førend de to Venner

opdagede, at de beskrev forskjellige Sider af Bygningen. Men da var ogsaa med det samme alt godt igjen.

Jeg vil gjerne saa klart som muligt paavise, hvad jeg tror er de to ulige Sider af denne Sag, samt vise, hvorledes man ved at betragte den ene Side med Forbigaaen af den anden, skaber urigtige Begreber og Forestillinger om Sandheden.

For at udtrykke mig i Korthed vil jeg sige, at Gud virker, Mennesket behøver blot at tro. Man ser strax, at det ene ikke strider imod det andet. Dette maa ske: at vi befries fra Syndens Magt og fuldkommes i al god Gjerning til at gjøre Guds Villie. „Men vi alle, som med ubedækket Ansigt skue Herrens Herlighed som i et Speil, blive forvandlede efter det samme Billede, fra Herlighed til Herlighed, og det af Herren, der er Aanden.“ Vi skal forvandles gjennem vort Sinds Fornyelse, paa det vi maa erfare, hvad der er Guds gode og fuldkomne Villie. Et Værk skal udføres i os og med os, vedhængende Synder maa overvindes, ugudelige Lyster og Begjæringer udryddes og hellige Tilbøieligheder fødes i Stedet. En virkelig Omskabelse maa finde Sted. Saaledes lærer idetmindste Bibelen. Nogen maa udføre dette. Enten maa vi selv gjøre det, eller en Anden maa gjøre det for os. De fleste af os har først selv forsøgt dermed, men det mislykkedes paa en bedrøvelig Maade. Siden fandt vi gjennem Skriften og ved vor egen Erfaring, at det er et Værk, hvortil vi selv er aldeles uformuende, men at Hensigten med Jesu Kristi Komme var at udføre det samme, og at han vil gjøre det med alle, som overgiver sig helt i hans

Hænder og sætter al sin Tillid til ham. Hvad har nu den Troende at gjøre under disse Omstændigheder, og hvad er det, Herren skal gjøre? Den Troende kan ikke gjøre andet end ganske enkelt tro og lide paa Herren, medens Herren, som han tror paa, virkelig udfører dette Værk, som Mennesket har faaet Naade til at overgive i hans Hænder. Tro og Gjerning er visselig Modsætninger og ofte stridende mod hverandre; men er de det ogsaa i dette Tilfælde? Aabenbart ikke. Hvis vi sagde, at et Menneske helt havde overgivet til en Anden at udføre noget for sig, men alligevel selv holdt paa med samme Arbeide, saa var det jo en Urimelighed, hvad vi sagde. Men hvis vi ytrede, at En havde overdraget en Anden at udføre noget for sig, og den Anden fuldbyrdede Værket, saa var det jo en meget forstaaelig og klar Sag, vi fremholdt. Saaledes ogsaa, naar vi siger, at i dette, det høiere Liv, har Mennesket kun at tro, og at Gud udfører dette Værk, som Mennesket, saa at sige, har overgivet til ham, saa har vi vistnok ikke sagt noget, som bør være svært at forstaa.

Den Prædikant, som taler om, hvad Menneskene i denne Sag har at gjøre, kan ikke sige andet, end at Mennesket maa opgive sig selv og sætte sin Tillid til Gud; thi dette er virkelig det eneste, som Mennesket kan gjøre. Herom er vel ogsaa alle enige. Og dog bliver bestandig saadanne Prædikanter klandrede, som om de skulde mene, at Sagen ikke havde nogen anden Side, men at alt var færdigt, blot man troede. Det Raab tiltager, at denne Lære om Troen bortskyder al Gjerning; at Sjælen opmanes

til blot at tro, og at dette er selve Slutpunktet; og at man saaledes faar sidde i en Slags aandelig Hvilestol og drømme bort et Liv, tomt paa alle sande Frugter. Denne Misforstaaelse opstaar naturligvis derved, at enten har Prædikanten undladt at berøre eller Tilhøreren at lægge Mærke til den anden Side af Sagen, som er, at naar vi stoler paa Herren, saa udfører han Værket, at meget gjøres, dog ikke af os, men af ham. Noget virkeligt udrettes, naar vi helt sætter vor Tillid til Herren; thi han antager sig, hvad vi overgiver til ham og fuldfører det. Vi gjør intet, han gjør alt, og saa snart vi klart indser dette, bliver det let at forstaa, hvad Betydning Troens Prædiken har i denne Sag.

Paa den anden Side bliver den Prædikant, som væsentlig opholder sig ved Guds Gjerning i Helliggjørelsen, dadlet, endskjøndt af helt andre Aarsager end den foregaaende. Han taler ikke om Tro, thi saadant kan jo ei blive Tale om, naar det gjælder at fremstille et Herrens Værk. Herren udfører, hvad der er overgivet ham. Han opfostrer og tugter Sjælen baade gjennem ydre og indre Prøvelser og Hjemsøgelser. Han anvender Fuldheden af sin Visdom og Kjærlighed til at lutre og rense den Sjæl, som har overgivet sig til ham. Han lader enhver liden Omstændighed i et saadant Menneskeliv tjene til det ene store Maal, at Mennesket maa tilvoxe i Naaden, og Dag for Dag, Time for Time, alt mere og mere omdannes efter Kristi Billede. Han leder et saadant Menneske en længere eller kortere Vei ved dette Fornyelsesværk, alt eftersom dets Tilstand fordrer, og lader det levende faa erfare, at

det sker efter dets Tro. Vi vover efter Opfordringen i Rom. 6, 11 at gjennem Troen anse os for døde fra Synden. Herren virkeliggjør dette og døder os med Tusinder Smaating, der er Græmmelser og Kors for det naturlige Menneske. At vi regner os for døde fra Synden, har Betydning kun i den Grad, som Gud virkeliggjør det. Og dog beskyldes en saadan Prædikant, som dvæler ved denne Sags praktiske Side, og som viser Guds Fremgangsmaade med at gjøre Tilregnelse til erfaringsmæssige Virkeligheder, — han beskyldes, siger vi, for helt og holdent at modsige Troens Prædiken, at kun forkynde en gjennem Gjerninger lidt efter lidt foregaaende Helliggjørelse og at foresætte Sjælen et rent uopnaaeligt Maal.

Helliggjørelsen er nu baade et Skridt fremad i Troen, taget i et Øieblik, og et efterhaanden fremadskridende Værk. Den er et Skridt fra vor Side; den er et fortsættende Værk fra Guds Side. Ved et Troens Skridt indforlives vi i Kristus; ved et fortsat Værk af Gud kommer vi til at voxe op til ham i alle Maader. Ved et Troens Skridt overgiver vi os selv i den guddommelige Pottemagers Haand; ved et fortsat Arbeide danner han os til Ærens Kar, brugbare og nyttige til al god Gjerning.

Se her et Exempel! Hvis jeg skulde beskrive for Nogen, som er helt ukyndig om den Sag, hvorledes et Stykke Ler forvandles til et smukt Kar, saa fortæller jeg ham først, hvad Leret har at gjøre. Og det er, at det lægges i Pottemagerens Haand, og har der kun at vendes og haandteres af ham, eftersom han vil. Det er virkelig det eneste. man

kan sige, at Leret har at gjøre. Skal nu den, som hører dette, slutte heraf, at der ingenting skal gjøres med Leret? Ingenlunde. Saafremt han er et forstandigt Menneske siger han: „Jeg forstaar, dette er, hvad Leret har at gjøre, men hvad skal Pottemageren gjøre?“ „Jo,“ svarer jeg, „nu kommer vi til det vigtigste. Pottemageren tager Leret, som er overgivet i hans Hænder, og begynder at forme det, eftersom han finder for godt. Han ælter og arbeider det, han plukker det op og presser det atter sammen, han bløder det og han lader det tørke. Stundom arbeider han paa samme Lerstykke Time efter Time, stundom lægger han det tilside og rører det ikke paa flere Dage. Og efter at han gjennem alle disse Processer har faaet Leret fuldkommen myg, gjør han af det det Kar, han havde bestemt det til at blive. Han lægger det paa Hjulet, sletter og jævner det, tørker det i Solen, brænder det i Ovnen og tager det siden ud af Værkstedet, et Ærens Kar, tjenligt for ham.

Vil I vel nu, mine Læsere, paastaa, at jeg modsagde mig selv, da jeg for et Øieblik siden sagde, at Leret ikke havde andet at gjøre, end at ligge stille i Pottemagerens Haand, og at jeg nu forelægger det samme som et udført Værk, da Leret jo umuligt kan gjøre sig til et saadant Kar, som ovenfor beskrevet? Nei, forvist skal ingen i den Henseende beskylde mig for Modsigelse; thi enhver forstaar jo, at naar jeg før talte om, hvad Leret havde at gjøre, saa taler jeg nu om, hvad Pottemageren har at gjøre. Det ene strider ikke det ringeste imod det andet; man venter ikke, at Leret skal udføre

Pottemagerens Arbeide, men at det skal lade sig bearbeide af ham.

Intet, synes mig, kan være klarere end den fuldkomne Overensstemmelse mellem begge disse, ved første Syn saa modsigende Fremstillinger af den Sag, hvorom her er Spørgsmaal. Hvad kan man sige mere om Menneskets Del i dette store Værk, end at det atter og atter maa overgive sig til sin Mester og bestandig sætte hele sin Tillid til ham?

Men tager man i Betragtning den anden Side af Sagen, den Del, som angaar Guds Del i Værket — hvad kan da ikke siges om hans mangfoldige og underbare Gjerninger ved Fuldbringelsen af det, som er lagt i hans Hænder? Her begynder Tilværten. Lerklumpen vilde aldrig blevet et smukt Kar, om den end havde blevet liggende i Lergraven i Tusinde Aar. Men er den engang blevet lagt i den dygtige Pottemagers Haand, voxer den hurtigt ved hans skabende Evne til et Ærens Kar. Saaledes bliver ogsaa den Sjæl, som har overgivet sig i den himmelske Pottemagers Haand, hastig forvandlet fra Herlighed til Herlighed, efter Herrens Billede, ved hans Aand.

Har du, min Ven, taget dette Troens Skridt, hvorved du helt og uden alle Forbehold har overgivet dig helt og udelt i Herrens Hænder, saa vent ogsaa af ham, at han skal begynde sit Arbeide med dig. Hans Fremgangsmaade dermed kan blive ganske anderledes, end du har tænkt dig. Men han ved bedst, hvorfor han leder dig saa eller saa og du maa være tilfreds dermed.

Jeg kjender en Kvinde, som havde begyndt

dette Troens Liv og derved faaet erfare en særdeles rig Udgydelse af Herrens Aand. En hel Flod af Lys syntes at strømme over hende, og hun opfyldtes af stor Glæde. Hun troede, at Herren herigjennem vilde forberede hende for en vigtig Gjerning i sin Tjeneste og ventede, at hun umiddelbart skulde blive forflyttet til et Virkefeldt. Men istedet derfor tabte hendes Mand paa en Gang hele sin Formue, og hun blev indestængt inden sit eget Hjem, maatte selv udføre alle mulige Ting af Husets Gjerning og fik forøvrigt hverken Tid eller Kraft til at gjøre noget for Evangeliets Udbredelse. Hun bøiede sig dog villigt under denne Tugt og foretog sig med ligesaa stor Glæde at vaske Gulv, tørre Støv, bage og sy, som hun vilde havt af at tale, bede eller skrive i sin Herres Tjeneste, om det havde været forundt hende. Følgen var, at hun just gjennem denne Opdragelse gjordes til et Kar „til Ære, helliget og Husbonden nyttigt, tilberedt til al god Gjerning."

En anden Kvinde, som havde begyndt dette Troens Liv under lignende Omstændigheder, som den nys nævnte, og havde erfaret stor Velsignelse, ventede ligeledes, at Gud skulde benytte hende til en eller anden storartet Gjerning. Ligesom den første blev ogsaa hun indestængt i sit Hjem med sine smaa, skrøbelige og sygelige Børn, som hun helt maatte tage sig af, passe og pleie hele Dagen. Men i Modsætning til den førstnævnte Kvinde bøiede hun sig ikke for denne Guds Førelse, men klagede og besværede sig, saa at hun sluttelig tabte den modtagne Velsignelse og faldt tilbage i den Tilstand og Slaphed, hvori hun før havde befundet sig. Hun

havde til en Begyndelse forstaaet, at det tilkom hende kun at stole paa Herren, men hun forstod ikke i Fortsættelsen Guds Førelse, da han vilde udføre det Værk med hende, som hun havde bedet ham om, og rev sig derfor løs af den himmelske Pottemagers Haand, — Karret fordærvedes paa Hjulet.

Jeg tror, at mange fordærves paa lignende Maade, og det ofte nok derfor, at de ikke har forstaaet disse Forhold. En moden, kristelig Erfaring kan ikke opnaaes i et Øieblik, men det er en Frugt af Guds Helligaands Virken, som gjennem sin kraftige og omskabende Magt lærer os til i alting at tilvoxe i Kristus. Vi kan ikke haabe at opnaa denne Modenhed paa nogen anden Maade end ved helt og villigt at overgive os til hans mægtige Indvirkning. Den Hellighed, som Skriften fremstiller som en Erfaring, som enhver Kristen her i Tiden kan eie, bestaar dog ikke i den Modenhed, hvortil man kommer ved en Tilvært, men i den Hjertets Renhed, som kan være ligesaa fuldkommen hos det lille Barn i Kristo, som hos den aldrende Kristi Discipel.

Leret er, fra den Stund, det lægges i Pottemagerens omskabende Haand, hver Dag og hver Time just, hvad Pottemageren den Dag eller den Time vil, at det skal være, og er ham til Behag, ihvorvel det endnu kan være langtfra at være det Kar, som det i Fremtiden skal blive.

Det lille Spædbarn kan være alt, hvad et Spædbarn kan eller bør være, og dog være sin Moder til fuldt Behag. Men det er alligevel langtfra, hvad Moderen ønsker, at det skal være, naar det

engang naar sin fulde Modenhed. Juliæblet er et fuldkomment Æble for den Maaned. Det er det bedste Æble, som Juli Maaned kan frembringe, og dog er det meget uligt Oktoberæblet, som er et fuldmodent Æble.

Guds Værk er fuldkomment paa ethvert Stadium, Menneskenes Værk bliver aldrig fuldkomne, førend de har naaet sin Fuldendelse

Saa være det atter sagt, at alt, hvad der fordres i Helliggjørelsesværket, er, at vi ved et Troens Skridt lægger os selv i Herrens Haand, for at han kan faa virke i os, hvad der er ham velbehageligt, og at vi ved en fortsat Troens Øvelse maa forblive hos ham. Dette er, hvad vi har at gjøre, og naar vi gjør det, og idet vi gjør det, er vi i Skriftens Mening virkelig velbehagelig for Gud, ihvorvel der kan hengaa mange Aar i Opfostring og Pleie, forinden han i alle Henseender faar os til saadanne Kar, som er ham til Ære og brugbare til al god Gjerning. Medens vi altsaa blot har at tro, har Herren at virke. Og gjør vi blot, hvad der tilkommer os, saa skal han ikke undlade at gjøre sit Værk, thi aldrig er nogen, som har stolet paa Herren, blevet beskjæmmet.

Frygt ikke, du, som tror paa Herren eller opmuntrer andre til at gjøre det, at Helliggjørelsens Værk skal standse derved. O, nei, Troen er blot Begyndelsen til og — endog i Fortsættelsen — Grunden fra vor Side for Helliggjørelsesværket, men medens vi tror, virker Herren, og dette er dog den vigtigste Del af Helliggjørelsesværket. Dette forklarer den tilsyneladende Modsigelse, som er en

Gaade for saa mange, idet de paastaar, at vi lærer det ene Øieblik, at man ikke skal gjøre andet end tro, og næste Øieblik forelægger den Troende at gjøre umulige Ting. Hvorledes kan saadanne Modsigelser forliges? Jo, de forliges aldeles, som vor Tale forliges om en Sag i Tømmermandens Værksted, naar vi i det ene Øieblik siger, at Sagen sønderskar en Tømmerstok, og i næste Øieblik sige, at Tømmermanden gjorde. Sagen var det Værktøi, som benyttedes; Kraften, som drev den, Tømmermandens. Saaledes vil vi finde, naar vi overgiver os selv til Gud og vore Lemmer til Retfærdighedens Tjeneste, at han virker i os baade at ville og udrette efter sit Velbehag, og vi skal med Paulus sige: „Jeg haver arbeidet, dog ikke jeg, men Guds Naade, som er med mig."

I denne Bog kommer jeg fornemmelig til at opholde mig ved, hvad Mennesket ved Helliggjørelsen har at gjøre, da jeg skriver for menneskelige Væsener, og jeg haaber at kunne vise de Troende, hvorledes de skal kunne opfylde sin Opgave ved dette store Værk. Det er imidlertid aldeles vist, at om jeg ikke af mit hele Hjerte troede, at Gud paa sin Side virkelig udfører sit Værk, saa skulde end ikke et Ord være skrevet af mig om denne Sag.

Tredie Kapitel.

Hvori dette Liv bestaar.

I første Kapitel tror jeg at have paavist, at den Erfaring, som stundom kaldes det høiere kristelige Liv, men som jeg for min Del heller vil kalde „det Liv, som er skjult med Kristus i Gud“, er skriftmæssigt. I andet Kapitel tror jeg at have forligt de tvende udpegede Sider af Sagen — den Del, der udføres af Herren, og den Del, som nødvendig maa udføres af os. Jeg vil derfor anse det som afgjort, at Skriften foresætter den, som tror paa den Herre Jesus, et stadigt Forblivende i ham, en vedvarende Seier, altsaa noget, som gaar langt udover de Kristnes almindelige Erfaringer; at ogsaa Bibelen fremstiller en Frelser, som er mægtig til at frelse os fra Syndens Herredømme, ligesaa vist som fra dens Skyld

Nu vil vi betragte, hvori dette skjulte Liv bestaar, og hvorledes det adskiller sig fra al anden kristelig Erfaring.

Det bestaar ganske enkelt deri, at vi lader Herren bære vore Byrder og sørge for vore Anliggender, istedet for at søge frelse os selv.

De fleste Kristne ligne en Mand, som med en tung Byrde paa Ryggen strævede henad en Landevei, da en Kjørende indhentede ham og venligt tilbød at hjælpe ham. Manden tog med Taknemlighed imod Tilbudet og satte sig op i Vognen, men beholdt fremdeles Byrden paa sine Skuldre. Følgen var, at han blev siddende kroget. „Hvorfor lægger De ikke Byrden fra Dem?“ spurgte Kjøreren venligt. „Ak,“ svarede Manden, jeg synes, at det er nok, at De lader mig faa kjøre, om jeg ikke ogsaa betynger Dem med min Byrde?“ Paa samme Maade forholder det sig med mange Kristne. De har overgivet sig til den Herre Jesus, men gaar alligevel bøiede under tunge Byrder; ja, ofte gaar de hele Livet igjennem trætte og betyngede.

Naar jeg taler om Byrder, saa mener jeg alt det, som nedtrykker os, legemligt som aandeligt. Og først af alt tænker jeg paa den tyngste Byrde, vi har at trækkes med — mit eget Jeg. Intet er saa svært at styre som dette. Vort Forhold i det daglige Liv, vor Sindstilstand, vore Følelser, vore Svagheder og Fristelser, vort Gemyts Egenheder — alt dette nedslaar og plager os mere, end vi kan sige, og bringer os mere end noget andet i Baand og Mørke. Derfor, kjære Sjæl, naar du vil lægge af dine Byrder, saa begynd med dit eget Jeg. Overgiv dig selv med alle dine indre Erfaringer, dit Sind og dine Følelser helt til din Gud til hans Omsorg, og lad ogsaa alt dette blive hos ham. Han har skabt dig, forstaar dig derfor og ved, hvorledes han skal behandle dig; og du maa overgive dig til ham. Sig til ham: „Her har du mig,

Herre, jeg overgiver mig til dig. Jeg har forsøgt alle optænkelige Midler for at styre mig selv og forsøge at blive, hvad jeg burde være, men det har altid mislykkedes. Nu overgiver jeg Sagen til dig. Tag du mig helt i Besiddelse. Virk i mig, hvad der er velbehageligt for dig, efter din Villie. Dan mig og gjør mig til et saadant Kar, som du vil have mig. Jeg overgiver mig i dine Hænder og tror, at du, ifølge dit Løfte, vil gjøre mig til et Kar „til Ære, helliget og Husbonden nyttigt, tilberedt til al god Gjerning.“ Her maa du nu hvile, og stedse og fuldkommen stole paa Herren.

Dernæst maa du aflægge al anden Byrde, det er hver unødig Omsorg for din Helbred, din Anseelse, din kristelige Virksomhed, dit Hjem, dine Børn, dine Forretninger, dine Tjenere — med et Ord, alting som vedrører dig, saavel i indre som i ydre Henseender.

De Kristne beder nok altid Herren, at han maa bevare deres Sjæle for Evigheden; de ved nemlig altfor vel, at de ikke kan bevare sig selv. Men de Ting, som tilhører det nærværende Liv, tror de at kunne skjøtte selv, og de frygter, ihvorvel maaske uden Vidende, den Tanke, at allerede det, at Herren bærer dem selv, er noget saa stort, at de ikke kan tænke sig den Mulighed, at han ogsaa skal bære deres Byrder.

Jeg kjendte en troende Kvinde, som var nedtrykt under en tung jordisk Byrde. Søvn og Madlyst forsvandt, og hendes Helbred var nærved aldeles at bukke under. En Dag, da hendes Bekymringer var særskilt trykkende, fik hun se paa Bor-

det, lige ved sin Side, et lidet Skrift, benævnet „Hannas Tro." Lokket af Titelen, begyndte hun at læse det, ei anende, hvilken Omvæltning i hendes Liv, det skulde bevirke. Beretningen handlede om en fattig Kvinde, som seirende var bleven herligt ført gjennem et Liv af uendelig store Sorger. Denne Kvinde berettede ved et Tilfælde sin Historie til En, der besøgte hende, som derved medlidende udbrød: „O, Hanna, jeg forstaar ikke, hvorledes du har kunnet bære saa megen Sorg!" — „Jeg har slet ikke baaret nogen Sorg," svarede Hanna. „Herren har baaret min Sorg for mig." — „Ja," gjenmælte den Fremmede, „det var nok den rette Maade. Man maa bære sine Bekymringer til Herren." — „Ja vel," svarede Hanna, „men vi maa gjøre mere end dette, vi maa efterlade vore Bekymringer hos ham. De fleste Mennesker," tillagde hun, „bære sine Bekymringer til Herren, men tage dem tilbage med sig igjen, og ere da ligesaa betyngede og ulykkelige som forhen. Jeg overgiver mine Bekymringer helt til Herren, og saa faar jeg gaa min Vei og glemme dem. Kommer Sorgen tilbage, bærer jeg den paany til ham; dette gjør jeg Gang paa Gang, saa jeg tilslut glemmer, at jeg har nogen Bekymring, og kjender idel Ro og Fred."

Min Ven blev slagen af denne enkle Beretning og besluttede sig til at forsøge den samme Udvei. De vanskelige Omstændigheder i sit Liv kunde hun ei forandre, men hun kunde bære dem til Herren og overgive dem til hans Varetægt. Hun stolede paa, at han tog sig af hendes Sag, og kastede alt Ansvar, Uro og Bekymring paa ham. Følgen blev, at

ihvorvel hendes Forhold til det ydre forblev uforandret, fik hun dog, under alt dette, have Fred i sin Sjæl. Hun forstod, at hun havde faaet skue ind i en salig Hemmelighed, og hun forsøgte fra den Stund aldrig mere selv at bære sine Byrder, eller selv at bekymre sig paa nogen Vis.

Den Hemmelighed, hun fandt saa velsignelsesrig for sit ydre Liv, fandt hun udøvede en kraftigere Virkning paa hendes indre Liv, i Forhold, som var endnu vanskeligere end de foregaaende. Hun overgav til Herren hele sin Tilværelse, alt hvad hun var og alt hvad hun havde, og da hun troede, at han ogsaa tog imod hende, ophørte hun at sørge og bedrøves af Uro, og hendes Liv blev idel Solskin, thi hun kjendte nu en ubeskrivelig Glæde over at tilhøre Herren. Dette var „det høiere kristelige Liv!" Det var en meget enkel Hemmelighed, hun havde nemlig lært at forstaa, at det er muligt at lyde denne Guds Befaling: „Værer ikke bekymrede for noget, men frembærer i alting eders Begjær i Bøn og Paakaldelse med Taksigelse for Gud" (Philip. 4, 6). Og end mere: hun forstod, at Følgen heraf maatte blive en Fuldbyrdelse af det Løfte: „Guds Fred, som overgaar al Forstand, skal bevare Eders Hjerter og Sind i Kristus Jesus" (7de Vers).

Der skulde kunne siges meget andet om dette Liv, som er skjult med Kristus i Gud, meget om hvad den Herre Jesus gjør for de Sjæle, som overgive sig til ham. Men selve Hovedpunktet er nu angivet, og den, som har faaet Syn paa dette, har i og med det samme en Nøgle, som skal oplukke hele Guds Forraadshus for ham.

Sikkerlig er en eller anden Sjæl nu bleven hungrig efter dette velsignede Liv. Skulde du, kjære Læser, ikke gjerne ville blive af med dine Byrder? Længter du ikke efter at overgive dit ustyrlige j e g i dens Haand, som er mægtig til at styre dig? Er du ikke træt og betynget, og forekommer dig ikke den Hvile, jeg omtaler, liflig?

Du ved hvor behageligt det kjendes at faa gaa til Hvile efter en Dag af særskilt Anstrængelse, at slippe at anstrænge en eneste Muskel og kun ligge stille. For nogle Timer idetmindste har alt Arbeide, al Bekymring ophørt. Du behøver ei længere holde dit trætte Hoved eller din værkende Ryg op. Du lægger dig ned med fuld Fortroende til din Seng, om jeg saa faar udtrykke mig, at den skal bære dig. Den gjør det virkelig ogsaa, uden at du i det ringeste behøver at anstrænge dig, ja, uden at du behøver at tænke derpaa. Du hviler!

Men antag, at du frygtede, at din Seng ikke skulde holde, og at du hvert Øieblik drømte, at den gav efter, og du faldt paa Gulvet, skulde du vel da faa nogen Hvile? Skulde du ikke spende hver Muskel i en frugtløs Anstrængelse for at holde dig oppe, og skulde du ikke kjende dig trættere, end om du ikke var gaaet til Hvile?

Lad denne lille Lignelse lære dig, hvad der menes med at hvile i Herren. Lad din Sjæl lægge sig ned paa hans milde Villie, ligesom du om Aftenen lægger dig paa din Seng. Ophør med hver Bekymring og læg bort hver Byrde! Vær vis om, at Herren holder dig oppe, saa at du kan være fuldkommen tryg.

Hvad du har at gjøre, er at hvile; hvad han har at gjøre, er at holde dig oppe; og heri svigter han ikke.

Eller en anden Lignelse, en som vor Frelser selv ofte benyttede sig af, en Lignelse, hentet fra Børnenes Liv. „Jesus kaldte til sig et Barn," staar der, „stillede det midt iblandt sine Disciple og sagde: Sandelig siger jeg eder, om I ikke omvender eder og bliver som Børn, skulle I ikke indkomme i Himmeriges Rige" (Math. 18, 2–3).

Hvad udmærker i Almindelighed et lidet Barn og hvorledes viser sig dets Liv? Svar — det, som just fornemmelig udmærker et Barn, er Bekymringsløshed. Det lever i Troen, kan man sige. Fra Aarets Begyndelse til dets Ende er det lille Barns Liv en eneste lang Kjæde af Fortrøstning. Det lider paa sine Forældre, sin Lærer, paa sin Barnepige, ja, ofte nok paa Mennesker, som ere fuldkommen uværdige dets Fortrolighed; Troen ligger nemlig nedlagt i Barnets Natur. Og det lille Barn bliver i Almindelighed ikke sveget i sin Tillid. Det behøver ei at sørge for sig selv og er alligevel vel forsørget. Det har ingen Omsorg for Morgendagen og gjør ikke op nogle Planer for sig, men lader andre tænke og stelle for sig, saa at det Time efter Time, Dag efter Dag kun har, saa at sige, banede Veie at vandre paa. Det gaar frit ud og ind i sin Faders Hus, kjender ingen Tvang over sig, men nyder alt det Gode, Huset har at byde, uden at betale en Cent derfor. Pesten kan rase i den Stad, Barnet bor, men det agter ikke derpaa. Hungersnød, Ild og Krig kunne herje rundt om, men under

sine Forældres ømme Omsorg forbliver Barnet fuldkommen ubekymret og stille. Det lever blot for nærværende Øieblik og modtager Dag for Dag alt af sine Forældres Hænder.

Jeg besøgte engang et rigt Hus, hvor der var et lidet Adoptivbarn, paa hvilket udøstes al den Kjærlighed, Ømhed og Omsorg, menneskelige Hjerter ere istand til, eller jordiske Midler kunne skaffe. Da jeg saa dette Barn springe ud og ind Dagen lang, frit og let om Hjertet, med Barnealderens lykkelige Bekymringsløshed, blev det mig et levende Billede af vor underbare Stilling som Børn i den himmelske Faders Hus. Og jeg sagde til mig selv: „Der skulde vel intet mere smerte disse kjærlige Mennesker, som omgiver den lille Pige, end det, at hun begyndte at klage for sit Udkomme, for Klæder, Føde osv. Hvor meget mere maa det ikke saare og smerte Guds elskende Faderhjerte, at hans Børn gjøre sig saa mange Bekymringer og saa megen unødig Omsorg." Jeg forstod, hvorfor Herren med Eftertryk siger: „Værer ikke bekymrede for eders Liv" (Math. 6, 25).

Hvem er det, som i Almindelighed i hvert Hus er Formaal for den største Omsorg? Er det ikke de smaa Børn? Og blandt disse, er det ikke de mindste, det lille, hjælpeløse Spædbarn, som erholde den meste Pleie? Jeg hørte en nylig sagde: „Svøbebarnet arbeider ikke, spinder ikke, og faar alligevel baade Klæder og Føde samt elskes og ansees, som et rigtig Glædesemne." Og saa er det jo.

Dette Troens Liv, hvorom jeg skriver, bestaar just derif — at vi faar være Børn i vor Faders

Hus. Og dette burde være nok til at forvandle dit Liv, for dig, som gaar der træt og bekymret, til et Liv, fuldt af Salighed og Hvile.

Lad den barnlige Fortrolighed og den Frihed fra alle Omsorger, som du synes saa godt om at se hos dine egne Smaa, lære dig, hvorledes din Stilling bør være til Gud. Overgiv dig i hans Hænder, lær bogstavelig at „ikke være bekymret for noget," (Philip. 4, 6), og du skal faa se, at Guds Fred, som overgaar al Forstand, skal bevare dit Hjerte og Sind i Kristus Jesus" (7de Vers).

„Stol paa Herren, og gjør hvad som godt er, saa skal du blive i Landet og der have din Føde."

„Hav din Lyst i Herren; han skal give dig, hvad dit Hjerte ønsker."

„Befal Herren din Vei og stol paa ham, han skal gjøre det."

„Han skal lade din Retfærdighed fremgaa som Lyset og din Ret, saasom Middagens Skin."

„Vær stille for Herren og forvent ham" (Ps. 37, 3–7).

„Og Retfærdighedens Frugt bliver Fred og Retfærdighedens Løn bliver evig Fred og Tryghed."

„Og mit Folk faar bo paa Fredens Mark, i trygge Boliger og stille Steder" (Es. 32, 17. 18).

Fjerde Kapitel.

Hvorledes man faar dette Liv.

Siden vi nu har søgt at afgjøre, hvorvidt det at kunne leve et Liv fuldt af Fortrøstning, er skriftmæssigt, og efter at vi har søgt at vise, hvori dette Liv bestaar, bliver næste Spørgsmaal, hvorledes skal man komme til et saadant Liv og faa det virkeliggjort i sig.

Først vil jeg sige, at man ikke i nogen Henseende maa betragte dette velsignede Liv som et Maal, som man skal „opnaa“ — det kan kun erholdes. Vi kan ikke fortjene dette Liv, ikke stræve os til det, ikke vinde det paa nogen Maade. Vi kan ikke gjøre andet end bede Herren at give os det samt modtage det af ham, thi det er Guds Gave i Kristus Jesus. Den, som tilbydes en Gave, har jo ikke andet at gjøre, end at modtage den, og takke Giveren. Vi siger aldrig, naar vi har faaet noget: „Se, hvad jeg har forhvervet,“ eller berømmer os af vor Dygtighed og Klogskab, som om vi selv skulde have forskaffet os Gaven, men vi siger: „Se, hvad jeg har faaet,“ og saa rose vi Giverens Kjærlighed, Rigdom og Gavmildhed. Alt, som vedrører vor

Frelse, er en Gave. Fra Begyndelsen til Enden er Gud Giveren, og vi de modtagende, og herved gjælder, at det er til dem, der „modtager Naadens og Retfærdighedens overflødige Gaver," som de rigeste Løfter ere givne; ikke til dem, som udfører store og mærkværdige Ting.

For at komme i personlig Erfaring af dette skjulte Liv med Gud, maa Sjælen, saa at sige, staa i en modtagende Stilling, forstaa og vide, at dette Liv er en Guds Gave i Kristus Jesus, og at man ikke gjennem nogle egne Anstrængelser selv kan forskaffe sig det. Sagen bliver da meget enklere, og siden staar kun tilbage at se, til hvem det er, Gud giver denne Gave, samt hvorledes den skal modtages. Herom vil jeg i Korthed sige, at Herren giver den kun til den Sjæl, som helt har overgivet sig til ham, samt at Sjælen skal modtage Gaven gjennem Troen.

Sjælens fulde Hengivelse til Gud er altsaa det første Vilkaar for, at Gud skal kunne give den Velsignelse, og for at de Vanskeligheder, som ligge i Veien, skulle kunne undgaaes. Dette maa ei tages som et Lovbud, ei heller maa man tro, at Velsignelsen herigjennem kan kjøbes eller fortjenes. For at en Lerklump skal kunne formes til et smukt Kar, er det nødvendigt, at Pottemageren har den helt og holdent i sin Haand. Ligesaa maa Sjælen, for at kunne formes til et Kar, Gud til Ære, et Kar, som er „helliget og Husbonden nyttigt, tilberedt til al god Gjerning," helt have overgivet sig til sin Mester og saa ligge stille i hans Hænder. Dette er let at indse.

Jeg forsøgte engang at forklare for en Læge, som forestod et stort Hospital, hvad der menes med denne Overgivelse til Gud og Nødvendigheden deraf, men han syntes ikke at kunne fatte det. Slutteligen sagde jeg til ham: „Antag, at naar De gjør en Runde blandt deres Patienter, De træffer paa en Mand, som alvorlig bønfalder Dem om, at De vil tage Dem af ham, og søge at helbrede ham; men paa samme Tid vægrer sig for at omtale for Dem Sygdommens Symptomer og at indtage det Lægemiddel, de foreskrev. Antag, at han siger: „Jeg vil gjerne i de og de Stykker følge Deres Forskrifter, thi jeg forstaar meget vel, at de maa være nyttige, men jeg dømmer selv i den Sag, og gjør sa og saa!“ „Hvad vilde De gjøre,“ spurgte jeg, „om noget saadant indtraf?“ — „Gjøre!“ udraabte han harmfuldt, „jeg vilde lade et saadant Menneske skjøtte sig selv, thi naturligvis,“ fortsatte han, „kunde jeg ikke gjøre noget for ham, om han ikke uden alle Forbehold betroede sin Sag til mig, og uvilkaarligt adlød mig.“ — „Det er saaledes nødvendigt,“ fortsatte jeg, „at Lægerne bliver adlydte, om de skulle kunne helbrede sine Patienter?“ — „Uvilkaarligt adlydte!“ svarede han med Eftertryk. — „Dette er netop, hvad jeg mener med Overgivelse til Gud,“ bemærkede jeg. „Gud maa faa hele Sagen i sin Haand, uden noget Forbehold fra vor Side, og vi maa uvilkaarlig adlyde hans Forskrifter.“ — „Nu forstaar jeg,“ udraabte Lægen, „nu forstaar jeg det! Gud skal herefter faa gjøre med mig, som han vil.“

Enkelte vil kalde dette en Adskillelse, andre en

Overgivelse til Gud; men enten vi nu anvende det ene eller andet Udtryk, mener vi, at vi skal overgive hele vor Tilværelse, vor Aand, Sjæl og Legeme til Gud, at han maa faa gjøre med os, som han synes det er bedst for os. Vi mener, at vi under alle Forhold og ved ethvert Skridt i Livet skal sige af Hjertet: „Ske din Villie, Herre!“ Vi mener, at vi skal afstaa fra Friheden af at vælge selv; vi mener, med et Ord, et Liv af uvilkaarlig Lydighed.

For en Sjæl, som ikke kjender Gud, kan dette forekomme strængt, men for os, som kjender ham, er det det lykkeligste og mest fredfulde Liv. Vi ved, at vi aldrig skal blive lykkeligere eller tilfredsere, end naar vi helt overgiver os til Gud. Han er vor Fader; han elsker os og ved, hvad som er bedst for os. Under alle Forhold er det derfor lykkeligst for os, naar hans Villie faar ske. Jeg forstaar ikke, hvorledes det har lykkes Satan at forblinde de Kristne saa for denne Sag, at det virkelig ser ud, som om Guds egne Børn vare ræddere for hans Villie end for noget andet i Verden — for hans elskelige, kjærlighedsfulde Villie, som dog alene har til Formaal at bevise dem uudsigelig Barmhjertighed, Naade og Velsignelse! O, at jeg kunde vise hvert Menneske, hvilken umaadelig Velsignelse, som følger af, at Guds Villie sker. I Himmelen er idel Salighed, da Guds Villie sker fuldkommen der, og i samme Mon, dette bliver Tilfældet med os, faar ogsaa vi smage samme Salighed. Herren elsker os — elsker os — og Kjærlighedens Maal er at faa velsignet den Elskede. Mange af os ved, hvad det er at elske, ved, at om vi blot fik gjøre, som vi vilde, skulde vore Kjære

overøses med Velsignelser. Formaaede vi blot at gjennemføre vor Villie, skulde vi med gavmild Haand berede dem alt, som var godt og lykkeligt i dette Liv. Men om nu Kjærlighedens Væsen kan være saadan hos os, hvad skal den da være hos vor Gud, som er Kjærligheden selv? Kunde vi blot for et eneste Øieblik opfange en Straale af hans Kjærligheds uendelige Dyb, skulde vist vore Hjerter løbe hans Villie imøde, og vi skulde omfatte den som den allerkosteligste Skat. Vi skulde opfyldes med Taknemmelighed og Glæde, og blot forundre os over, at saa store Herligheder kan komme os til Del.

Mange Kristne synes virkelig at tro, at deres Fader i Himmelen søger Leilighed til at gjøre dem Skade ved at tage ifra dem det Gode, de har. De indbilder sig, disse arme Stakler, at om de blot i egen Villie holder fast ved Sager og Ting, skal de hindre Gud i at tage det fra dem. Jeg skammer mig næsten ved at nedskrive disse Ord; men hvorledes kan jeg tillukke Øinene for et Onde, som gjør Hundreders Liv ulykkeligt?

En troende Kvinde, som med mange andre var indtaget af en saadan Forestilling om Gud, omtalte en Gang for en Ven, hvor umuligt det var for hende at sige: „Ske din Villie," og hvor ræd hun var derfor. Hun var Moder til en eneste liden Gut, hendes Hjertes Afgud og Arving til hendes store Formue. Efter at hun en Stund havde opregnet alle Vanskeligheder, som hun syntes laa i hendes Vei, sagde hendes Ven: „Tænk dig, at lille Karl kom springende til dig imorgen og sagde: „Mamma, jeg har tænkt, at du fra denne Stund af skal faa

gjøre med mig, ganske som du vil! Jeg tænker altid at lyde dig, og vil, at du skal gjøre, hvad du tror er bedst for mig. Jeg ved, at du elsker mig, og jeg agter at fortro mig helt og holdent til din Kjærlighed." Hvorledes skulde da dine Følelser blive for Gutten? Skulde du sige til dig selv: „Ah, nu faar jeg Leilighed til at gjøre Karl rigtig ulykkelig. Jeg vil tage fra ham alt, som hidtil har været hans Glæde, og jeg skal søge at gjøre hans Liv saa sorgfuldt og uudholdeligt som muligt. Jeg skal tvinge ham til at gjøre, hvad han synes er tungest og befale ham de urimeligste Ting!" — „O, nei, nei, nei!" udbrød Moderen. „Du ved vel, at jeg ikke kan gjøre saa, du ved, at jeg da skulde trykke ham til mit Hjerte, og overøse ham med Kjærtegn, og jeg skulde søge at gjøre hans Liv saa skjønt og herligt som muligt." — „Nu, er vel du ømmere end Gud, og elsker du mere end han?" spurgte Vennen. — „Ak nei," var Svaret, „jeg indser min Feiltagelse, og vil ikke længere være ræd for at sige til min himmelske Fader: „Ske din Villie," ligesaa lidet ræd derfor, som min Karl behøvede at være det for at sige det samme til mig."

Bedre og skjønnere end Helbred, Venner, Penge, Rygte, Velstand og jordisk Fremgang, er vor Guds tilbedelsesværdige Villie. Den omgiver endog de mørkeste Stunder med et guddommeligt Skin, den spreder det klareste Solskin over den mørkeste Sti. — Ingenting kan mislykkes for Gud! — Er det da ikke den herligste Rettighed, som bydes dig, kjære Troende, naar jeg siger dig, at det første Skridt, du skal tage for at indkomme i dette Liv, som er skjult

med Kristus i Gud, er helt og holdent at overgive dig til ham?

Du maa ikke betragte dette som en stor og streng Fordring. Du maa tage dette Skridt med Glæde og opfyldt af Taknemmelighed. Du maa begynde med, hvad jeg skulde ville kalde „Privilegiumssiden" af denne Sag; og gjør du det, kan jeg paa Grund af velsignet Erfaring forsikre dig, at du deraf skal befinde dig lykkeligere end af alt andet.

Troen er, hvad vi hernæst har at betragte. For at kunne tage imod noget, er det aldeles nødvendigt, at vi have Tro. Om f. Ex. en Ven giver os en Gave, bliver denne i Virkeligheden ikke vor, førend vi tror, at vi har faaet den, og gjør Fordring paa den, som vor egen. Mere end ellers gjælder dette i Spørgsmaal om Gaver, som kun kan opfattes med vort aandelige Sind. Kjærlighed, f. Ex., kan jo rent sløses paa os, uden at vi har noget godt deraf. Ikke førend vi tror, at vi er elsket, bliver denne Kjærlighed i fuld Forstand vor.

Jeg tror, de fleste Kristne forstaar dette med Hensyn til Syndernes Forladelse. De ved, at om Forladelse ved Jesus prædikedes for dem aldrig saa længe, vil de dog ingen Nytte have deraf, naar de ei troede denne Prædiken og for egen Del gjorde Fordring paa Forladelse. Men naar de siden skal leve det kristelige Liv, taber de hele Sagen af Syne og tænker, at om de ogsaa er blevne frelste gjennem Troen, skal de dog leve gjennem egne Gjerninger og Bekymringer, og i Stedet for at ogsaa i Fort-

sættelsen af Livet kun at tage imod, begynder de nu med noget, som de skal gjøre. Dette har til Følge, at de aldeles ikke kan forstaa os, naar vi siger, at man gjennem Troen indkommer i dette Liv, som er skjult med Kristus i Gud. Skriften forklarer dog bestemt, at „ligesom I have antaget Kristus Jesus, Herren, saa omgaaes i ham,“ (Kolos. 2, 6). Nu har vi antaget ham gjennem Troen og gjennem Troen alene. Ligesom vi paa Troens Vei bliver frelste fra Satans Vælde og indsatte i Guds elskelige Søns Rige, maa vi ogsaa paa denne Vei indkomme i det med Gud skjulte Liv. Troen omfatter kun forskjellige Formaal i det første og i det sidste Tilfælde. Da gjaldt det at tro, at Jesus var vor Frelser fra Syndens Skyld, og det gik os efter vor Tro; nu maa vi tro, at han er en Frelser fra Syndens Herrevælde, og ogsaa nu skal det ske efter vor Tro. Da troede vi paa ham som den, der er givet os af Gud til Retfærdighed, og vi blev retfærdiggjorte; nu maa vi tro ham som den, der er givet os til Helliggjørelse, og Følgen skal blive, at vi helliggjøres. Da holdt vi ham for en Frelser i den kommende Tid fra Syndens Straf; nu maa vi modtage ham som en Frelser i den nærværende Tid fra Syndens Magt over os. Da havde vi ham som vor Stedfortræder, nu skal han være vort Liv. Da løftede han os op af Fordærvelsens Grav, nu overfører han os tillige med sig i det himmelske, i Kristus Jesus.

I en vis Mening har hver Troende alt dette fra den første Stund, han blev omvendt, men efter Erfarenhed har han det i Almindelighed ikke. I

Virkeligheden er intet vort, før vi i Troen gjør Fordring paa det som vort. „Hvert Sted, som eders Fodsaale skal betræde, skal høre eder til," siger Herren (5 Mos. 11, 24). „Gud har velsignet os med al aandelig Velsignelse i det himmelske, i Kristus!" (Eph. 1, 3), men førend vi gjennem Troen har sat vor Fod paa dette Løfte, er denne Velsignelse ikke i egentlig Mening bleven vor. „Efter eders Tro!" se der den gjældende Regel!

Denne Tro, om hvilken jeg her taler, maa, saa at sige, gjælde den nuværende Stund. Den Tro, som omfatter blot det Tilkommende, gavner lidet. Et Menneske kan tro, og det med stor Vished, at det skal faa Syndernes Forladelse en eller anden Gang i Fremtiden, men det er derfor slet ikke sagt, at en saadan bliver omvendt. Inden der kan blive Tale om en ny Fødsel, maa Sjælen komme til en Tro, som gjælder den nuværende Tid, og gjennen Troen kunne sige: „Mine Synder ere mig forladte." Ligesaa skal den Tro, som først i en fjern Fremtid venter paa Befrielse fra Syndens Magt, aldrig kunne lede Sjælen til det Liv, vi her ovenfor har beskrevet. Djævelen synes godt om denne Slags Tro, thi han ved godt, at den ei kan medføre nogen kraftig Virkning. Men han skjælver og flyr, naar den Troende bare vover at gjøre nogensomhelst Fordring paa Frigjørelse fra Synden allerede her i Livet, og allerede nu regner sig fri fra hans Magt.

Altsaa: for at indkomme i dette velsignede indre Liv af Hvile og Seier har du at tage to Skridt. Det første heder: „fuldkommen Overgivelse af dig

selv til Gud;" det andet: „ubetinget Tro." Det betyder lidet, hvorledes din Erfaring før har været, eller hvilke Vanskeligheder du nu har at kjæmpe mod, hvad du har for Omgivelser eller Forbindelser osv. Har du taget disse to Skridt, og fortsætter du paa den Vei, paa hvilken de har ledet dig ind, saa skal du før eller senere komme til det høiere kristelige Livs grønne Enge og stille rindende Vande. Du kan være fuldstændig sikker herpaa. Og lader du alle „om" og „men" fare og helt enkelt holder fast ved disse to Punkter, skal du visselig meget hurtig voxe til, og din Sjæl skal naa den forønskede Havn, længe forinden du troede det var muligt.

Jeg vil atter gjentage, hvad jeg mener med de to Skridt, for at du ei i noget maa tage Feil. Du er et Guds Barn, og du længes efter at faa være ham til Behag. Du elsker din dyrebare Frelser og er træt af den Synd, som du ved, bedrøver ham. Du længter efter at blive befriet fra dens Overmagt. Alt, hvad du hidtil har forsøgt, har ei kunnet befri dig, og nu spørger du i din Fortvivlelse, om det virkelig kan være saa, som disse lykkelige Mennesker siger, nemlig at Jesus kan og vil befri dig. I din Sjæls Inderste ved du, at det er saa, thi just for at frelse dig af dine Fienders Hænder er han jo kommen. Saa lid da paa ham, overgiv din Sag helt til ham og tro, at han tager dig i sin Haand.

Naar du ved, hvad han er og hvad han har sagt, saa gjør strax Fordring paa ham som den, der kan fuldkommen frelse. Ligesom du troede, da

du først blev omvendt, at han frelser dig fra Syndens Straf, da du havde hans Ord derfor; saa tro nu paa samme Grund, at han frelser dig fra Syndens Magt, da du ogsaa herpaa har hans Ord. Lad din Tro blot omfatte noget for dig nyt hos Kristus! Du har hidtil stolet paa ham, som din døende Frelser; stol nu ogsaa paa ham som din levende Frelser! Ligesaa vist som at han kom for at hjælpe dig fra fremtidig Straf, ligesaa vist kom han for at frelse dig fra den nærværende Trældom. Ligesaa vist som at han blev slagen for din Skyld, ligesaa vist kom han ogsaa for at leve for dig. Selv formaar du jo ligesaa lidet i det ene som i det andet Tilfælde. Ligesaa lidt som du selv kan frelse dig fra dine Synder, ligesaa lidt kan du selv opnaa nogen ren og virkelig Retfærdighed hos dig. Kristus, og Kristus alene, maa gjøre saavel det ene som det andet for dig, og hvad du da saa har at gjøre i begge disse Tilfælde, er helt enkelt at overgive Sagen til ham og lide paa, at han udfører Værket.

En Kvinde, som levede dette Troens Liv, sagde, medens hun endnu var i et stort Mørke og famlede efter Veien, til en Ven, som vilde hjælpe hende: „Du siger: „overgiv dig til Herren og stol paa ham," — men jeg ved ikke, hvorledes det skal gaa til. Jeg ønsker, at du nærmere kunde udtrykke, hvad du mener hermed, saa at jeg fik vide, hvorledes du gjør!"

Vennen svarede: „Jeq siger kun, Herre Jesus, jeg tror, at du er mægtig og villig til at befri mig fra alle de Bekymringer og al den Ufred, jeg kjen-

der, samt fra de Lænker, som fængsle mig i mit Liv som Kristen. Jeg tror, at du døde for at gjøre mig fri, ikke blot engang i Fremtiden, men nu, og her. Jeg tror, at du er stærkere end Djævelen, og at du kan bevare mig, ogsaa mig, som er saa yderst svag, fra at falde i hans Snarer og give efter for ham. Herre, jeg stoler paa dig, at du bevarer mig. Jeg har forsøgt at bevare mig selv, men det har mislykkes i alle Henseender. Jeg er fuldkommen hjælpeløs, og vil nu stole alene paa dig. Jeg giver mig selv til dig uden noget Forbehold. Med Legeme, Sjæl og Aand overgiver jeg mig til dig, et værdiløst Stykke Ler, at du maa faa gjøre af mig, hvadsomhelst du i din Kjærlighed og Visdom finder for godt. Og nu er jeg din. Jeg tror, at du tager imod alt, hvad jeg har overgivet til dig; jeg tror, at du ogsaa har taget i din Besiddelse dette arme, svage, daarlige Hjerte, og at du fra og med dette Øieblik har begyndt at virke i mig baade at ville og at gjøre efter din velbehagelige Villie. Jeg stoler fuldkommen paa dig, og stoler paa dig nu!"

Er du, min Læser, ræd for at tage et saadant Skridt? Synes du det kommer for pludseligt, at det er som at tage et Sprang ud i Mørket? Ved du ikke, at „Troens Skridt altid tages i noget, som ser ud som det tomme Rum, men at der ligger en fast Klippe under?" Om du nogensinde skal kunne indkomme i dette herlige Land, som flyder med Melk og Honning, maa du før eller senere stige ned i den brusende Flod, thi der findes ingen anden Vei. Og om du gjør det nu, bliver du sparet Maaneder, ja

maaske Aar af nedslaaende Erfaringer og Sorger. Hør Herrens Ord:

„Har jeg ikke befalet dig: „vær frimodig og stærk, forfærdes ikke og ræddes ikke, thi Herren din Gud er med dig i alt det, du foretager dig,“ (Josva 1, 9).

Anden Del: Vanskeligheder.

Fortrøstning.

Jeg har en Frelser fra al min Sorg:
Han bar min Synd og han tog min Kvide,
Han kjøbte Hjem i Guds Himmelborg
Til mig, naar kun jeg paa ham vil lide. —
Jeg har en Fader,
Som Synden hader
Og dog i Naade min Synd forlader
For Jesu Skyld!

Jeg har en Trøster saa mild og god;
Han først mig ledte til Frelsens Kilde,
Han salved Øiet, saa jeg forstod,
At Søn og Fader mig frelse vilde;
Han ved min Side
Mig hjalp at stride
Og vil mig hjælpe, mens Tider glide. —
O Gud ske Lov!

Ja Tak, o Gud, at jeg Adgang fandt
Til dit det store og milde Hjerte,
At al min Frygt og min Vantro svandt,
At jeg fik Bod for min Syndesmerte!
O, dræb nu Roden
Af Syndepoden
Og lad mig bære dig Frugt fuldmoden
I Jesu Navn!

Alberta Eltzholtz.

Femte Kapitel.

Om Overgivelse til Gud.

Det er af stor Vigtighed, at de Kristne ikke ere ukyndige om Satans Anslag, thi han staar færdig til at gjøre dem Modstand ved ethvert Skridt de tage fremad. Isærdeleshed er han fiendsk, naar han ser, at en Troende er vaagnet til Hunger og Tørst efter Retfærdighed og søger at blive delagtig af den Fuldkommenhed, som findes for ham i den Herre Jesus.

En af de første Vanskeligheder, som møder en saadan Sjæl fra Djævelens Side, er just i Spørgsmaalet om Overgivelsen til Herren. Den efter Hellighed længtende Sjæl hører, at den skal overgive sig til Gud, og den forsøger ogsaa at gjøre det. Men nu støder den paa en Vanskelighed. Den har, efter hvad den tror, taget dette Skridt, men kjender sig ei noget forandret mod før; ingenting synes forandret, som den ventede; den kjender en vis Feilregning og spørger, dreven af Uro og Tvivl: „Hvorledes skal jeg vide, om jeg virkelig har overgivet mig til Gud?"

Djævelen har her mødt Sjælen med et Kunstgreb, som han ikke undlader at benytte ved alle mulige Anledninger og i Almindelighed med stor Fremgang. Han bringer nemlig den Troende til at fæste sig ved Følelserne. En Sjæl tror ikke, at den har overgivet sig til Gud, naar den ikke paa nogen Maade føler det, tror ei heller, at Gud har taget den i sin Haand, naar den ikke kjender det. Den sætter Følelsen først, og Troen derefter. Men Guds uforanderlige Regel er altid: Tro først og Følelser siden, og vi forsøge det umulige, naar vi vil have det anderledes.

Den bedste Maade at møde denne Satans List paa, er at følge denne Regel og sætte Troen før Følelsen. Hengiv dig til Herren helt og uden noget Forbehold, efter det Lys, du for nærværende har, og bed den Hellig Aand vise dig alt, som strider imod Guds Villie, være sig i dit Hjerte eller dit Liv. Om Guds Aand da viser dig noget saadant, saa læg det strax frem for Herren og sig: „Ske din Villie."

Om derimod Guds Aand ikke viser dig noget saadant, saa maa du deraf slutte, at der ikke er noget særskilt, som binder dig, men at du i alt virkelig har overgivet dig til Gud. Du faar da ogsaa tro, at han har taget imod dig og behøver aldeles ikke at vente paa, at du skal kjende hverken det ene eller det andet. Du maa helt og enkelt anse det som en afgjort Sag, at du har overgivet dig til Gud.

Om du f. Ex. vil give en Ven en Eiendom, har han jo ikke andet at gjøre, end at tro dig og

modtage Gaven. En Eiendom kan ikke tages i Haanden og rækkes til en anden, men baade Gaven og Modtagelsen maa jo ske formedelst Ord og paa Troens Vei. Tænk dig nu, som sagt, at du giver en Eiendom til en Ven, men at du siden gaar og undrer paa, om du virkelig har givet ham den, og om han virkelig har modtaget den og anser den som sin. Hvad skulde din Ven tænke, og hvad skulde du selv tilsidst tro, om du den følgende Dag kjendte dig tvungen til at gaa og fornye Gaven, om du den tredie, fjerde og femte Dag, ja Dag efter Dag, Aar efter Aar holdt paa med det samme? Din Ven skulde sikkert betvivle, at du nogensinde for Alvor havde givet ham Eiendommen, og du skulde selv blive saa forvirret, at du tilsidst ikke vidste, enten Eiendommen var din eller hans.

Har du ikke handlet omtrent saaledes mod Gud? Du har atter og atter overgivet dig til ham, kanske daglig under hele Maaneder, og lige fuldt har du gaaet og undret paa, om du for Alvor har givet dig til ham, og om han virkelig har modtaget dig. Fordi du ei har kjendt dig anderledes beskaffen end før, er du bleven kastet hid og did og endelig kommen til den Erkjendelse, at du ikke har overgivet dig til Gud. Vid da, kjære troende Sjæl, at denne din Bekymring aldrig kommer til at tage slut, dersom du ikke gjennem Troen afklipper dine Tvivl. Inden du engang kan vente at faa erfare nogle Følelser, maa du komme derhen, at du regner det som en afgjort Sag, at du er Guds egen.

Selve Offerloven bestemte, at Alt, som gaves

deri, at se, saaledes bestaar Troen kun deri at tro. Og ligesom det er af stor Vigtighed, hvor der er til andre Øiemed. „Det, som er banlyst," heder det, „som nogen under Ban har helliget Herren, af alt det hans er, enten af Mennesker eller Dyr eller af hans Eiendoms Mark, skal ikke sælges eller løses, thi alt saadant banlyst Gods er høihelliget for Herren" (3 Mos. 27, 28).

Efterat noget var givet til Herren, regnedes det af hele Israel som tilhørende ham, og ingen vovede siden at udstrække sin Haand for at tage det tilbage. Man kan tænke sig, at Giveren gav sit Offer knurrende og modvilligt, men havde han blot engang givet det, stod ei Sagen til at forandre, thi det givne var, ifølge Guds Lov, „høihelliget for Herren." Det var ikke Giverens Sindsbeskaffenhed, som gjorde Offeret helligt, men Modtagerens Hellighed. „Alteret helliger Gaven," heder det. I samme Øieblik, Offeret var lagt paa Alteret, tilhørte det Herren. Tænk dig nu, at en, som havde lagt sin Gave paa Alteret, begyndte at ransage i sit Hjerte for at faa vide, om han havde gjort det med et ærligt og oprigtigt Sind. Tænk dig videre, at han kom tilbage til Præsten og sagde, at han var ræd, at Gaven ei var givet paa den rette Maade, da han ei havde været oprigtig af Hjertet osv. Saa skulde Præsten med en Gang have stillet ham tilfreds og sagt: „Hvad din Bevæggrund var, da du frembar dit Offer, eller hvorledes dit Sindelag da var, ved jeg ikke. Offeret er engang gjort, og tilhører nu Herren, thi alt banlyst er høihelligt for Herren. Det er nu forsent at gjøre noget derved."

Ikke alene Præsten men ogsaa hele Israel skulde have vendt sig mod den, som saaledes vilde tage tilbage et engang gjort Offer. Mangen Kristen, som skulde gyse ved blotte Tanken paa en saadan Helligbrøde, begaaet af en Jøde, gjør sig dog ofte selv skyldig i samme Brøde. Efter at han nemlig høitidelig har overgivet sig til Herren, tager han sig gjennem Vantro tilbage.

Da Gud ei synligen viser sig for vore legemlige Øine, har vi vanskelig at kjende denne vor Overgivelse til ham, som virkelig. Jeg tænker, at om vi saa ham levende for os, skulde det være helt anderledes. Vi skulde da ei vove at tage vore Ord tilbage, selv om vi kunde have Lyst dertil. En saadan afgjort Sag mellem Gud og os Mennesker skal have den samme bindende Kraft, som et til en jordisk Ven afgivet Løfte altid eier for et hæderligt Menneske.

Hvad vi behøver, er derfor at paamindes om, at Gud virkelig er nærværende hos os, at enhver af vor Sjæls Handlinger gjøres for ham, og at hvert Ord, vi fremsiger i Bønnen, naar ham ligesaa sikkert, som om vi med vore Øine kunde se ham og med vore Hænder røre ved ham. Hvis vi bare ihukommer dette, skal vi ikke have saa forvendte Begreb om vort Forhold til Gud, men vi skal da kunne kjende den bindende Kraft af hvert Ord, thi vi skal jo ogsaa vide, at det var udtalt i hans Nærværelse.

„Ak,“ siger kanske en, „om Gud blot vilde tale til mig og sige, at han tog imod mig, da jeg gav mig til ham, skulde jeg ikke have vansteligt for

at tro." Nei, det skulde du ikke have, men nu giver Gud i Almindelighed ikke saadan Vished, førend Mennesket har vist ham den Tillid, at det tror paa, hvad han først har sagt. Den som tror, ikke den som tvivler, har Vidnesbyrdet i sig selv. Det bedste Pant herpaa, at Gud visselig vil tage imod os, ligger just i den Befaling han giver, at vi skal overgive os selv til ham til et levende Offer. Jeg kan ikke tænke mig, at et hæderligt Menneske skulde bede et andet om at give sig noget, som det, naar alt kom til alt, ei vilde have, og endnu mindre kan jeg tænke mig, at en elskende Fader eller Moder skulde handle saa mod sine Børn. Det Ord: „Min Søn, giv mig dit Hjerte," er en sikker Borgen for, at Herren, som har saaledes befalet, virkelig tager imod vore Hjerter, i samme Stund vi give ham dem. Vi faar, nei, vi maa have den Fortrolighed til Herren, at han tager imod os, naar vi, ifølge hans egen Befaling, overgiver os til ham, og vi maa fra det Øieblik lide paa, at vi ere hans. Et virkeligt Forbund er indgaaet mellem Gud og os, et Forbund, som vi ikke kan krænke uden at vanære Gud, og som han paa sin Side — det ved vi forvist — ikke skal bryde.

I 5te Mosebog 26, 17—19 læser vi, hvad Gud taler med Hensyn til dette:

„Du har idag tilsagt Herren, at han skal være din Gud, og at du skal vandre paa hans Veie, og holde hans Skikke og hans Bud og hans Love og lyde hans Røst. Og Herren har i Dag tilsagt dig, at du skal være hans Eiendomsfolk, saasom han har sagt dig, og at du skal holde alle hans

Bud .... og at du skal være din Gud et helligt Folk, som han har sagt."

Naar vi lader Herren sige os, at han skal være vor Gud, og naar vi forklarer os, at ville vandre paa hans Veie og holde hans Bud, lover han os, at vi skal faa være hans, og at vi skal kunne holde hans Bud. Fra og med det Øieblik tager han os i sin Besiddelse. Hans Grundsats har altid været og endnu fremdeles er: „Alt banlyst er høihelliget for Herren." Dette synes mig saa klart, at jeg ikke forstaar, hvorledes man kan spørge om andet.

Skulde du endnu kjende Tvivl og Uvished i dit Hjerte, saa lad mig anføre nogle Ord fra det Nye Testamente, hvilke behandler Sagen fra en anden Side, og, efter hvad jeg skjønner, gjør den meget klar. Vi læser i 1 Joh. 5, 14, 15. „Dette er den Fortrøstning, som vi have til ham, at dersom vi bede, efter hans Villie, saa hører han os. Og dersom vi vide, at han hører os, hvad vi bede, saa vide vi, at vi have de Ting, vi have bedet om." Er det nu ifølge Guds Villie eller ikke, at du helt overgiver dig til ham? Herpaa kan der naturligvis ikke blive mere end et Svar, thi Herren har selv befalet det, at du skal overgive dig til ham. Er det ikke hans Villie, at han virker i dig saavel Villie som Gjerning for sit Velbehags Skyld? Ogsaa paa dette Spørgsmaal kan der blot blive et Svar, thi Herren har selv forklaret, at det er hans Hensigt at virke i os. Naar du nu ved, at disse Stykker er efter Guds Villie, maa du paa Grund af hans eget Ord ogsaa vide, at han hører dig. Men du maa

gaa endnu videre. Du maa vide, at du har de Bønner, du har bedet, bønhørte. At du har, siger jeg, ikke skal faa eller kan faa, men virkelig nu har. Det er paa denne Maade vi gjennem Troen „erholde Løfter.“ Det er saaledes vi „have Adgang gjennem Troen“ (Rom. 5, 2) til den Naade, som er bleven os given i Kristus Jesus vor Herre. Det er saaledes og kun saaledes, at vi faa vide, at vore Hjerter er „rensede gjennem Troen,“ og som vi bliver istand til at leve i Troen, staa i Troen vandre i Troen.

For at gjøre dette saa letfatteligt som muligt, vil jeg endnu en Gang gjentage, hvad vi have at gjøre ved denne Overgivelse eller Adskillelse til Gud. Jeg antager, at du, min Læser, hidindtil har troet paa den Herre Jesus, som den, der forlader Synder, og at du ogsaa ved, hvad det vil sige at tilhøre Guds Husfolk og være en Guds Arving gjennem Troen paa Kristus. Nu kjender du en Længsel opstige i dit Hjerte efter at blive forvandlet til din Herres Billede. Men, for at blive lig ham ved du, at du maa helt overgive dig til ham, saa at han maa faa virke i dig, hvad som er ham velbehageligt. Atter og atter har du forsøgt at gjøre dette, men uden synderlig Fremgang.

I dette Punkt er det, jeg gjerne vil hjælpe dig. Hvad du har at gjøre er, at end en Gang komme til ham og, saa langt du forstaar, helt give slip paa dig selv, at han maa faa gjøre med dig, eftersom han vil. Du maa bede ham, at han gjennem sin Aand aabenbarer for dig, om der findes nogen hemmelig Modstand i dit Hjerte, og om han ikke

aabenbarer noget saadant, faar du tro, at der ikke er noget. Du maa anse som en afgjort Sag, at du har overladt dig til Herren, og at du fra og med denne Stund ikke i nogen Henseende tilhører dig selv. Om du blev fristet til at undre paa, hvorvidt det virkelig er sandt, saa mød Fristelsen med den Forsikring, at du har overgivet dig til Herren, og indrøm ikke engang den fjerneste Tanke paa noget andet. Indlad dig ei paa nogen Overlægning derom, men stød bort med Bestemthed hver Tvivl. Du mente det oprigtigt, da du bad Herren at tage imod dig; du mener det oprigtigt ogsaa nu, og følgelig tilhører du Herren. Du kjender det maaske ikke saa; men hold dog fast derved. Gud ser til din Hensigt, ikke til dine Følelser, og derfor behøver du blot at se til, hvad denne din Hensigt, eller, med andre Ord, din Villie er.

Efter at du har overgivet dig til Gud for aldrig mere at tage dig tilbage, gjenstaar for dig at tro, at Gud ogsaa har taget imod dig, og at han nu regner dig som sin, ikke at du skal blive hans en Gang længere frem, men at du nu er hans, og at han alt nu har begyndt at virke i dig saavel Gjerning som Villie efter sit Velbehag. Her maa du standse, du har ikke noget at gjøre videre, thi du er Herrens; du ligger i hans Hænder. Han har paataget sig at skjøtte dig, lede dig, danne dig, og vil, ifølge sit eget Ord, „virke i dig, hvad som er velbehageligt gjennem Jesus Kristus" (Ebr. 13, 21). Men du maa holde stadig fast ved dette. Om du begynder at spørge dig selv, om Gud virkelig har taget imod dig, skal denne vaklende Tro frem-

bringe en vaklende Erfarenhed, og Gud skal ikke faa Anledning til at virke saa som han vil. Men naar du stoler paa ham, virker han i dig, og Frugten deraf bliver, at du forvandles efter Kristi Billede, fra Herlighed til Herlighed gjennem hans mægtige Aand.

Sig mig, bør du ikke nu overgive dig helt til ham? Du svarer: jo! Saa begynd da, kjære Ven, strax at regne dig som hans; vid, at han har taget imod dig og nu virker i dig, hvad han vil. Paaregn det ogsaa i Fremtiden saa. Om du udtrykker dette med Ord, skal det blive dig til stor Hjælp. Sig atter og atter til dig selv og din Gud: „Herre, jeg er din, jeg overgiver mig helt til dig, og jeg tror, at du virkelig tager imod mig. Jeg overgiver mig til dig, jeg vil ligge stille i dine Hænder og lide paa dig. Virk i mig, hvad der er velbehageligt for dig." Gjentag dette mange Gange om Dagen for dig selv; betragt det som din naturlige Stilling til Gud! Bekjend det for dig selv, bekjend det for Gud, bekjend det for dine Venner! Lad Herren sige dig, at han bestandig og usvigelig skal være din Gud, og sig til ham, at du vil vandre paa hans Veie og holde hans Bud! Gjør dette og du skal faa erfare, at han gjør dig til sin Eiendom, og at han byder dig at holde alle sine Befalinger og siger, at du skal tilhøre „et Folk, helligt for Herren din Gud."

Sjette Kapitel.

Vanskeligheder betræffende Troen.

Efter at en Sjæl har overgivet sig til Gud, og skal gaa ud af den aandelige Erfarings Ørken, hvori den før har været, samt ind i det Land, som flyder med Melk og Honning, har den at tage et nyt Skridt, og dette er — at tro. Og herved, ligesom ved det første Skridt den tog, da den overgav sig til Herren, er Satan opfindsom i at lægge Hindringer og Besværligheder i dens Vei.

Et Guds Barn, som har faaet sine Øine aabnede til at se den Fuldhed, som findes i Jesus for hver og en Troende, og som har begyndt at længes efter selv at komme i Nydelse af denne Fylde, hører i Almindelighed af den ene Lærer efter den anden, at den kun kan erholdes gjennem Troen. Men nu er det, som vedrører Troen, for den spørgende Sjæl indsvøbt i en saa haabløs Dunkelhed, at hvad den af disse Lærere hører, gjør det blot vanskeligt for den at fatte den Vei, den har at betræde.

„Naturligvis skal det være af Troen," siger du, „thi alt i det kristelige Liv maa jo være af Tro.

Men det er just dette, som gjør Sagen saa meget vanskeligere, thi jeg har ingen Tro, ved ikke engang hvad Tro er, eller hvorledes jeg skal faa nogen." Og allerede fra Begyndelsen ført bagom Lyset gjennem denne, som det synes uovervindelige Vanskelighed, fortsætter Sjælen i Mørke, ja, nære nok Fortvivlelse.

Denne Bekymring skriver sig gjerne fra, at Læren om Troen i Almindelighed misforstaaes. I selve Værket findes nemlig ingenting saa enkelt, saa letfatteligt og saa let udøvelig som Troen.

Du har sikkert, kjære Læser, tænkt dig Troen omtrent som en aandelig Sjælsøvelse eller som en indre, behagelig Hjertets Stemning, med et Ord, saasom noget du kan tage paa, se paa, frydes over og benytte til at vinde Guds Velbehag ved, eller, saa at sige, som en Mynt, hvormed du kan kjøbe hans Gaver. Under det, at du har bedet om Troen, har du hele Tiden ventet at faa erfare noget der er ligt dette; og da du aldrig har fornummet noget lignende, er du kommen til den Slutning, at du ingen Tro har. Troen er imidlertid ingenting af alt dette. Den er aldeles ikke noget, som man kan tage paa. At tro paa Gud er helt enkelt at sætte sin Tillid til Gud, at stole paa Gud. Troen kan, ligesaa lidt som dit Syn, tænkes skilt fra din Person. Ligesaa gjerne kan du tillukke dine Øine og se indad for at opdage, om du har noget Syn, som du kan se ind i dig selv for at opdage, om du har nogen Tro. Du ser noget, og kan deraf vide, at du har Synet; du tror noget, og kan deraf vide, at du har Tro. Thi ligesom Synet blot bestaar

deri, at du kan kjende Forskjel paa de forskjellige Gjenstande — Ting. Og ligesom det er vigtigst i Spørgsmaal om dit legemlige Syn, at du kan se Tingene, som de i Virkeligheden er, saa er det ogsaa vigtigst i Spørgsmaal om din Tro, at du kan tro Sagerne, som de er. Kraften ligger ikke i din Tro, men i Formaalet for din Tro. Om du tror Sandheden, er du frelst; tror du Løgnen, er du fortabt. Troen er i begge Tilfælde den samme, men hvad du tror, er i første og sidste Tilfælde stik Modsætning til hverandre, og heri ligger just den store Forskjel.

Din Frelse beror ikke paa, at du tror, som om din Tro skulde frelse dig, men paa, at din Tro forener dig med den Frelser, som frelser; Troen er kun, saa at sige, Lænken mellem dig og ham. O, at du ret forstod, hvor yderst enkel Troen er. Den bestaar blot deri, at du lider paa Gud, naar han siger, enten at han har gjort, eller at han skal gjøre noget for dig. Sagen er til og med saa enkel, at den er vanskelig at forklare. Spørger nogen, hvad jeg mener med at anbetro en anden Udførelsen af et Arbeide, kan jeg kun svare, at jeg lader den anden gjøre dette Arbeide for mig, samt holder det for aldeles umuligt at gjøre selv noget derved. Hver og en af os har paa en eller anden Maade anbetroet ganske vigtige Arbeider til andre og dog kjendt os fuldkommen trygge, medens vi har havt fuld Fortrolighed til de Personer, som har paataget sig Udførelsen. Hvor ofte betror ikke Mødre, uden at kjende den ringeste Uro, sine smaa dyrebare Børn til Barnepigen! Hvorledes anbetro vi ikke bestandig

vor Helbred og vort Liv til Kokke, Kuske, Lokomotivførere og Maskinister, med et Ord, til alle mulige Tjenere, som har os fuldstændig i sine Hænder, og som kunde styrte os i Ulykke og Død hvilketsomhelst Øieblik, om de med eller mod sin Villie, gjør sig skyldig i nogen Slags Forsømmelse eller mangler Agtpaagivenhed! Dette gjør vi uden at kjende den ringeste Frygt. Saaledes kan vi ogsaa, efter blot et ganske kort Bekjendtskab, fatte Tillid til Personer, uden derfor at synes, at vi gjør det mindste mærkværdigt.

Du kjender dig vist igjen i alt dette, kjære Læser, og handler bestandig paa den Maade. Du skal ikke kunne udføre din daglige Vandel en eneste Dag, om du ikke kunde tro dine Medmennesker, og det falder dig aldrig ind at sige, at du ikke kan det. Alligevel undlader du ikke alt i et at sige, at du ikke kan tro din Gud.

Forestil dig, at du i jordiske Forhold skulde handle, som du gjør i aandelig Henseende. Tænk dig, at du imorgen fik den Idé i dit Hoved, at du ikke kunde stole paa noget Menneske, da du ikke havde Tro. Idet du satte dig ned til Frokost, skulde du sige: „Jeg kan ikke spise noget af det, som staar her paa Bordet, thi jeg har ingen Tro, og jeg ved jo ikke sikkert, om ei Kokkepigen, Slagteren eller Kjøbmanden har lagt Gift i nogen af de fremsatte Fødemidler.“ Følgen blev, at du kom til at sulte. Om du siden sagde: „Jeg kan ikke reise med Toget, thi jeg har ingen Tro; jeg kan ikke stole paa Lokomotivføreren, Konduktøren eller Banevogterne, hverken paa dem, som har forarbeidet Vognene, eller paa

dem, som har anlagt Banen," saa skulde du blive tvungen til at gaa. Du skulde derved paaføre dig megen Anstrængelse, og det vilde blive aldeles umuligt for dig at naa alle de Steder, som du ellers kunde naa med Banetoget. Om dine Venner mødte dig med den eller hin Beretning, eller de, som du staar i Forretnings- eller anden Forbindelse med, afgav dig Regnskab eller Opgaver, da var du tvungen til at sige: „Jeg er meget bedrøvet, at jeg ikke kan tro dig, men jeg har ingen Tro og kan aldrig stole paa nogen." Naar du aabnede en Avis, vilde du strax blive tvungen til at lægge den fra dig igjen med de Ord: „Jeg kan virkelig ikke tro et Ord af det, som staar i dette Blad, for jeg har ingen Tro: jeg tror ei, der findes nogen saadan Person som Kongen, for jeg har aldrig seet ham, eller ser ham ikke nu; heller ikke tror jeg der findes et Land, som heder Frankrig, fordi jeg har aldrig været der. Og da jeg ingen Tro har, kan jeg selvfølgelig ikke tro paa noget af det, som jeg ikke ser eller kjender. Det er en stor Prøvelse, men jeg kan ei gjøre for det, for jeg har ingen Tro."

Forestil dig en saadan Dag som denne, og se hvor ulykkelig den vilde blive for dig selv, og hvor daaragtig vilde du ikke blive for alle dine Omgivelser. Forestil dig, hvor dine Venner ville føle sig saarede, og hvorledes dine Tjenere ville opsige sin Tjeneste snarest. Og tilslut, spørg dig selv, naar denne Mangel paa Tro til dine Medmennesker vilde blive saa daarekistegal, og til saadan Sorg og Bedrøvelse, hvilken Formastelighed maa det da ikke være, naar du siger til Gud, at du ingen Kraft har

til at tro ham eller hans Ord; at det er en stor Prøvelse for dig, men at du ei kan hjælpe det, da du ingen Tro har?

Er det muligt, at du kan tro dine Medmennesker, men ikke din Gud? At du kan modtage „Menneskers Vidnesbyrd," men ikke „Guds Vidnesbyrd?" At du kan tro Menneskers Beretninger men ikke Guds Udsagn. At du uden Frygt kan anbetro dine vigtigste og kjæreste jordiske Interesser til dine svage, feilende Medmennesker, og er bange for at anbetro din Sjæls Anliggender til den velsignede Frelser, som udgød sit Blod just netop for at frelse dig, og som Skriften forklarer „kan fuldkommen frelse."

Visselig, visselig, kjære Troende, du, hvis blotte Navn af Troende jo udtrykker, at du kan tro, du vil vel nu aldrig mere vove at undskylde dig med, at du ingen Tro har, for det vilde jo betyde, at du ikke kunde tro paa Gud. Der begjæres ikke, at du skal have Tro paa dig selv; du skulde befinde dig i en meget beklagelig Sjælstilstand om saa var. Lad mig nu bede dig om en Ting, naar du tænker eller taler om disse Ting og siger: „Jeg kan ikke tro," fuldfør da Sætningen og sig: „Jeg kan ikke tro paa Gud, jeg har ingen Tro til Gud;" gjentag dette bestandig, og jeg er sikker paa, at det skal blive dig saa uudholdelig, at du ei kan eller vil fortsætte dermed. Du skal ikke kunne det.

Men, siger du, jeg kan ikke tro uden den Hellig-Aands Hjælp. Meget sandt; men tror du da virkelig, at din Vantro er en Følge af, at den Hellig-Aand har undladt at gjøre sit Værk? Er det saa, da er du sikkerlig ikke at laste, og du behøver da

ikke kjende nogen Fordømmelse; da er vistnok ogsaa alle Formaninger og Opmuntringer til dig frugtesløse.

Og endnu engang. Indser du ikke nu, at naar du indtager den Stilling, — at du ingen Tro har, at du ikke kan tro —, du ikke alene „gjør Gud til en Løgner,“ men du stadfæster ogsaa, at du fuldstændig mangler Tillid til den Hellig-Aand, som bestandig er rede til at hjælpe os i vor Svaghed. Vi behøver aldrig at vente paa ham; han venter bestandig paa os. Og jeg for min egen Del, har en saadan fuldstændig Tiltro til den velsignede Hellig-Aand og til hans Villighed i bestandig at ville virke sit Værk, at jeg vover at sige dig, ja til hver enkel En, som læser dette, at du kan tro nu, just nu i dette Øieblik, og at, om du ikke gjør det, det er ikke Aandens Feil, men din egen.

Vend nu din Villie over paa Troens Side. Sig: „Herre jeg vil tro, jeg tror,“ og hold ved at sige det! Staa fast ved, at du tror, midt under de Tvivl, som Djævelen kan lokke dig ind i. Kast dig ud af din egen Vantro over paa Guds Ord og Løfter, vov at opgive, at slippe dig selv over i Jesu bevarende og frelsende Magt! Du har sikkert engang i dit Liv overladt til en jordisk Ven, at ordne en vigtig Sag for dig; jeg besværger dig, overlad, opgiv dig selv nu og alle dine aandelige Anliggender i din himmelske Vens Hænder, og lad aldrig, a l d r i g, **aldrig**, mere nogen Tvivl trænge ind i din Sjæl.

Og erindre dig, der findes to Ting, som er mere uforenelige end Vand og Olie, og disse er

Tillid og Uro. Vilde du kalde det Tillid, om du overgav i en Vens Haand noget, han skulde varetage for dig, og du uroede og ængstede dig Dag og Nat for, at han ei skulde udføre Sagen eller fuldbringe Handlingen paa en heldig Maade, til et lykkeligt Resultat? Og kan du kalde det Tillid til Herren, om du, efter at have lagt hele din Sjæls Velfærd, hele din Sjæls Frelse og Bevarelse i Herrens Haand, du dog Dag efter Dag og Nat efter Nat tilbringer Timer fulde af Uro og Ængstelse? Naar en Troende virkelig har lagt en Sag over paa Herren, ophører han at ængstes eller have mere Omhu for den, og om han uroes for den, er det et klart Bevis for, at han ei har lagt den over paa Gud. Prøvet efter denne Regel, hvorliden virkelig Tro finder vi da ikke i Guds Forsamling! Intet Under, at vor Herre og Frelser fremsatte det vemodige Spørgsmaal: „Naar Menneskenes Søn kommer, mon han da skal finde Tro paa Jorden?“ Han skal finde megen Virksomhed, stor Nidkjærhed, og uden Tvivl mange Hjerter, som for Alvor har hengivet sig til ham; men skal han finde Tro — dette, som han vurderer høiere end alt andet? Det er et alvorsfuldt Spørgsmaal, og det var vel, om enhver Kristen overveiede det vel i sit Hjerte. Maatte den forbigangne Tid af vort Liv, hvori vi har Del i Verdens Vantro, ogsaa være forbigangen, og maatte vi nu herefter hver eneste en, som kjender vor velsignede Herre og hans uudsigelige Trofasthed, besegle saa at sige hans Trofasthed ved helt og holdent at fortrøste os paa ham.

Jeg ihukommer fra den første Tid af mit Kri-

stenliv, hvorledes hele mit indre Menneske blev optændt, ved at jeg læste i et Hefte gamle Prædikener en Opmuntring til alle, som elskede den Herre Jesus, om gjennem sin egen Troes Stadighed at bevise andre, at han var vel værd at lide paa. Og jeg erindrer, hvorledes min Sjæl raabte og bad i stærk Længsel om, at jeg maatte blive kaldet til at vandre paa Veie, saa mørke, at jeg nødsagedes til helt og holdent at overgive mig til Gud og lide paa ham, ja, at dette maatte blive mig en velsignet og herlig Forret.

Og nu, kjære Læser, kanske det kan siges til dig som til Israels Børn: „Du har aldrig tilforn gaaet denne Vei.“ Lad saa være; men idag har du den lykkelige Forret at paavise, som du aldrig før har havt, at du har fuld Fortroende til Jesus, idet du nu begynder et Liv og en Vandring med ham i Tro, og Øieblik efter Øieblik fuldstændig og barnligt stoler paa ham.

Du har hidindtil stolet paa ham i nogle Smaating, og han har aldrig svigtet dig. Stol nu paa ham i et og alt, og se om han ikke skal gjøre langt mere, end du endog har begjært og tænkt, ikke efter din Kraft eller Dygtighed, men ifølge sin egen mægtige Kraft, med hvilken han vil virke i dig hele sin Villies gode Velbehag.

Du finder ingen Vanskelighed at tro, at Herren kan styre hele Universet og al den ydre Skabning, kan da din Sag blive mere vanskelig og indviklet at ordne for ham, saa at du behøver at gaa ængstelig og urolig for hans Styrelse deraf? Bort med saadanne uværdige Tvivl! Tag et fast Punkt

paa Guds Kraft og Villighed til at hjælpe, og se, hvor snart alle Vanskeligheder vil forsvinde ligeoverfor en fast Bestemmelse at ville tro. Tro i Mørke, tro i Lys, tro om Aftenen og tro om Morgenen, og du skal faa erfare, at om du kanske fra det første maatte anstrænge dig kraftigt for at kunne tro, saa skal det før eller senere gaa ligesom af sig selv, det bliver din Sjæls naturlige Vane.

Alle Ting ere mulige for Gud, og alle Ting er mulige for dem, som tror. I den foregaaende Tid har Troen, „overvundet Riger, øvet Retfærdighed, erholdt Forjættelser, stoppet Løvers Mund, slukket Ildens Kraft, undflyet Sværdets Eg, bleven styrket i Striden, bragt Fienders Leir til at vige“ (Ebr. 11), og Troen kan endnu gjøre det samme, ja den Dag idag. For vor Herre siger selv: „Om I have Tro som et Sennepskorn, da kunne I sige til dette Bjerg: flyt dig herfra derhen, saa skal det flytte sig; og Eder skal intet være umuligt“ (Math. 17, 20).

Om du er et Guds Barn, maa du idetmindste have saamegen Tro som et Sennepskorn og du kan ikke vove atter at sige, at du ikke kan stole paa Gud, fordi du ingen Tro har. Sig heller: Jeg kan tro min Herre, og jeg vil tro ham; og hverken Jordens eller Helvedes Magter skal formaa mig til at tvivle paa min underbare, kjærlige, tro Forløser.

Af al den Tilbedelse, vi kunne bringe Gud, er ingen saa sød for ham, som den, at vi har en selvovergivende Tillid til ham. Omfat med Troens Arme alt det Gud har sagt dig og bed ham at give dig mere at tro. I den mørke Stund kom saa ihu,

at om „vi nu en liden Tid, om saa behøves, blive prøvede i mangelunde Fristelser, saa sker dette, paa det vor prøvede Tro, (som er meget kosteligere end det forgjængelige Guld, hvilket dog prøves ved Ilden), maa befindes til Lov og Pris og Ære i Jesu Kristi Aabenbarelse“ (1 Petr. 1, 6. 7).

Syvende Kapitel.

Vanskeligheder betræffende Villien.

Naar et Guds Barn nu gjennem hel Overgivelse og absolut Tro har gaaet ud fra sig selv og ind i Kristus, og har begyndt at faa erfare noget af den Velsignelse, som følger det med Kristus i Gud skjulte Liv, er der en Vanskelighed, som lettelig vil trænge ind paa en saadans Vei. Efter at den første Fornemmelse af Fred og Hvile ligesom har sat sig, eller, som det ogsaa stundom gaar, man har ikke erfaret det ringeste til dette, begynder Gudsbarnet at føle en saadan Usikkerhed i de gjennemlevede Ting, at han tror sig at være en Hykler, og naar han taler om eller tænker paa disse Ting, mener han sig selv at være uærlig. Det synes ham, som om hans Tro ei har trængt sig ned i Dybet — at det er en blot Læbernes Bekjendelse og derfor en værdiløs Tro, — at hans Hengivelse til Gud ikke har været Hjertets Hengivelse og kan saaledes ei tækkes Gud. Han er bange for at sige, at han helt og holdent er Herrens, af Frygt for at sige en Usandhed, og alligevel kan han ei bringe over sit Hjerte at sige, at

han ikke er det, da hele hans Hjertes Længsel brænder efter at faa være det.

Vanskeligheden er oprigtig og hjerteskjærende. Men denne Vanskelighed kan dog let afhjælpes, blot den Kristne forstaar fuldtud selve Grundlovene for det nye Liv og har lært, hvorledes man skal leve det. Den almindelige Tanke er, at dette med Kristus i Gud skjulte Liv bestaar i Følelser, og følgelig retter Sjælen hele sin Opmærksomhed paa disse, og eftersom de ere tilfredsstillende eller ikke, tager Sjælen sin Hvile i dem, eller mistrøstes i Ufred. Nu er imidlertid Forholdet saa, at dette Liv aldeles ikke er et Følelsesliv, aldeles uberoende af Følelserne ialfald, men af Villien; de skiftende Følelser forstyrre eller indvirke aldeles ikke paa det virkelige Liv, naar blot Villien er holdt bestemt og fast paa Middelpunkt et: Guds Villie.

For at gjøre dette klart, maa jeg nærmere udvikle Sagen. Fenelon siger et Sted, at „sand Religion har sit Sæde i Villien.“ Med dette mener han, at som Villien er den styrende Kraft i Menneskets Natur, saa maa, om den bliver ret ført, ogsaa hele Menneskets Natur forøvrigt komme i Harmoni. Med Villien, mener jeg ikke her Menneskets Ønsker, ikke engang dets Bestemmelser, men dets Frihed til at bestemme sig, denne afgjørende Magt, denne Konge indeni os, som hele vor Tilværelse maa bøie sig for. Jeg mener dette — „Ego“ — det, som vi kjender at være vort egentlige Jeg.

Man tror stundom, at Følelserne er den styrende og herskende Kraft i vor Natur, men gaar vi til Erfaringen, saa tænker jeg vi alle ved, at der

findes noget indeni os, bag Følelserne, bag vore Ønsker — et uafhængigt Jeg — som, naar alt kommer til alt, er det bestemt afgjørende. Vore Følelser tilhører os, de har sit Udspring og underholdes af os, men de er ikke os selv; skal Gud tage sin Bolig i os, maa det blive i, hvad der ligger bag Villien, som han maa indkomme i. Og har han med sin Aandskraft begyndt at regjere i dette vort egentlige Menneske, saa skal han ogsaa tage vor øvrige Natur under sin Indflydelse, — som Villien er, saa er Mennesket.

Jeg ser denne Sandheds praktiske Betydning som meget stor, just i Spørgsmaalet om ovenstaaende Vanskelighed. Vor Villie fælder ofte en Afgjørelse, som er i stik Modsætning til vore Følelser; har vi nu rænnet os til at have disse til en Prøvesten, bliver Følgen let, at vi kan anse os som Hyklere, om vi fæste nogen Lid til, hvad Villien har bestemt.

Men fra og med det Øieblik vi ser, at Villien er Konge, skal vi ikke længere tage noget Hensyn til alt det andet, som sætter sig op mod den, men fæste os ved dens bestemte Afgjørelse, lad saa Følelserne rumstere som de vil.

Jeg er fuldt bevidst, at dette Emne er meget vanskeligt at behandle; men da det har en stor praktisk Betydning for Troeslivet, vil jeg bede dig, kjære Læser, at du ei forlader det, førend det er bleven dig ret klart og forstaaeligt.

Maaske følgende Beretning kan tjene til at illustrere det for dig. En meget begavet ung Mand ønskede at komme i Besiddelse af dette nye Liv, han

fandt sig imidlertid meget nedslaaet ved at opdage, at han var en Slave under en mangeaarig Vane at tvivle. Hvad hans Følelser angaar, saa syntes intet at være sandt, intet at være reelt, og des mere han arbeidede, des større Virvar blev det for ham. Han fik nu høre om denne Hemmelighed — at om han blot vilde lægge sin Villie over paa Troens Side; om han valgte at tro, om, med faa Ord, han vilde, i Hjertet af sit Ego, sige „Jeg vil tro! jeg tror," behøvede han ei at bryde sig videre med sine Følelser, for disse skulde nok før eller senere af sig selv komme i Harmoni med det øvrige. „Hvad!" udbrød han, „mener De at ville fortælle mig, at jeg paa denne Maade kan beslutte mig for at tro, naar jeg ei synes noget at være Sandhed, og kan dette være en virkelig Tro?" „Ja," var Svaret, „hvad De har at gjøre er kun dette, — at De underordner Deres Villie under Guds og tror. — Naar De gjør dette, tager Gud Dem øieblikkelig i sin Besiddelse og virker i Dem at ville efter sit gode Velbehag, og De skal da snart finde, at han har underkastet sig det øvrige af Deres Natur." — „Godt," svarede den unge Mand. „Jeg kan gjøre dette. Jeg kan ikke bestemme over mine Følelser, men over min Villie kan jeg bestemme, og det nye Liv synes muligt, naar det blot er min Villie, som trænger at bringes paa den rette Vei i Sagen. Jeg kan give Gud min Villie, og jeg gjør det." Fra dette Øieblik stod den unge Mand fast paa dette Punkt, og tog ei ringeste Hensyn til alle sine Følelsers Kunstgreb, der ofte fristede ham med, at han var en elendig Hykler; han afviste ethvert Angreb

med den gjentagne Forsikring, at han bestemt troede, at det var hans Ønske at tro, at han virkelig troede, indtil han, efter nogle Dages Forløb, fandt sig selv triumferende i Striden. Guds hellige Aand havde taget hans Villie i Besiddelse og dermed var ogsaa hans Tanker og hans Følelser tagne tilfange. Han havde holdt fast ved Troens Bekjendelse, uagtet han syntes ei at have nogen virkelig Tro at holde fast ved. Stundom maatte han med hele sin Villiestyrke drive sine Læber til at sige dette, der var saa modstridende baade mod Fornuft og Følelser. Han havde imidlertid faaet klart Syn paa, at hans Villie var ensbetydende med ham selv, og naar den blev lagt under Guds Villie, var dette Alt, hvad han kunde gjøre, og at Gud alene kunde omskabe hans Følelser og beherske hans indre Menneske. Selv kunne han det ikke. Følgen er bleven et af de skjønneste kristelige Liv jeg kjender i beundringsværdig Ydmyghed, Fasthed og Herredømme over Synden.

Hemmeligheden ligger just deri, at vor Villie, Drivfjæren til alle vore Handlinger, ved Syndefaldet kom under Satans Indflydelse, og han har trolig benyttet den til vor Ruin og Undergang; nu siger Gud, at vi skal overgive os selv til ham, som de, der har været døde, men nu lever, saa vil han virke i os baade at ville og at udrette efter sit eget Velbehag. I samme Øieblik vi overgiver os selv til ham, tager han os i Besiddelse og virker i os, „hvad som er velbehageligt gjennem Jesus Kristus," giver os samme Sindelag som ham, og omskaber os til hans Billede (se Rom. 12, 1–2).

Se her et andet Exempel. En troende Kvinde, som var begyndt at leve dette med Kristus skjulte Liv, kom i en meget stor Prøvelse. Hele hendes indre Menneske kom derved i Oprør, og havde hun rettet sig efter Følelserne, vilde hun være kommen i yderste Fortvivlelse. Men da hun havde lært denne Hemmelighed om Villien og vidste, at i sit Hjertes Dyb havde hun dog valgt Guds Villie som sin Del, fæstede hun ei den ringeste Opmærksomhed ved sine Følelser, men mødte hver Tanke paa Prøvelsens Vei med Gang paa Gang at gjentage: „Herre, ske din Villie, ske din Villie!" Midt imod sine oprørte Følelser forsikrede og bekjendte hun, at hun havde underkastet sin Villie under Guds, at hun gjorde det af frit Valg, og at hans Villie skulde være hendes Lyst og Glæde. Resultatet blev ogsaa, at inden utrolig kort Tid hver Tanke var beseiret, og hun begyndte ogsaa at faa se, at selv hendes Følelser begynder at glædes i Guds Villie.

En anden Kvinde laa fangen i en Synd, som hun efter sin Villie hadede, men som hun efter Følelsen elskede. Hun havde troet, at hun nødvendigt maatte staa under sine Følelsers Herrevælde, og troede sig følgelig aldeles udygtig til at kunde overvinde denne Synd, før hendes Følelser blev forandrede. Men saa fik hun høre om denne Hemmelighed med Villien. Hun faldt paa sine Knæ og bad: „Herre, du ser, at med en Del af min Natur elsker jeg denne Synd, men i mit aller inderste Liv hader jeg den. Og nu lægger jeg min Villie fuldstændig under dig. Jeg vil ikke længere huse denne Synd. Frigjør du mig!" Umiddelbart tog Gud i

Besiddelse hendes Villie, som var overgivet ham, og begyndte at virke sit Værk i hende. Hans Villie vandt og Herredømme over hendes Følelser, og hun fandt sig selv løsgjort, ikke gjennem noget ydre Bud, men gjennem Guds Aands ydre Kraft, som virkede i hende, hvad der var velbehageligt for hans Aasyn.

Og nu, kjære Troende, lad mig vise dig, hvorledes dette kan tillempes paa dine Vanskeligheder. Ophør med at fæste din Opmærksomhed ved Følelserne, thi de ere kun Tjenere, og se ganske simpelt hen paa din Villie, som er den egentlige Konge i din Person. Har du overgivet din Villie til Gud? Er den lagt i hans Haand? Bestemmer din Villie, at du skal tro? Vælger din Villie, at gaa Lydighedens Vei? Er det saa, er du i Herrens Haand, da bestemmer du, at du skal tro, og du vælger at adlyde, for din Villie er dig selv. Sagen er afgjort. Opgjøret med Gud er ligesaa virkeligt, naar kun din Villie handler, som om alle dine Følelser stemte i med. Har du grebet denne Hemmelighed, og har du opdaget, at du ei behøver at fæste dig ved Følelserne, men blot ved din Villie, saa skal det blive dig muligt at følge Skriftens Opmuntring til at fremstille dig selv som et levende Offer for Gud — forblive i Kristus — vandre i Lyset — døde dig selv. For det ligger klart for dig og er allerede antaget, at din Villie kan i det nævnte bestemme dig for at stille dig paa Guds Side. Medens derimod, om dine Følelser havde været de bestemmende, skulde du være sunket ned i Fortvivlelse, naar du erindrede, hvor utøilelige de ere.

Om du fornemmer denne Strid mellem Villie og Følelse og derved fristes til at synes, at du er en Hykler, saa lad ei dette bekymre dig. Det er kun dine Følelser, som taler, og disse er ei værd din Opmærksomhed. Se blot til, at din Villie er i Guds Haand, at dit indre Menneske er overgivet til hans Værk, at dit Valg og din Beslutning er at staa paa hans Side, samt at det fremdeles skal være saa. Dine urolige Følelser er lig en Baad, der kastes hid og did, men som dog maa standse for Ankerkjettingens stadige Dragende. Dine Følelser maa før eller senere uvilkaarlig erfare, at de ere fangne af Guds mægtige Kraft, ved din Villies Valg, og de maa ganske bestemt underkaste sig ham og give sit Minde til at være hans. Du skal da faa Bekræftelse paa de Ord fra Sandhedens Mund: „Vil nogen gjøre hans Villie, skal han erfare, om denne Lære er af Gud."

Villien er lig en vis Moder i Barnekammeret; Følelserne er lig en Flok støiende og skrigende Børn. Moderen bestemmer og handler efter hvad hun tror er ret og bedst. Børnene skriger imod og paastaar bestemt, at saa skal det ei være. Men Moderen, som ved, at hun er den styrende og ikke de, fuldfører ganske rolig sine Planer uberørt af deres Brøl og uden at fæste sig mere derved, end at hun befaler dem at være skikkelige. Følgen bliver, at Børnene før eller senere nødes til at give efter og bøie sig for Moderens Villie, hvorefter Orden og Stilhed indtræder. Om denne Moder for et Øieblik havde indrømmet og givet den Tanke Plads, at Børnene skulde være de herskende og ikke hun, saa

var der jo kommet et forfærdeligt Virvar i dette Husstel. Ja, desværre, det sidste faar man se i ikke saa faa Familier. Og i hvormange Sjæle er ikke det samme Tilfældet, der raader et ideligt Virvar i dem, de lade Tankerne og Følelserne regjere istedetfor Villien, tilslut slappes hele det indre Menneske, og Enden bliver Kulde og — Død.

Kom ihu, at det, som er virkeligt i din Erfaring, er, hvad din Villie bestemmer, og ikke hvad dine Følelser forsikrer. Du er i langt større Fare for at komme i Hykleri og Usandhed, om du retter dig efter dine Følelser, end om du holder fast ved din Villie. Har du nu blot overgivet din Villie til Gud, er du ingen Hykler, om du i dette Øieblik gjør Fordring paa helt at tilhøre ham, Følelserne faar prædike saameget de vil imod.

Jeg er overtydet om, at overalt i Bibelen, hvor Udtrykket „Hjertet“ forekommer, der ei menes — som vi sædvanlig forstaar ved dette Ord — Følelserne, men Villien, Menneskets Personlighed, eller dets indre Jeg. Guds Husholdning med Mennesket er just, at dette „Jeg“ skal overgives til ham, dette indre Liv underordnes helt hans Ledelse. Det er ikke Menneskets Følelser, Gud vil have, men han vil have Mennesket selv.

Har du overgivet dig selv til ham, kjære Læser. Har du hengivet din Villie til hans Værk i dig? Er dit Ønske og Begjær at slippe selve dit inderste Menneske over i hans Hænder. Er det saa — lad da Forposterne i din Natur raabe saameget de vil — det er dog din Rettighed, allerede nu at sige med Apostelen: „Jeg er korsfæstet med Kristus;

alligevel lever jeg, dog ikke jeg mere, men Kristus lever i mig; og hvad jeg nu lever i Kjødet, det lelever jeg i Guds Søns Tro, som elskede mig og gav sig selv hen for mig" (Gal. 2, 20).

Da dette Kapitel var færdig til at lægges under Pressen, kom følgende Brev fra Pastor Monod i Paris, han havde omsorgsfuldt forvaret det i mange Aar og sendte mig det nu til Afbenyttelse. Det skildrer en presbyteriansk Pastors Erfaringer og udgjør en praktisk Belysning af de Lærdomme, der er søgt fremholdt i dette Kapitel.

„Newburgh, den 26de Septbr. 1842.

„Kjære Broder! — Jeg tager nogle faa Dieblik af den Tid, jeg har ofret til Herren, for at tilskrive dig, hans Tjener, nogle faa Linier. Det er saligt at kjende, at vi helt er Herrens, at han har taget imod os og kalder os sine. Dette er Religion, — en Opsigelse af Eiendomsretten til sig selv, og en Antagelse i fuld Mening af denne Sats: „Jeg er ikke min egen, jeg er dyrt kjøbt."

„Siden jeg sidst saa dig, har jeg ilet mod Maalet, og dog har der i min Erfaring ikke været noget mærkværdigt, hvorom jeg kan tale. Bedst er det nok ei at se efter, hvad der er mærkværdigt, men at *stræve* efter Hellighed, saasom Gud er hellig, jagende fremad mod Seierslønnen.

„Jeg finder mig ei selv dygtig til at undervise dig. Jeg kan kun tale om, hvorledes Herren har ført mig. Han handler ulige med de forskjellige Sjæle, og vi bør ikke søge at efterabe hverandres Erfarenheder, og dog er der visse Stykker, som ei bør lades ude af Betragtning, af enhver, som søger et rent Hjerte.

„Der maa blive en personlig Overgivelse med alt, hvad der er i os, til Gud, et Forbund maa

indgaaes med ham, at vi vil være adskilte for ham og høre ham til. Dette gjorde jeg efter min Forstand uden at føle nogen Forandring i mine Følelser — med et Hjerte fuldt af Haardhed og Mørke, Vantro, Synd og Ufølsomhed.

„Jeg gik ind paa at være Herrens, og lagde alt paa Alteret, et levende Offer, saalangt jeg forstod. Efter at jeg paa mine Knæ havde gjort dette, fornam jeg, som sagt, ingen Forandring i mine Følelser. Jeg var smerteligt overbevist om, at der ingen Forandring var. Men alligevel var jeg sikker paa, at jeg i mit Hjertes Oprigtighed og Ærlighed havde givet mig helt og fuldstændig over til Gud. Dette var jeg fuldkommen sikker paa, men jeg ansaa ei Værket som dermed afsluttet, nei langtfra — jeg forbandt mig til bestandig at hengive mig til Gud, at fremstille mig som et levende Offer for ham. Og nu fulgte Anstrængelsen ved at gjøre det. Jeg vidste, at jeg maatte tro, at Gud tog imod mig og virkelig fæstede Bolig i mit Hjerte. Jeg vidste ogsaa, at jeg ei troede dette, men at det var mit inderligste Ønske at kunne det. Under megen Bøn læste jeg Johannes 1ste Brev, og forsøgte, at forsikre mig om Guds Kjærlighed til mig selv, for min egen personlige Del. Jeg kjendte, at mit Hjerte var fuldt af Ondt. Jeg syntes ei at have nogen Kraft til at overvinde det Onde, særlig Hovmodet, eller at støde de onde Tanker tilbage, og dog afskyede jeg dem. Men — Kristus aabenbaredes jo for at afskaffe Djævelens Gjerninger, og det var jo aldeles klart, at Synden i mit Hjerte var et Djævelens Værk. Saaledes blev jeg sluttelig istand til at tro, at Gud arbeidede i mig baade Villie og Gjerning, medens jeg med Frygt og Bæven kjæmpede mig fremad paa Frelsens Vei.

„Jeg blev overbevist om min Vantro, at den var frivillig og strafbar. Jeg saa klart,

at Vantro var en frygtelig Synd — da den jo gjorde den trofaste Gud til en Løgner. Gud drog frem for mig saadanne Synder, som havde Magt over mig og som særlig hørte mig til, særskilt den Synd, at jeg prædikede mig selv og ikke Kristus, samt at jeg efter Prædikenen indsvøbte mig i selvbehagelige Tanker og stor Selvtilfredshed med min Prædiken. Jeg kunde nu klart aabenbare mig selv og søge den Ære, som kommer alene fra Gud. Satan kjæmpede haardt for at slaa mig ned fra Urtidens Klippe, men, Gud være priset og lovet, jeg lærte mig, hvorledes jeg skulde leve for Øieblikket, og saa fandt jeg Ro.

„Jeg stolede paa Jesu Blod, som allerede havde flydt for mig som en fuldstændig Forsoning for alle mine begangne Synder, og Fremtiden lagde jeg helt i Herrens Haand, fast bestemt paa, under alt hvad der maatte hende og i alle Førelser at gjøre hans Villie, saalangt, som den aabenbaredes for mig. Og jeg saa, at alt hvad jeg havde at gjøre, var at se paa Jesus, for i den nærværende Stund at faa og modtage hans Naade, og at stole paa ham, at han vil rense mit Hjerte og bevare mig fra Synd.

„Jeg kjendte mig fuldstændig afhængig af Naaden i Kristus. Jeg tillod ikke Modstanderen at uro mig hverken med den forbigangne eller den kommende Tid, for jeg saa just da hvert enkelt Øieblik efter Hjælp. Jeg gik ind paa at være en Abrahams Søn og at vandre blot og bart i Troen efter Guds Ord og ikke efter indvortes Følelser og Fornemmelser — jeg vilde søge at blive en Bibelkristen. Siden den Tid har ogsaa Herren givet mig en stadig Seier over Synden, hvoraf jeg før var en Slave. Min Lyst staar til Herren og hans Ord. Det er mig en Glæde at faa være Evangeliets Tjener — mit Samfund er med Faderen og hans Søn Jesus Kristus. Jeg

er et lidet Barn i Kristus; thi jeg ved, at mine Fremskridt har været smaa i Sammenligning med mange andres. Mine Følelser ere omskiftende, men jeg holder mig til Guds Ord og takker ham naar Følelserne er liflige, saavelsom naar jeg ingen har. Jeg har indgaaet paa den bestemte Overenskomst med Gud, at jeg skal og vil vandre i Tro og ikke i Følelser.

„Herren har begyndt et nyt Liv i Arbeidet her blandt mit Folk. „Priset være Herren." Maa han fylde dig med hele sin Fuldhed og give dig hele Kristi Sind. O, vær tro! Lad dit Liv være en Vandring for Gud, og vær fuldkommen! Prædik Ordet! Hold paa i Tide og Utide! Herren elsker dig. Han arbeider med dig. Lad din Sjæl helt faa hvile paa det Løfte: „Se, jeg er med eder alle Dage indtil Verdens Ende."

„Din Medkjæmpende

„William Hill."

Ottende Kapitel.

Vanskeligheden i at forstaa Guds Ledelse.

Du har altsaa nu, kjære Læser, begyndt dette Troens Liv. Du har givet dig selv til Herren, for helt og holdent at blive hans, og han har modtaget dig og begyndt at arbeide og danne dig til et Kar, sig til Ære. Dit eneste og høieste Ønske er at blive bøielig i hans Haand og at følge ham, hvorhen han end maa lede dig, og du har sat din fulde Tillid til ham, at han kan udrette i dig baade at ville og gjøre efter sit gode Velbehag. Men nu reiser der sig en stor Vanskelighed. Du har endnu ikke lært at kjende den gode Hyrdes Røst, og du er derfor i stor Tvivl, og det er svært for dig at forstaa hvad hans Villie med dig egentlig er.

Maaske der er særskilte Veie, som du mener Gud vil lede dig paa, fra hvilke dine Venner paa det alvorligste fraraader dig. Og maaske dine Venner ere ældre end du selv i det kristelige Liv, og synes ogsaa for dig, som de var kommet langt fremad paa Veien. Du har vanskeligt for at skilles fra dem eller have en anden Mening end dem, og du føler dig meget bange for at give Agt paa et Ind-

tryk om Pligt, som de ei skulde billige. Og alligevel er det ei muligt for dig at blive kvit visse Indtryk og du er saaledes bragt i megen Tvivl og Uro.

Den helt hengivne Sjæl har dog en Udvei af disse Vanskeligheder. Jeg vil gjentage helt hengivne, fordi, saafremt der er det ringeste Forbehold hos en saadan Sjæl i at ville beholde noget af sin egen Villie, vil det blive en Umulighed at forstaa Guds Villie i Henseende til denne Sag, og det første, som maa blive klart for dig er, at du virkelig agter at gjøre Guds Villie i enhver Henseende. Har du saa gjort, og din Sjæl kun begjærer at kjende Guds Villie for at være den lydig og følge den, saa kan du isandhed ei tvivle paa, at han er villig til at lære dig sin Villie at kjende, og at lede dig paa den rette Vei. Der er mange klare og tydelige Løfter, som viser os dette. Tag til en Begyndelse Joh. 10, 3die og 4de Vers: „Og Faarene høre hans Røst, og han kalder sine egne Faar ved Navn og fører dem ud. Og naar han har udladt sine egne Faar, gaar han foran dem, og Faarene følge ham, fordi de kjende hans Røst.“ I Joh. 14, 26de Vers læse vi: „Men Talsmanden, den Hellig Aand, hvilken Faderen skal sende i mit Navn, han skal lære eder alle Ting, og minde eder om alle Ting, som jeg har sagt eder.“ Jakob skriver i sit Brevs 1ste Kap. 5te Vers: „Men dersom nogen af eder fattes Visdom, han bede af Gud, som giver alle gjerne, og bebreider ikke, saa skal der gives ham.“ Med disse og mange lignende Steder i Guds Ord, maa vi holde fast ved, at guddommelig Ledelse er lovet os, og vor Tro maa fæste sig derved

i fuld Tillid og forvente den. Dette er vigtigt for os. I de følgende to Vers hos Jacob læser vi: „Men han bede i Troen, intet tvivlende; thi den, som tvivler, er lig en Havsbølge, der røres og drives af Veiret. Ikke tænker det Menneske, at han skal faa noget af Herren."

Klargjør nu dette Punkt først og fremst, at Guds Ledelse er lovet dig, og at du er sikker paa at have den, om du beder om den, og lad intet Spor af Tvivl bringe dig bort fra dette.

Derefter bør du erindre, at vor Gud har al Kundskab og Visdom, og at han derfor skal lede dig paa Veie, der for dit kortsynte Menneskeøie kan synes blot at ville føre til Forvirring og Undergang, medens han skal lede dem til stor Velsignelse for din Sjæl. Du maa erindre dig den Sandhed, at Guds Tanker er langt over dine Tanker, og at hans Veie er langt forskjellige fra dine Veie, og at han, som kjender enhver Tings Ende fra dens Begyndelse af, han alene kan dømme om, hvad enhver Handlings Udfald skal blive. Du maa derfor faa det klart, at hans mægtige Kjærlighed til dig vil maaske lede dig paa Veie, hvilke selv dine bedste Venner i øm Kjærlighed vil fraraade dig fuldstændig at vandre paa. Du maa lære fra Luk. 14, 26–33 og lignende Steder, at for — ikke for at blive frelst — men for at blive en Discipel eller Efterfølger af din Herre, vil du maaske blive kaldet til at forlade selve Søskende, Hustru eller Ægtefælle, til og med dit eget Liv. Uden at denne Sag bliver aldeles klar for dig, vil det atter og atter lede dig i Vanskeligheder, da det ofte hænder, at naar Gudsbarnet er traadt

ind i dette Lydighedsliv, det før eller senere bliver ledet paa Veie, paa hvilke det faar megen Modstand og Prøvelse just fra dem, som han mest elskede. Er han da ikke forberedt paa dette, og kan lægge det alt i Herrens Haand, skal det blive meget vanskeligt for ham at vide hvad at gjøre.

Er nu denne Sag klar og grei, saa kommer vi til Spørgsmaalet, hvorledes skal vi forstaa Guds Ledelse og hvorledes skal vi kunne kjende hans Røst?

Der er to bestemte Maader, paa hvilke Gud aabenbarer os sin Villie: gjennem sit Ord og dernæst umiddelbart gjennem sin hellige Aands Røst, der gjør Indtryk paa vore Hjerter og Tanker.

Den første er den Ledelse, vi faar i Bibelen. Før du har fundet og adlydt Guds Villie, som den er aabenbaret i Ordet, behøver du ei at spørge efter eller tænke, at du skal faa særskilt personlig Aabenbarelse. En stor Mængde Feiltagelser er gjort med Hensyn til Guds Ledelse ved at overse denne simple Sag. Hvad vor Fader tydeligt og klart har nedskrevet for os som sin Villie i en Sag, vil han selvfølgelig ei give os en anden Forklaring paa samme. Og undlade vi at søge og adlyde Skriften angaaende en Sag, hvor den taler klart, og istedet vil høre paa en indre Røst, da aabner vi vore Hjerter for Satans Bedragerier og skal næsten uundgaaelig komme i Vildfarelse. Intet Menneske kan f. Ex. vente sig en direkte Aabenbarelse til at faa Klarhed i, om han skal stjæle eller ikke, fordi Gud har tydeligt fremsagt sin Villie om den Sag i sit Ord. Dette synes at være saa klar en Sag, at jeg ei skulde have berørt den, saafremt jeg ei havde

mødt Kristne i mit Liv, der fuldstændig har overseet dette, og tilslut gaaet op i fuldstændig Fanatisme Jeg ved, at Bibelen ei giver os Regel for enhver særskilt Handling i Livet, og i saadanne Tilfælde er det, vi har Behov af Aandens særskilte Undervisning.

Og dog er Skriften tydelig og klar selv i mange saakaldte Smaating, bestemtere end mange Folk tror. Der er ikke mange Tilfælder i et Menneskes Liv, hvad vigtige Punkter og Handlinger angaar, hvor der savnes en klar og grei Ledelse i Guds Bog. Hvad Klædedragten angaar, har vi 1 Pet. 3, 3–4 og 1 Tim. 2, 9. Med Hensyn til Tale har vi Eph. 4, 29; 5, 4. I Spørgsmaalet om at hevne Uret og holde paa egen Ret har vi Rom. 12, 19–21, Math. 5, 38–48 og 1 Pet. 2, 19–21. Til at faa Klarhed i den indbyrdes Velvillie og Overbærelse har vi Eph. 4, 32 og Mark. 11, 25–27. I Spørgsmaal om Lighed med Verden har vi Rom. 12, 2; 1 Joh. 2, 15–17 og Jacob 4, 4, og hvad angaar Bekymringer af ethvert Slags, har vi Math. 6, 25–34 og Phil. 4, 6–7.

Jeg fremdrager kun disse Exempler for at vise, hvor fuld og praktisk Bibelens Ledelse er. Finder du dig derfor i en vanskelig Stilling, saa ransag først Skriften, og se om Guds Ord siger noget om den Sag, bed Gud, at han gjennem sit Ord gjør klart for dig ved sin gode Hellig Aand, hvad der er hans Villie. Og hvad du da finder at være hans klare og tydelige Villie, det maa du adlyde.

Naar vor Forstand er oplyst af Guds hellige Aand, kan vi læse og grunde paa Vidnesbyrdet i

Ordet om Guds Villie og Tanker, og fatte det samme, som om der tales i Dag, i denne Time, for første Gang til os af vor himmelske Fader. Bibelen er ikke blot en Bog med et gammelt Budskab fra Gud, sendt til os for Menneskeslægter siden, men er et Budskab fra Gud til os just nu, sendt os i det Øieblik, vi læser det. „De Ord, jeg taler til eder, ere Aand og Liv," og Lydighed mod disse Ord nu, er at lyde den eneste sande Gud, som i disse Bud giver sin Villie tilkjende.

En særskilt Aandens Ledelse, hvor Gudsordet taler tydeligt og klart, kan vi ikke vente os, ligesaa lidt som at Aanden vil lede os paa en Vei modsat Guds Ord, men er du kommen i den Stilling, at du i Guds Ord ei faar nogen Rede paa, hvorledes du kan komme ud af din vanskelige Stilling, eller om de Oplysninger du har faaet ei rækker til i enhver Smaating af en særskilt Sag, da kan du ønske og bede om Aandens umiddelbare Ledelse; og den skal da tale i din Sjæl og tydeligt lade dig fornemme, hvad du har at gjøre. Den vil sikkerlig lede dig paa de rette Veie, og den vil aabenbare for dig Guds behagelige Villie, saa at du kommer til at erfare, at ikke alene din Vei, men ogsaa ethvert Skridt ledes af ham.

Men naar du har givet dig selv hen til denne Aandens Lydighed, er der to Ting, som ei bør undlades at lægges Mærke til. Er det Indtryk, du har modtaget, virkelig af Aanden, da bør du mærke, om det er i fuld Overensstemmelse med Guds Ord og et helligt Sind og Bedømmelse; thi Gud aabenbarer aldeles ikke sin Villie saaledes, at han den

ene Gang vil noget, som han en anden Gang ikke vil; hans bestemte Løfte er, at han „leder de Ydmyge ret." Alt, som derfor strider imod Skriften eller et helligt Sind, maa forkastes uden videre, som noget der stammer fra Djævelen. Vi maa nemlig aldrig glemme, at Satan kan virke paa os ligesaa let som Guds velsignede Aand, og særskilt er det i disse Sager nødvendigt ei at være ukyndig om hans listige Anslag. Stundom gjør oprigtige og alvorlige Kristne sig skyldige i et stort Misgreb, idet de mener at ære og ophøie Guds Aand, medens de i selve Værket gjør Vold paa selve Skriftens Lære og overser dens Dom. Gud, som ser deres Hjerters Oprigtighed, ynkes vistnok over dem og har Medlidenhed med dem, men Følgerne af dette Liv kan stundom blive meget sørgelige. Der er derfor intet Tilfælde, hvor vi saa høilig tiltrænger at bekjende og erfare vor Hjælpeløshed og at kaste os som Børn i vor Faders Arme, som just i lignende Tilfælde, hvor vi maa fortælle ham, at vi staar i Fare for at blive bedragne, men at vi fæster vor fulde Tillid til ham, at han er mægtig til at bevare og lede os, saa at det ikke skal ske. Enhver enkelt aandelig Gave er nødvendigvis bestandig forbundet med en særlig Fare, og herfra er der ingen Undtagelse ved denne Aandens umiddelbare Ledelse. Men prøvet paa den Maade som ovenfor nævnt, og med en bestemt Overgivelse af den hele Sag i Guds Hænder og en fast Tillid til ham, er der intet at frygte.

Og nu, da jeg har paapeget de Punkter, hvor der er Fare, maa det tillades mig at ytre lidt om

den Velsignelse og Glæde, som denne direkte Meddelelse af Guds Villie medfører. Det synes mig at være den største af vore Forrettigheder. Det er jo aldeles underbart, at Gud elsker mig saa høit, at han tager Del i de mindste Ting i mit Liv, saa høit, at han vil tale med mig om, hvad der vedrører samme, give mig Raad til at udføre de forskjellige Ting og at leve og vandre saaledes, som det behager ham; det synes jo næsten at være altfor godt til at være sandt. Vi giver ikke Agt paa Smaating i en Persons Liv, uden at vi elsker ham. Det er os fuldstændig ligegyldigt, hvorledes de fleste Mennesker gjøre og lade, eller hvorledes de tilbringer sin Tid; men saasnart som vi begynder at elske en Person, begynder vi at fæste vor Opmærksomhed paa dette. At Gud kjender alt, hvad der vedrører vore Liv og Handlinger, er et tydeligt Bevis paa hans Kjærlighed, og det er meget velsignet at have ham at tale med angaaende enhver Ting, om vore Klæder, om vore Bøger, om vore Venner, om vort Arbeide, om alt hvad vi gjør, tænker og taler. Du maa komme til at erfare dette, kjære Læser, hvis du kommer til den fulde Glæde, det fulde Liv, som er skjult med Kristus i Gud; thi dette Guds Venskab er en af de dyrebareste Gaver i dette Liv.

Guds Løfte er, at han vil virke i os at ville saavelsom at udrette efter sin gode Villie. Dette betyder naturligvis, at han vil indtage vor Villie og danne den, at Aandens Manen ikke bliver betragtet som en tung Befaling udenfra, men bliver som et Ønske fra vor egen Sjæl. Den vil have sit Udspring i vor Villie, og vi skal ikke føle, som om vi

maa gjøre saa og saa, men som om vi gjerne vil gjøre det. Det gjør al vor Tjeneste til et Arbeide i fuldkommen Frihed; thi det er altid let at gjøre, hvad man ønsker at faa gjøre, lad de forhaandenværende Omstændigheder være aldrig saa vanskelige. Enhver Moder ved, at hun vilde faa sit Barn fuldkommen lydigt, dersom det var hende muligt at trænge ind i Barnets Villie og danne den, som hun vil have den. Og dette er, hvad vor Fader gjør med os, sine Børn, i denne nye Husholdning. — Han skriver sin Lov i vore Hjerter og Sind, og vi elske og adlyde hans Bud just derfor, ei drevne dertil af Frygt.

Den Helligaands direkte Sendelse bestaar i Almindelighed i, at der opstaar et Ønske i ens Sind, det nye Sind, til at gjøre eller lade være at gjøre dette eller hint.

Det hender, at, idet Sjælen holder paa at bede, kjendes pludselig en Trang til noget særskilt. Den tænker: „Jeg skulle gjerne ville gjøre dette eller hint. Jeg ønsker, jeg kunde," eller kanske denne Trang eller Manen kun fremkommer som et Spørgsmaal: „Jeg undres paa, om jeg bør gjøre dette eller hint?" Eller ogsaa bliver Sjælen fuldt forvisset om, hvad den har at gjøre eller undlade.

I ethvert Tilfælde bør Sagen fremlægges for Herren med det bestemte Ønske, at vi vil adlyde hans Villie, og er da den nedlagte Trang i Overensstemmelse med Skriften og hellig Bedømmelse, og det synes fremdeles at være det rette, saa er det bedst at adlyde med det samme og skride til Handling. Det er lettest at adlyde i samme Øieblik

Aanden taler; begynder man først at ræsonere og undskylde sig, bliver det stadig mere og mere vanskeligt. Som en almindelig Regel for et for Herren helt hengivet Hjerte kan vi sige, at det første Indtryk er det sandeste; thi Herren er trofast i alle sine Handlinger og lader sin Røst høre for Sine før nogen anden Røst. Saadanne Indtryk bør man aldrig møde med Underhandlinger. Bøn og Tillid er Sjælens sikreste Tilflugtssteder, dog dette kun i Forbigaaende, saa at man ei fordyber sig deri saameget, at man undlader at handle og saaledes gaar glip af Velsignelsen.

Men det kan jo ogsaa indtræffe, at den Manen man erfarer, ei fremtræder saa klart, at man kan handle strax derefter; ja der vil kanske opstaa Tvivl og Mørke i dit Hjerte, især hvis det er noget, som dine Venner og Bekjendte ei synes om, da behøver vi at vente en Stund paa Herren for at faa mere Lys. Men vi maa vente i Tro, og saa helt have lagt os i Herrens Hænder, at vi stadig sige „ja" til hans Villie, det faar nu være hvadsomhelst han synes er bedst for os. Er Trangen nedlagt af ham, saa vil den vedblive og tiltage i Kraft. Er den derimod ei fra ham, vil den aftage og tilslut forsvinde, saa den ei mere kommer i vore Tanker. Fortsætter den at fremtræde hver Gang, vi ere i nærmere Samfund med Herren, i Bøn eller Samtale, saa den uror os, naar vi er i Bøn, og forstyrrer vor Fred, da kan vi være aldeles forvissede om, at det er Aandens Manen, og vi har da at være lydige, saafremt vi ei vil lide et stort Tab.

Jeg tror, at den sikreste Vei for os er, i Ting

som er uklare for vor Sjæl, at lægge dem frem for Gud og ei tage dem tilbage, før vi har faaet fuld Klarhed i dem.

Apostelen giver os en Regel med Hensyn til tvivlsomme Ting, en Regel, som synes at være klar og grei. Han taler om at æde Kjød, der ifølge Loven var urent og siger, efter at have fremholdt sin egen Frihed: „Jeg ved og er vis paa i den Herre Jesus, at Intet er urent i sig selv; dog, for den, som agter noget for urent, ham er det urent" (Rom. 14, 14). Og idet han sammenfatter det hele siger han: „Du har Tro, hav den hos dig selv for Gud. Salig er den, som ikke dømmer sig selv, idet han vælger. Men hvo, som tvivler, og dog æder, han er skyldig, fordi det ikke er af Tro, men alt det, som ikke er af Tro, er Synd" (22-23 Vers). Det, som du tvivler paa, kjære Ven, maa du helt overgive, til at Gud giver dig Lys og klarere lader dig se sin Villie. Ofte skal du finde, at netop Tvivlen var hans Røst, da han kaldte paa dig, for at du mere helt skulde overgive og rette dig efter hans Villie.

Tag alle dine Vanskeligheder og bring dem til Jesus. Sig ham, at du blot ønsker at lære at kjende og lyde hans Røst, og bed ham gjøre den tydelig for dig. Lov ham, at du vil lyde, i hvad han siger dig. Tro urokkeligt, at han, ifølge sit Ord, virkelig leder dig. Overgiv alle Tvivlssager til du faar mere Lys. Læg stadig nøie Mærke til hans kjære Stemme, og naar du er sikker paa at høre den, saa opsæt ei at handle øieblikkelig. Vær sikker paa, at han borttager de Indtryk, der ei var

fra ham, og vedvare de, tro da paa ham, at han er trofast og vil ei lade dig blive bedragen.

Fremfor Alt, stol paa ham! I Intet er Tro saa nødvendig som just i dette! Han har lovet at lede dig! Du har bedet ham gjøre det, og nu maa du tro, at han ogsaa gjør det, og anse hvad der kommer, som hans Ledelse. Ingen jordisk Fader eller Husbond vil kunne retlede sine Børn og Tjenere, om de undsloge sig for at modtage hans Befalinger som virkelige Udtryk for hans Villie. Gud kan heller ikke lede de Sjæle, som ei vil tro paa ham, at han virkelig kan lede dem.

O, vær ikke bange for det stille Liv, for Time efter Time, Dag efter Dag at leve under din Herres Indflydelse. Søger han at bringe dig bort fra Verden og ind i et nærmere Samliv med sig selv, saa træk dig ikke tilbage. Det er en af dine saligste Rettigheder. Glæd dig derover! Omfat denne hans Ledelse med Taknemmelighed! Lad alt andet fare, for at du kan blive delagtig deraf.

Niende Kapitel.

Tvivl.

Mange Kristne er Slaver af den Vane at tvivle. Ja, en Dranker er ikke mere bunden i sin afskyelige Lasts Lænker, end de er bundne i denne Vane. Mod ethvert Skridt i hele deres kristelige Liv staar Spydodderne af en hel Hær af Tvivl imod dem, de ligger ligesom paa Lur for at overfalde dem hvad Dieblik det skal være. De fører et elendigt Liv, deres Virksomhed forhindres meget, og Livssamfundet med Gud nedbrydes mere og mere ved deres Tvivl. Ihvorvel Sjælen ved at træde ind i dette Troens Liv, som denne Bog omhandler, i Almindelighed kommer ud af de Regioner, hvor disse Tvivl har sit Tilhold, og hvor de trives og fremavles saa godt, saa hænder det dog, endog her, at den gamle Tyran reiser sit Hoved op og vil regjere; eller han faar Foden til at snuble og Modet til at svigte, naar det ikke lykkes for ham at drage den Troende tilbage til den golde Ørken igjen.

Vi mindes vistnok alle, saamange af os som kjender Bunyans „Pilegrims Vandring", den barnslige Fortryllelse, ja Rædsel, der betog os ved at

læse Beretningen om Kristens Indespærring i Slottet Tvivl af den onde Kjæmpe Fortvivlelse, og den deltagende Glæde vi følte, da de store Porte aabnedes, og han undkom fra den grusomme Tyran. Men lidet anede vi vel da, at vi selv engang skulde blive tagne tilfange af den samme Kjæmpe og indespærrede i det samme Fængsel. Jeg tvivler paa, at der findes en Eneste i Guds Kirke, som ikke selv idetmindste engang i sit Liv har været i lignende Omstændighed. Læs Beretningen om igjen, hvis den ikke staar klart i din Erindring, og se efter, om du ikke vil finde afbildet de Erfaringer, som var saa tunge at bære, saa længe de stod paa, og som frembringer Smerte ved at tænke paa bagefter.

Det synes underligt, at Mennesker, hvis Navn af Troende betegner, at deres særskilte Kjendetegn er, at de tro, er nødt til at bekjende, at de har havt saadanne Erfaringer. Ja, det er en saa almindelig Vane at tvivle, at hvis Menigheden skulde tage sig et Navn, saa er det mest passende og betegnende Navn, som den kunde tage, Tvivlere. Der er mange Kristne, som er saa indforlivet i sine Tvivl, at de i dem ser et ligesom uundgaaeligt Onde, som de vistnok lider under, men som de maa søge at bære med en vis Taalmodighed, ligesom en nødvendig Tugt i dette jordiske Liv. De klager over sine Tvivl, som den Gigtlidende over sin Gigt, og gjør sig selv rent „interessante" ved sine særegne og besynderlige Prøvelser, som de mener kræver den ømmeste Deltagelse og den yderste Medfølelse.

Altfor ofte gjælder dette om saadanne, som inderligt længes efter at blive delagtige i dette Troens

Liv, og som maaske ogsaa havde nærmet sig det meget. De havde maaske kommet bort fra den Tvivl, som engang plagede dem, med Hensyn til, om deres Synder virkelig var dem forladte, og om de efter alt skulde komme lykkelig og vel hjem til Himmelen, men der er flere Tvivl tilbage. De har kun skiftet Dragt og kommen et Trin høiere op. De vil maaske sige: „Ja, jeg tror, at mine Synder er mig forladte, og at jeg er et Guds Barn ved Troen paa Jesus Kristus. Jeg tvivler ikke længer herpaa; men —" og i dette „men" indesluttes en Uendelighed af Tvivl om hvert eneste Ord, som er sagt af den himmelske Fader til sine Børn, hvert Løfte, som han har givet dem. De strider imod det ene Løfte efter det andet og forsmaar at tro dem, indtil Gud giver dem et tydeligere og klarere Bevis for, at de er Sandhed, end de har givet i sit simple, ligefremme Ord. Og saa gaar de og forundrer sig over, hvorfor de skal gaa i saadant Mørke, og se paa sig selv som paa et Slags Martyrer, under stadig Jammer over de mærkelige aandelige Kampe de maa udstaa.

Aandelige Kampe! Det var langt bedre at kalde dem for aandelige Oprør! Vor Kamp er en Troens Kamp, og i det Øieblik vi tvivler, ophører den med det samme og bliver til Oprør.

Det er mit Hjertes Ønske at nedlægge en kraftig Protest mod hele dette elendige Liv. Maatte det lykkes, at det gik til Nogens Hjertt.

Ligesaa gjerne kan jeg istemme med en Dranker i hans Jammer og bede for og med ham, at han maa faa Naade til at udholde det stærke Begjær, som han har til Alkohol, som at, om blot for

et Diebiik, laane Øre til de ynkelige Veklager, saadanne ynkende Sjæle lader lyde fra sig, og forsøge at trøste dem i deres Slaveri. Saavel til den ene som den anden af disse to Slags Mennesker vover jeg ikke at sige andet, end at forkynde dem en fuld Frihed i den Herre Jesus Kristus, han har nok for ethvert Menneske, saa jeg vil bede, ja bønfalde enhver, med al den Kraft, jeg formaar at lægge i mine Udtryk, at kaste alt det gamle overbord og tilegne sig denne hele og fulde Frihed. Ikke et eneste Dieblik vil jeg lytte til disses meningsløse Undskyldninger. Du bør blive fri, du kan blive fri, du maa blive fri.

Vil du maaske, kjære Ven, paastaa, at det er en absolut Nødvendighed for Gud, at hans Børn skal tvivle paa ham? Kræver du, at dine Børn skal tvivle paa dig? Vilde du taale deres Tvivl en Time? Vilde du have Medlidenhed med din Søn, have rigtig ondt af ham, og føle dig levende optaget af hans Sager, hvis han kom til dig og sagde: „Fader, nu kan jeg ikke tro, hvad du siger; jeg tror ikke, at du elsker mig?"

Jeg erindrer, at jeg engang saa en Moder oprøres i sit Inderste over, at hendes Datter tvivlede paa hende. Hun kom til mit Hus med to smaa Piger og lod dem blive hos mig, medens hun selv udrettede nogle Ærinder i Byen. Den ene af dem begyndte at lege med mine Smaa med Barnealderens hele Tillidsfuldhed, hun tænkte ikke det ringeste paa Moderen, men legte og sang med Børnene i Barnekammeret, indtil Moderen kom igjen. Den anden derimod var mistænksom og mistrøstig som

et gammelt Menneske, hun satte sig hen i en Krog og begyndte at tænke paa, om Moderen vilde huske at hente dem, hun begyndte at frygte for, at Moderen skulde glemme dem, ja, at hun skulde blive rigtig glad ved at blive dem kvit, fordi hun var et saa ulydigt Barn, og tilsidst bragte hun sig selv op til et rent Fortvivlelsens Raseri. Jeg skal aldrig glemme Moderens Udseende, da den Lille skrigende forklarede, hvad der var iveien med hende. Sorg, saaret Kjærlighed, Fortrydelse og Medlidenhed stredes om Herrevældet i Moderens Hjerte. Fortrydelsen vandt dog Overhaand, og jeg tror knapt, at den Lille nogensinde før er blevet saa eftertrykkelig revset som da.

Vel Hundrede Gange siden har jeg erindret mig denne Hændelse med dens dybe Lærdom, og den har tvunget mig til at lukke Døren saa hurtigt som muligt for at nægte Tvivl om min himmelske Faders Kjærlighed og Omsorg for mig at trænge ind i mit Hjerte.

Jeg er forvisset om, at mange Kristnes Tvivl er en ren Overdaadighed hos dem, og at det vilde være den største Selvforsagelse for dem, om de ikke fik fraadse rigtig dygtigt i den. Det er en Overdaadighed, som lig al anden Overdaadighed bringer meget sørgelige Følger, og ved at betragte den Sorg og Møie, som du har Erfaring paa, at den har bragt dig allerede i dit kristelige Liv, er du maaske fristet til at sige: „Ak, det er nok ingen Overdaadighed for mig, det er en alvorlig Prøvelse."

Men stands et Øieblik her. Forsøg at give det op, og du skal strax finde, om det er en Over-

flødighedsting eller ikke. Kommer ikke dine Tvivl troppende op til dit Hjertes Dør som nogle medlidende Venner, der beklager din sørgelige Tilstand og kommer for at trøste dig? Og er det ikke Overdaadighed at sidde ned med dem og underholde sig med dem, lytte til deres Forslag og samtykke i deres Beklagelser? Vilde det ikke være mere selvfornægtende at vende dem Ryggen og nægte at høre paa et eneste Ord af dem? Ved du ikke, om det lader sig gjøre, saa forsøg og se nøie efter.

Har du aldrig erfaret den Nydelse det er, at fraadse i haard Dom over dem, som du mener har forurettiget dig? Har du aldrig kjendt, hvilken Nydelse det er i at ligesom ruge over deres Ukjærlighed, fordybe sig i deres Ondskab og indbilde dig alt muligt slet og uhæderligt om dem? Det har ganske sikkert gjort dig ondt, men det har været en saa forførende Slags Ondskab, at du ikke lettelig har kunnet afstaa derfra.

Og netop paa samme Maade er det at fraadse i sine Tvivl. Dine Erfaringer har slaaet feil, og det er ikke gaaet, som du havde forudseet. Din Frigjørelse er uklar for dig, du er blevet ledet ind i ganske særegne Fristelser, de forskjellige Omstændigheder med dig har nu været ganske anderledes end med andre Guds Børn omkring dig. Hvad er saa mere naturligt end heraf at drage den Slutning, at Gud af ganske særegne Grunde har forladt dig, elsker dig ikke og er ganske ligegyldig for din Velfærd? Og hvor uimodstaaelig er ikke den Indbildning, at du er for slet til, at han kan bryde sig om dig, og at det er for vanskeligt for

ham at styre dig. Ja, det er naturligvis ikke din Mening at ville laste Herren derfor, eller beskylde ham derfor, nei langtfra, du føler, at hans Mishag og Ligegyldighed for dig er blot en fuldt fortjent Grund for din Uværdighed. Og just denne fine Undskyldning giver dig fri Raadighed til at se gjennem Fingrene med dine Tvivl, under et Skin af en sand og skarp Bekjendelse af dine Mangler og Feil. Men under alt dette gaar du med haarde og vrange Domme om din Herre, ligesom om han skulde være din bitre Fiende og Uven og ikke som den, der har sagt, at han er kommen for at frelse Syndere og ikke Retfærdige. Forstaar du ikke, at din Syndog Uværdighed just gjør dig afhængig af hans Kjærlighed og Omhu for dig?

Ligesaa gjerne kan det stakkels lille Lam, der er kommet bort fra Faarehjorden og gaaet vild i Udmarken, sige: „Hyrden bryder sig ikke om mig, han erindrer mig ikke engang, fordi jeg er bortkommen. Han elsker og bryder sig kun om de Lam, som ikke er bortkomne."

Ja, et sygt Menneske kan jo ogsaa paastaa, „at Lægen ikke vil komme til ham eller give ham nogen Medicin, fordi han er syg. Lægerne bryder sig om og besøger blot dem, som er friske." Du faar selv drage Slutning af disse Billeder. Jesus siger: „De Karske have ikke Lægedom behov, men de som have ondt." Og et andet Sted siger han: „Hvilket Menneske af eder, som har Hundrede Faar, og har tabt et af dem, forlader ikke de ni og niti i Ørkenen, og gaar bort efter det tabte, indtil han finder det?"

Derfor er enhver Tanke om vor Herre og Frelser, der strider mod hans eget Ord, det Ord, som er et Vidnesbyrd af hans egen Mund, haard og urimelig, og at indleve sig i dem er langt værre end at tænke feilagtig om en jordisk Ven eller Fiende.

Fra dit kristelige Livs Begyndelse til dets Ende, er det altid syndigt at give Tvivlen Rum. Al Tvivl er fra Djævelen og er altid usand. Og den eneste Maade at møde dem paa, er ved en direkte og kraftig Modstand ikke at lade dem faa Rum hos dig.

Og nu bringes vi ind paa den praktiske Side af Sagen, som vedrører, hvorledes vi skal blive kvit den slemme Vane at tvivle. Min Mening er, at den eneste Maade paa hvilken vi kan befries fra dette, er paa samme Maade, som vi befries fra al anden Synd. Og denne Befrielse kan blot erholdes hos Jesus og hos ham alene. Du maa overlade ham dine Tvivl paa samme Maade, som du har ladet ham faa dine Fristelser. Du maa gjøre med denne akkurat, som du har gjort med din Utaalmodighed eller dit Hovmod. Du maa overgive det til Herren. Jeg tror, at det eneste Middel, der kan hjælpe dig, er, at du forpligter dig til at lade Herren holde dig fast.

Lig al anden Synd har Tvivlen sit Sæde i Villien, og Villien til at fristes maa du overgive, akkurat ligesom du afstaar Villien til al anden Synd. Gud tager altid i Besiddelse den Villie, der overgives til ham. Og naaer vi det Punkt, at vi siger, vi vil ikke tvivle, og overgiver vi

dette vor Naturs befæstede Hovedsæde til ham, saa vil hans velsignede Hellig Aand strax begynde at virke i os efter hans gode og velbehagelige Villie, og vi skal finde os selv fri fra al Tvivl ved hans mægtige og overvindende Kraft.

Men det er netop Vanskeligheden ved denne Sag, at Sjælen saa nødig slipper sine Tvivl, et lidet Forbehold gjøres gjerne, ligesom om det var en ren Umulighed at frasige sig alle Tvivl.

„Jeg ønsker ikke at tvivle mere“, er det ganske let at sige, ja, vi kan ogsaa sige: „Jeg haaber, at jeg heller ikke mere skal tvivle“; men at komme til det Punkt: „Jeg vil ikke tvivle mere“, er det vanskeligste. Men ingen Overgivelse er fuldstændig, førend den har naaet Punktet: „Jeg vil ikke mere.“ Friheden til at tvivle maa opgives, og Sjælen maa indgaa paa et stadig og fast Liv af urokkelig Tillid. Det er nødvendigt at komme til et virkeligt Opgjør med Herren om denne Overgivelse af Tvivlen. Ligesom du vil have en Dranker til at frasige sig al Nydelse af Alkohol, naar du vil, at han skal blive en Afholdsmand, saa maa du ogsaa frasige dig alle Tvivl, naar du saaledes overgiver dig til Herren. Det sker ikke lidt efter lidt, absolut Afholdenhed maa der til i begge Tilfælde, og det er ogsaa det eneste, som hjælper.

Efter at Overgivelsen er skeet, maa Sjælen helt hvile paa Herren og hos ham finde Hjælp for ethvert Angreb af Fristelsen. Den maa løfte Troens Skjold, naar Fienden kommer. Ved første Anfald af Tvivlen maa den vende sig til Herren og anmode Satan om at afgjøre den Sag med ham, og fast

og bestemt afslaa at ville lytte til hans Røst et eneste Øieblik. Tvivlen maa trænge sig ind paa Sjælen med tilsyneladende aldrig saa stor Sandhed eller i Ydmyghedens Tjeneste, Sjælen har kun at sige: „Jeg vover ikke at tvivle; jeg maa stole paa Herren. Han er god; han *elsker* mig. Jesus frelser mig; han frelser mig *nu*.“ Staar du fast paa disse tre Ord i Fristelsens Stund: „Jesus frelser mig, Jesus frelser mig,“ saa er jeg forvisset om, at selv den største Hær af Tvivl, som nogensinde er fremkommen, skal fly fra din Sjæl, om den gjør Anfald paa dig. Gjentag Ordene stadigt, læg Tak ogsaa til, sig: „Tak Jesus, fordi du frelste mig nu,“ hold paa med det, og Satan maa vige. *Prøv Jesus*, og du skal finde, at han er en uindtagelig Fæstning. Jeg har selv forsøgt ham utallige Gange, og han har endnu ikke en eneste Gang slaaet feil. Stands ikke for at afgjøre Sagen med Satan, eller søge med din egen Hjælp at overvinde eller neddysse hans Røst, nei, det duger ikke. Fæst ikke din Opmærksomhed ved ham! Vis ham den største Foragt. Luk Døren i lige for Ansigtet paa ham, og sig aldeles bestemt, at du ikke tror paa et eneste Ord af, hvad han siger. Slaa ham med de Ord: „Der er skrevet!“ og se lige paa Jesus og fortæl ham, at det er din Hensigt at ville fatte hel og fuld Tillid til ham, og at du gjør det nu. Lad saa Tvivlen rumstere saa meget den vil, slipper du den ikke ind, skal den ikke kunne skade dig i nogen Henseende.

Jeg ved, at det skal nok komme til at synes for dig enkelte Gange, som om du lukkede Døren

for dine bedste Venner, og dit Hjerte vil komme til at længes efter dine Tvivl, som Israeliterne længedes efter Ægyptens Kjødgryder. Men overvind dig selv, tag Korset op i denne Sag og forkast at lytte til et eneste Ord, om det end skulde synes dig aldrig saa ubarmhjertigt mod dig selv.

Netop idag kom en hel Hær af Tvivl til mit Hjertes Dør, idet jeg vaagnede imorges, og de gjorde bestemt Fordring paa at ville slippe ind. Intet syntes mig at være virkeligt, intet sandt, og mindst af alt var der nogen Mening i at jeg — elendig og daarlig som jeg er — kunde være Gjenstand for Guds Kjærlighed, Omhu og Opmærksomsomhed. Havde jeg nu havt Frihed til at slippe disse Tvivl ind, indbudt dem til at tage Plads og betragtet sig selv som hjemme, vilde det vistnok have stemt ganske godt med mine Følelser i den Stund, der skulde blevet et rent Gjæstebud; thi der var nok til at samtale om og nok at beklage. Men allerede for flere Aar siden havde jeg paataget mig Forpligtelse om fuldstændig at afstaa fra enhver Slags Tvivl, og ligesaa gjerne kunde jeg tænke paa at bryde min Forpligtelse ligeoverfor Totalafhold, som at bryde denne. Jeg kunde ikke lade den første Tvivl faa Indgang, de andre vilde fulgt efter og holdt et forfærdeligt Hus. Jeg løftede Troens Skjold imod dem, strax jeg opdagede deres Hensigt, og idet jeg overgav den hele Flok til at beseires af Herren, sagde jeg atter og atter: „Gud er min Fader; jeg er hans tilgivne Barn, og han elsker mig; Jesu Blod renser mig, ja, Jesu Blod frelser mig nu.“ Seiren var ogsaa fuldstændig. Fienden kom

som en Vandflom over mig, men Herren opløftede Banneret imod ham, og han blev overvundet og maatte flygte; min Sjæl maatte synge Moses og Israels Børns Sang med ligesaa fuld Sandhed som disse: „Jeg vil synge for Herren; thi han er høit ophøiet, Hesten, og den, der red derpaa, har han nedstyrtet i Havet. Herren er min Styrke og min Lovsang, og han blev mig til Frelse; Herren er Krigsmand, „Herre" er hans Navn" (2 Mos. 15).

Kjære tvivlende Sjæl, gaa og gjør ligesaa, og en lignende Seier skal blive dig tildel.

Naar du nu lægger denne Bog fra dig, tag din Pen og nedskriv denne faste Beslutning aldrig mere at ville tvivle. Lad det blive et alvorligt Opgjør mellem din Sjæl og Gud. Giv helt fra dig din Frihed til at tvivle. Læg din Villie ogsaa i denne Henseende over i din Herres Villie og tro, at han kan bevare dig fra atter at falde heri. Sig ham alt om din fuldkomne Svaghed, din lange og slemme Vane af at tvivle, og hvor hjælpeløs du er overfor Fienden og overlad Kampen til ham. Sig ham, at du ikke vil tvivle mere, og vend dit Ansigt stadigt mod Jesus, vend det bort fra dig selv og bort fra dine Tvivl; hold fast paa Bekjendelsen og stol paa alle Herrens Løfter, de er Ja og Amen. Og ligesaa vist som, at hvis du holder fast ved denne Begyndelse, og bliver tro indtil Enden, ligesaa vist skal du med Sandhed kunne sige, at du mere end seirer ved ham, som dig elsker.

Tiende Kapitel.

Fristelsen.

Mange Kristne gjør sig skyldig i endel særskilte urigtige Opfatninger angaaende Fristelserne i dette Troens Liv.

Først tænker mange kjære Guds Børn, at efter at Sjælen er indkommen i denne Hvile, skal Fristelserne ophøre; de tror nemlig, at den lovede Forløsning ikke alene bestaar i, at man ikke behøver at give efter for Fristelsen, men ogsaa at Fristelserne ikke skal komme. Følgelig bliver de i høi Grad nedslagne, naar de faar erfare, ligesom Israeliterne, at der fremdeles er Kanaaniter i Landet og de faar se de himmelhøie, befæstede Steder, de bliver derved mismodige og mener, at de maa have handlet urigtig paa en eller anden Maade, og naar alt kommer til alt, mener de, at de ikke er komne ind i det rette Land.

Dernæst ser de paa Fristelsen som Synd, og anklager sig selv for, hvad der jo er Satans Feil. Dette bringer dem til at blive modløse, ja, fordømte. Og om denne Modløshed fremdeles faar

indtage Hjertet, bringer den dem tilsidst til virkelig Synd. Satan gjør en mistrøstig Sjæl til sit snare Bytte! Saa det hænder ofte, at vi falder just idet vi frygter for Fald.

Til at møde den første Vanskelighed, er det nok at fremholde, hvad Skriften siger om den Sag, at en Kristens Liv helt igjennem er en Strid, og at vi, især naar vi er sat i det Himmelske med Kristus Jesus (Eph. 2, 6) har at kjæmpe mod Ondskabens aandelige Hær, hvis Magt og Evne til at friste os er uden Tvivl langt større end de Fienders, vi tilforn har været udsat for. Som en given Sag kan det bestemt siges, at Fristelserne tiltager tifold i Styrke, efter at vi har fundet den sande Troens Hvile. Men hverken deres Styrke eller deres Mængde maa nogensinde, ikke engang for et Oieblik, føre os ind paa den Tanke, at vi ikke er indkomne i det rette Hjem. Stærke Fristelser er i Almindelighed oftere et Tegn paa stor Naade end paa det modsatte. Efter at Israels Børn havde forladt Ægypten, førte ikke Herren dem igjennem Filisternes Land, skjøndt dette havde været den nærmeste Vei; thi Gud sagde: „Maaske det kunde fortryde Folket, naar de ser Striden, og de kunne vende tilbage til Ægypten" (2 Mos. 13, 17). Men bagefter, da de havde lært Herrens Trofasthed at kjende, tillod han Fienderne at angribe dem. Ligesaa mødte de faa Fiender i Ørkenen paa sin Reise der, og kjæmpede i faa Slag i Sammenligning med dem, som de udkjæmpede i Landet, hvor de fandt syv store Folkeslag og en og treti Konger at beseire, foruden befæstede Steder, som de maatte indtage,

og alle de Kjæmper, som skulde overvindes. Israeliterne kunde ikke have kjæmpet mod Kanaaniterne, Hetiterne, Amoriterne og de andre Folkeslag, før de kom ind i det Land, hvor disse boede. Og selve Fristelsens Styrke, kjære Troende, er maaske det største Bevis paa, at du er i det Land, hvori du har søgt at indkomme, fordi just disse Fristelser er særegne for dette Land. Du maa aldrig lade dem faa Anledning til at friste dig til at betvivle den Kjendsgjerning, at du allerede er indkommet deri.

Den anden Vanskelighed er ikke saa let at komme fra. Det kunde synes unødvendigt at sige, at Fristelse ikke er Synd, og dog opstaar de fleste Bekymringer i den Henseende derved, at denne Sag er saa yderlig misforstaaet. Selve Tillokkelsen til Synd synes at føre ondt med sig, og den bekymrede Sjæl, som ikke forstaar, at Djævelen er med i Spillet, begynder at se paa sig selv og finder sig at være meget slet, og mener sig at være langt borte fra Gud, naar saadanne onde Tanker og Begjæringer kan fremkomme. Det er, som om en Vagabond skulde bryde ind i et Hus for at stjæle, og naar saa Husherren tog fat i ham for at jage ham ud, han saa vendte sig mod denne og begyndte at skjælde ham ud for at være Tyven. Det er Satans Glandspunkt at kunne faa overlistet os. Han kommer og indskyder Fristelsen i vort Hjerte — Tvivl, Bespottelse, Mistænksomhed, Misundelse og Hovmod — og saa vender han sig til Sjælen og siger: „O, hvor du er slet, som kan tænke saadant noget! Det er jo en soleklar Sag, at du aldeles ikke har sat hele din Tillid til Herren; thi hvis saa havde

været Tilfældet, da var det en Umulighed, at saadanne Ting kunde komme ind i dit Hjerte." Hans Bemærkninger synes saa rimelige og ligetil, at Sjælen ofte anser dette for Sandhed, og føler sig strax fordømt og henfalder til Modløshed. Naar først Satan er kommen saavidt, saa er det meget let for ham at faa saadanne Mennesker til at begaa Synd. En af de værste Ting i dette Troens Liv er Modløshed, medens fuld Tillid og Glæde er de bedste Støtter. En meget vis Mand sagde engang, at for at modstaa og overvinde Fristelserne var Glæde det første Hjælpemiddel, Glæde det andet og Glæde det tredie. Vi maa vente at seire. Herren sagde ogsaa saa ofte til Josva: „Vær frimodig og stærk", „Frygt ikke og ræddes ikke", „Vær saare frimodig og stærk." Og han siger det ogsaa til os nu: „Eders Hjerter forfærdes ikke og frygte ikke." Fristelsernes Styrke berør paa, hvorvidt vore Hjerter er svage og bekymrede. Satan ved dette saa godt, og han begynder derfor bestandig sine Angreb med at gjøre os modløse, saavidt det er ham muligt.

Stundom indfinder denne Modløshed sig fra, hvad vi tror at være en rigtig Sorg over Synden og Mishag over os selv, ved at saadanne Ting kunne blive en Fristelse for os. Men dette er i Grunden kun en Aabenbarelse af vort eget selvgode jeg, da vi havde tænkt os, at vor Smag var saa ren og vor Adskillelse fra Verden saa hel, at saadanne Ting ikke skulle friste os. Vi havde ventet noget af os selv, og er blevne svært skuffede ved ei at opdage dette noget der, og er blevne mismodige og modløse. Denne indre Ydmygelse og Mod-

løshed er i Grunden en langt værre Stilling end selve Fristelsen; skjøndt de synes at udvise en sand Ydmyghed, er det dog i Grunden blot saaret Egenkjærlighed. Sand Ydmyghed taaler at se sin yderlige Svaghed og Daarlighed aabenbaret, da den ei ventede noget af sig selv, og ved, at dens eneste Haab og Fortrøstning er til Herren alene. Derfor, istedet for at gjøre Sjælen modløs, ved at berøve den Tilliden til Herren, vil den sande Ydmyghed netop drive den til mere helt og udelt at sætte sin Sag helt i Herrens Haand, medens den Efterligning af Ydmyghed, som Satan frembringer, slipper Sjælen ned i et Dyb af haabløs Mistrøstighed, og driver den ind i den Synd, som den sørger over.

Jeg erindrer, at jeg engang hørte en billedlig Fremstilling, der belyste dette forunderlig klart for mig. Satan holdt Raad og kaldte alle sine Tjenere sammen for at raadslaa, hvorledes de skulde faa et Guds Barn til at synde. En ond Aand kom frem og sagde: „Jeg skal faa ham til at synde.“ — „Hvorledes vil du faa ham til det?“ spurgte Satan. „Jeg vil lade ham se Syndens Glæder,“ var Svaret; „og jeg vil beskrive dens Behageligheder og den rige Belønning den medfører.“ „Ak,“ sagde Satan, „det duer ikke; han har prøvet det og ved bedre end som saa.“ Da stod en anden ond Aand frem og sagde: „Jeg vil fortælle ham om den Bekymring og Smerte, som følger dem, der vandrer paa Dydens Vei. Jeg vil vise ham, at den ingen Glæde fører med sig, og at der ingen Belønning er.“ — „Ak, nei,“ udbrød Satan, „det gaar slet ikke an; thi han har prøvet det og ved, at Sand-

hedens Veie og alle dens Stier er fulde af Fred." — „Nuvel," sagde en anden Aand, og reiste sig op. „Jeg vil paatage mig at faa ham til at synde." „Og hvad vil du gjøre?" spurgte Satan igjen. „Jeg vil gjøre hans Sjæl modløs," var det korte Svar. „Ah," det duer," raabte Satan; „det er det eneste, som duer! Vi skal overvinde ham nu." Og de overvandt ham.

En gammel Skribent siger: „Al Modløshed er fra Djævelen," og jeg ønsker, at enhver Kristen vil erindre dette og aldrig glemme det. Vi maa fly fra Modløshed som fra selve Synden.

Men dette er umuligt, hvis vi ikke forstaar, at opdage Satans Spil i Fristelserne; thi er Fristelserne vore egne Feil, da kan vi ikke undlade at blive mistrøstig. Men de er ikke det. Bibelen siger: „Salig er den Mand, som taalmodig lider Fristelse," og vi opmuntres til „at regne det for idel Glæde, naar vi falder udi adskillige Fristelser." Fristelsen kan derfor ikke være Synd. Thi Sandheden er, at det ikke er mere Synd for os at høre Satans Hvisken og Lokken i Hjertet, end det er Synd for os at høre slette Menneskers Banden og Sværgen ude paa Gaden, naar vi passerer dem. I begge Tilfælde bliver det Synd først da, naar vi standser og begynder at deltage deri. Altsaa, dersom vi, naar de onde Indskydelser kommer, strax erklærer, at vi ikke vil have noget med dem at gjøre, ligesom vi vilde gjøre til den daarlige Tale, og ikke mere fæste vor Opmærksomhed ved dem, da gjør vi ikke Synd. Men hvis vi tillader dem at fæste sig i vort Sind, lader dem næres mere og mere, ja fø=

rer dem paa Tungen, om det er syndig Tale, ja, dvæler ved dem og samtykker i Begjæringen, da synder vi. Vi kan fristes af Satan tusinde Gange om Dagen uden derfor at synde, og vi kan ikke forhindre hans onde Anslag. Men kan han faa det derhen, at det lykkes for ham at indbilde os, at hans Fristelse er vor Synd, har han vundet det halve Slag, og saa skal han let vinde en hel Seir.

En elskelig Søster kom en Dag til mig, og hun var i et stort aandeligt Mørke, fordi hun ikke forstod dette. Hun havde levet lykkeligt i dette Troens Liv en Tid, og havde været saa fri for Fristelser, at hun var nær ved at tro, at hun aldrig skulde blive fristet mere. Men pludselig opdager hun en ganske egen Art Fristelser, der gjorde Anfald paa hende. Hun fandt nemlig, at i det Øieblik, som hun begyndte at bede, kom forfærdelige Tanker af alle Slags op i hendes Sind. Hun havde levet et sjelden ærbart og uskyldigt Liv, og disse Tanker syntes saa forfærdelige for hende, at hun følte sig som et af de sletteste Mennesker, da saadant kunde huses hos hende. Hun begyndte at tro, at hun ei var indtraadt i denne Troens Hvile, og tilsidst, at hun ikke engang var født paany. Hendes Sjæl var i Angst og Mørke. Jeg fortalte hende, at disse forskrækkelige Tanker var Djævelens Indskydelser, som han satte ind paa hende med, naar hun knælede i Bønnen, og at hun for sin Del ikke var at laste i ringeste Maade, at hun ikke var Skyld deri, ligesaa lidt som hun var Skyld i, om et ugudeligt Menneske udøste alle Slags Eder og Forbandelser i hendes Nærværelse. Jeg befalede hende at anse og

behandle dem som fra Satan, ikke at laste sig selv og bringe Mismod ind i sin Sjæl, men strax at vende sig til Jesus og overlade alt til ham. Jeg viste hende, hvor langt Satan havde vundet ved at bringe hende til at tænke, at disse Tanker var opstegne i hendes eget Indre, og allerede bragt hende til at se sig fordømt og blive mismodig for deres Skyld. Jeg forsikrede hende, at hun vilde vinde en fuldstændig Seier, hvis hun ikke vilde lægge det mindste Mærke til dem, men fuldstændig overse deres Nærværelse, vende dem Ryggen, og se paa Herren.

Hun greb Sandheden, og næste Gang disse Tanker kom over hende, sagde hun til Satan: „Jeg har opdaget dig nu. Det er dig, som indskyder mig disse forfærdelige Tanker, jeg afskyer dem og vil intet have med dem at gjøre. Herren er min Hjælper! Bring dem til ham og afgjør Sagen i hans Nærværelse.“ Fienden overrumpledes strax og flyede fra hende, og hendes Sjæl blev fuldstændig frigjort fra flere Angreb af den Slags.

Der er ogsaa en anden Sag! Satan ved, at om den Kristne forstaar, at en Indskydelse til ondt kommer fra ham, saa er Slaget tabt, thi den Kristne vil da fly fra den langt hurtigere, end om han mener, at den er opsteget i hans eget Indre. Om Satan indledede enhver Fristelse med de Ord: „Jeg er Djævelen, din svorne Fiende; jeg er kommen for at bringe dig til at synde,“ saa tror jeg, at vi ikke skulde føle stor Lyst til at lytte til hans Indskydelser. Men det er hans Kunst at kunne skjule sig selv, for at gjøre Lokkemaden tiltrækkende.

Er vi nu ikke ukyndige om hans Kunstgreb, saa skal vor Seier blive saameget desto lettere og fuldstændigere, thi vi gjenkjende ham ved hans første Angreb.

Vi gjør os ogsaa ofte skyldige i en anden stor Feiltagelse angaaende Fristelserne, naar vi mener, at al den Tid, som vi benytter til at bekjæmpe og overvinde dem, er bortkastet. Timer kan hengaa, og det ser ud, som om vi intet Fremskridt skulde have gjort, fordi vi har været saa plaget af Fristelser. Men det hænder ofte, at Guds Værk har havt større Seire derved, end om vi ikke var bleven fristede. Fristelsen er igrund mere Djævelens Anfald mod Gud end mod os. Han kan ikke røre Frelseren, men han kan saare ham just ved at faa os til at synde i Fristelsen, og vor fuldstændige Ødelæggelse er saa vigtig for ham, fordi den saarer Frelseren. Vi er derfor i Sandhed stridende Herrens Kampe, naar vi strider imod Fristelsen, og Timer har ofte Dages Værd under saadanne Omstændigheder. Vi læser: „Salig er den Mand, som taalmodig lider Fristelse," og dette kan jo ikke betyde andet, end at Fristelsen er vedvarende i Udholdenhed og ofte kommer igjen. Der er intet, som virker Taalmodighed saaledes som den vedvarende Fristelse, og intet driver Sjælen til en saa hel Afhængighed af den Herre Jesus, som dens stadige Gjentagelse. Og sluttelig, intet bringer Herren saamegen Ære, Pris og Tak, som vor Troes mangehaande Prøvelser i Fristelsen, hvor han selv, vor elskede Herre og Mester, er med os i Striden med sin dyrebare Aand og Naade. Vor Troes Beprøvelse er kosteligere end Guld, som

prøves ved Ild, siger Skriften, og at vi, som i Taalmodighed holder ud i Fristelsen, skal erholde til Løn Livsens Krone, som Herren har lovet alle dem, som elsker ham.

Det kan saaledes ikke forundre os længere, at den Helligaand begynder Jakobs Bog med: „Agter det for idel Glæde, naar I falder udi adskillige Fristelser, vidende, at eders Troes Forsøgelse virker Taalmodighed, men Taalmodigheden frembringer fuldkommen Gjerning, paa det I skulle være fuldkomne og uden Mangel, saa eder fattes intet."

Det er klart, at Fristelsen er et velsignet Værktøi i Guds Haand til vor Fuldkommelse, og Satans eget Vaaben bliver paa denne Maade vendt imod ham selv, og vi ser atter, at alle Ting, selv Fristelserne, maa tjene dem til gode, som elske Gud.

At tale om paa hvilken Maade Fristelserne kan beseires, synes at være ganske unødvendigt til dem, til hvem jeg særlig henvender mig i denne Stund; det sker ved Troen. Troen er den Grundvold, hvorpaa hele vort indre Liv er bygget. Vort Valgsprog er gjennem alt: „Vi er intet, Kristus er alt." Og altid, i alt, gjælder det, at vi er udgangne for at staa, vandre, overvinde og leve i Tro. Vi har opdaget vor yderlige Hjælpeløshed, og ved, at af os selv kan vi intet gjøre, vor eneste Hjælp og Redning er derfor at lægge Fristelserne frem for Herren og stole paa, at han skal fuldstændig overvinde dem for os. Men naar vi lægger dem i Herrens Hænder, maa vi ogsaa lade dem bero der. Det maa være ligesaa fuldstændig Hengivelse til Herren for at vinde Seier, som det var ved vor første Hengi-

velse til ham for at blive frelst. Han alene kan gjøre fuldstændig, hvad der tjener til vort Bedste i enhver Henseende. Det var alene i Tro da, og det er alene i Tro nu, at det maa ske.

Tusinder kan bevidne, at de Seire, som Herren vinder ved at beseire Fristelsen hos dem, som tror paa ham, er mange og store, Undere for vore Øine.

Men at gaa videre ind paa denne Sag kan jeg ikke nu, da det kun var min Hensigt at fremstille Fristelsen i dens sande Lys, og ei at fremstille Veien til Seier over den. Jeg ønsker at frigjøre samvittighedsfulde trofaste Sjæle fra det Trældomsaag, som de saa sikkert vil komme i, hvis de ikke forstaar Fristelsens sande Natur og Nytte, og forverler den med Synd. Jeg ønsker ikke, at de skal være uvidende om Satans Anfald, men at de maa kjende hans onde Anslag i alle deres Fristelser og altid være rede til at sige: „Vig bag mig, Satan". Da skal de ogsaa kunne gaa gjennem de snildeste Angreb og de sværeste Anfægtelser med uformørket og seirende Fred, vidende, at „naar Fienden kommer som en Flod, skal Herrens Aand løfte op et Banner imod ham.

Ellevte Kapitel.

Nederlag.

Overskriften paa dette Kapitel vil formodentlig forbause endel. „Nederlag“, vil de sige; „vi troede der ei kunde være Tale om Nederlag i dette Troens Liv.“

Til dette vil jeg svare, det burde ikke være saa, og det er ei heller nødvendigt, at saa sker; men, som et Faktum kan det ikke benægtes, at det undertiden er saa, og vi har at gjøre med Virkeligheden, ei med Theorien alene. Ingen, som kjender og fremholder dette indre Liv, vil nogensinde sige, at det er umuligt at synde, men vi paastaar kun bestemt, at Synden ophører at være en Nødvendighed, og at en Mulighed til stadig Seier ligger aaben for os. Og der er vistnok meget Faa, som kan bekjende, at de aldrig i sit Liv er blevne overrumplede af en pludselig Fristelse.

Det er en Selvfølge, at naar jeg taler om Synd, mener jeg medvidende, kjendt Synd. Jeg berører ei saadant, som Synd i Uvidenhed, eller hvad der kaldes den uundgaaelige Synd af vor Natur, der dækkes af Forsoningen, og forstyrrer ei vort Samfund med Gud. Jeg hverken kan eller har

Lyst til at behandle Læren om Synd — dette vil jeg overlade til Theologerne at behandle og afgjøre — men jeg taler kun om den Troendes Erfaring i dette Stykke. Og jeg ønsker at gjøre det fuldstændig klart, at i alt hvad jeg her siger, saa er det om hvad der er kommen og kan komme inden vort eget Medvidendes Rækkevidde.

Misforstaaelse her paa dette Punkt, om kjendt og medvidende Synd, kan medføre stor Fare i det høiere, kristelige Liv. Naar en Troende, som, efter hvad han selv mener, er kommen ind paa Helliggjørelsens Vei, pludselig finder sig overrumplet af en Synd, fristes han enten til at blive yderst mistrøstig og at give alt op som tabt, eller ogsaa, for at søge at bevare Læren uskadet, søger han at undskylde den paa bedste Maade, kalder det Svaghed, undlader at være ærlig og faa Sagen for Dagen. Begge disse Udveie ere lige dræbende for en sund Vært og Udvikling paa Helliggjørelsens Vei. Den eneste rette Maade er at møde Synden lige i Ansigtet, kalde den med dens rette Navn og se at opdage, om det er muligt, dens Aarsag og hvorledes den fremkom. Dette Samfundsliv med Gud kræver den yderste Ærlighed mod ham og mod os selv. Den Fred, som selve Synden kun en kort Tid kunde forstyrre, tabes ganske ved at handle uærligt. Et pludseligt Nederlag er ingen Grund til at blive mismodig og opgive alt som tabt. Heller ikke er denne Læres Sandhed derved rokket, thi vi prædike ikke en Tilstand, men en Vandring. Helliggjørelsen er ikke en Plads men en Vei. Hellighed er ikke noget, som vi indhenter ved et vist Punkt i vort kristelige Liv

og saa beholder det hos os, men det er et Liv, som skal leves Time efter Time, Dag efter Dag. Vi kan for et Øieblik vige af fra Veien, men Veien selv er ikke derved bragt i Ustand ved vor Afvigelse, den er fremdeles aaben for os og vi kunne vende tilbage. Paa denne Troens Vei kan der møde os overgaaende Nederlag, som, hvor sørgelige og beklagelsesværdige de end kan være, dog ei behøver at bringe Sjælen i Uro, Mismod og Hjælpeløshed, og afskjære den Fred og Glæde for længere Tid, end de varer.

Hovedsagen er, at vi øieblikkelig vende tilbage til Gud. Vor Synd er ingen Grund til at ophøre at fortrøste os paa Gud, men netop en uomtvistelig Aarsag til at gjøre det i en endnu høiere Grad end før. Hvad Aarsagen eller Grunden til vort Fald end var, saa er det klart, at det bedres ei ved at vi synke ned i Mismod. Ligesaa lidt som et Barn, der skal lære at gaa, vil blive liggende om det falder omkuld, ligesaa lidt bør en Troende, som søger at leve og vandre i et fuldt Troens Liv, opgive Sagen i Fortvivlelse, fordi han har faldet i en Synd. Den eneste rette Vei i begge Tilfælde er at staa op og forsøge om igjen. Da Israels Børn led Nederlag foran den lille Stad Ai, strax efter at være indkomne i det forjættede Land, blev de yderst modløse og vi læse: „Folkets Hjerte mistrøstedes og blev som Vand. Og Josva sønderrev sine Klæder og faldt paa sit Ansigt til Jorden for Herrens Ark indtil Aftenen, han og de Ældste af Israel, og de kastede Støv paa deres Hoved. Og Josva sagde: Ak, Herre, Herre, hvi lod du dog dette Folk gaa

over Jordanen for at give os i Amoriternes Haand til vor Fordærvelse? O, gid vi havde ladet os nøie og vare blevne paa den anden Side Jordan! Hør mig Herre! hvad skal jeg sige, efter at Israel vender Ryggen mod sine Fienders Ansigt? Naar Kanaaniterne og alle Landets Indbyggere høre det, da omringe de os og udrydde vort Navn af Jorden, og hvad vil du gjøre ved dit store Navn?" (Josva 7, 5–9). Hvilket Udbrud af Haabløshed ligger der ikke heri! Og hvor ofte gjentages ikke et lignende Raab af Guds egne Børn den Dag i Dag; deres Hjerter er, som Følge af et Fald, smeltet og bleven som Vand, og de raaber høit: „O, gid vi havde ladet os nøie og vare blevne paa hin Side Jordan!" Man har blot isigte flere Feil og flere Nederlag over for Fienden. Der er ingen Tvivl om, at Josva tænkte da, som vi ofte tænker nu, her er Modløshed og Haabløshed paa sin rette Plads, efter et saa frygteligt Nederlag. Men Gud tænker ganske anderledes! Han siger: „Staa op, hvorfor faldt du paa dit Ansigt?"

Det var ei den rette Maade, saaledes at overgive sig til Modløshed, hvor ydmygt det end kunde synes, men strax at se Fienden i Ansigtet og frigjøre sig for ham og paany uopholdelig „hellige sig selv". „Staa op, hellige Folket", er altid Guds Røst. „Lig nede, og vær mismodig", frister Satan. Vor Følelse er, at det er for dristigt, ja nære formasteligt, øieblikkelig at gaa til Herren, naar vi have syndet mod ham. Det synes, som at vi dog bør lide Følgerne af vor Synd for en Stund og udholde vor Samvittigheds Anklage. Det synes saa

vanskeligt at tro, at Herren strax kan være villig til atter at modtage os i sit Kjærlighedssamfund.

En liden Pige udtalte for mig, hvorledes hun havde det, med et Barns hele Aabenhjertighed. Hun spurgte først, om den Herre Jesus altid tilgav os vor Synd, naar vi bad om Forladelse for den, hvortil jeg svarede: „Ja, det gjør han da ganske sikkert.“ „Ligesaa fort som jeg beder?“ gjentog hun tvivlende. „Ja,“ svarede jeg, „just netop i det samme Dieblik vi beder, forlader han os.“ „Ja men,“ bemærkede hun, idet hun grundede herpaa, „jeg kan ikke andet end tro, at han lader os være bedrøvede en to til tre Dage først. Har vi været det, saa tror jeg, at vi maa bede meget og rigtig pent og ydmygt ogsaa — ikke som vi beder ialmindelighed. Jeg tror nu ganske bestemt, at det er den Vei, Gud vil, vi skal gaa, og De behøver ikke at forsøge paa at faa mig til at tro, at han forlader, med det samme vi beder derom, det faar være som det vil, med hvad Bibelen siger om den Sag “ Hun udtalte blot, hvad mange Kristne tænker. Og hvad værre er, hvad ogsaa mange Kristne handler efter, idet de lader Modløshed og Bekymringer drage dem længere bort fra Gud end selve Synden vilde have gjort. Dette er dog fuldstændig modsat af den Vei, vi vil vore Børn skal gaa, naar de har gjort noget galt mod os, saa jeg undres virkelig paa, hvorledes denne Tanke og Handlemaade mod Gud er kommen ind i vore Sind. Hvor bedrøves ikke en Moder, naar hendes ulydige Barn gaar og surmuler og tvivler paa, om Moderen virkelig vil tilgive det; og paa den anden Side, hvor løber ikke

Moderens Hjerte over af Glæde, naar Barnet skynder sig mod hende og beder om hendes Tilgivelse. Vor himmelske Fader kjendte forvist denne Kjærlighed, da han sagde og end den Dag i Dag siger til os: „Saa vender om, I frafaldne Børn! Jeg vil læge eders Afvigelser“ (Jerm. 3, 22).

Det samme Øieblik det bliver klart for os, at vi har syndet, bør det blive ligesaa klart for os, naar vi har bekjendt Synden for Herren, at den er os tilgivet. Dette er især deleshed vigtigt for os at erindre, om vi stadig skulle kunne vandre fremad paa Helliggjørelsens Vei, for det bør være klart for os, at her taales end ikke et Øiebliks Fraskillelse fra vor Gud.

For at kunne gaa fremad med faste Trin paa denne Vei, gjælder det stadig at have Blikket fæstet paa Jesus; saasnart du vender dit Blik et andet Sted hen, f. Ex. paa din egen Synd, din egen Svaghed, saa viger du af Veien. Har du derfor, kjære Sjæl, begyndt at vandre paa denne Vei, og du ser dig overrumplet af en Synd, fly da øieblikkelig til Jesus, og gjør som Guds Aand har aabenbaret ved Johannes, at vi skal gjøre (1 Joh. 1, 9): „Dersom vi bekjende vore Synder, er han trofast og retfærdig, saa at han forlader os Synden og renser os fra al Uretfærdighed.“ Du maa ei skjule din Synd eller forsøge at dække den med Undskyldninger, eller lade Tiden udslette den af din Erindring, men gjør som Israels Børn gjorde, „staa tidlig op om Morgenen“, og „løb“ til det Sted, hvor det Onde er skjult, tag det ud af Gjemmet og læg det „frem for Herren.“ Du maa bekjende

din Synd. Israels Børn skulde stene det Stjaalne og opbrænde det med Ild og lægge en Stenhob derpaa, saa at det for alle Tider skulde være skjult. Saaledes ogsaa med dig, du maa lade din Synd komme klart frem i Dagen for Herren, den skal tilintetgjøres ved, at du bekjender den, da er Herren trofast og retfærdig, saa at han forlader dig Synden efter sit eget Ord; deri bestaar hans Trofasthed og Retfærdighed, at han staar ved, hvad han har sagt, og han renser dig ogsaa fra al Uretfærdighed. Du maa staa fast i Troen paa, at der er en øieblikkelig, hel og fuld Forladelse fra Synden og en hel og fuld Renselse, og du vil da gaa fremad paa Veien med sikrere og fastere Skridt end forhen.

Israels Børn havde ei før bragt sin Synd for Lyset og faaet Herrens Forladelse for den, før Gud talede til dem de herligste opmuntrende Ord: „Frygt ikke og ræddes ikke .... Se, jeg har givet Kongen af Ai og hans Folk og hans Stad og hans Land i din Haand" (Josva 8, 1). Saaledes maa ogsaa vi gaa frem med mere Frimodighed, og vi maa mere fuldstændigt lægge os over i Herrens Haand, for at hans mægtige Kraft mere kan komme til et helt og fuldt Værk i os efter hans gode og behagelige Villie. Og saasnart vi har bekjendt vor Synd for Herren og vi har erholdt Forladelse for den, har vi intet mere med den at gjøre. Vi skal ikke standse ved den og nøiere betragte den, og hengive os i Mismod og Samvittighedsbebreidelser. Vi skal ikke ophøie den, ja, om vi saa maa sige, sætte den paa en Piedestal, og gaa rundt den og betragte den fra alle Sider, eller gjøre den til et Bjerg, som skjuler

Gud for vort Blik. Vi skal følge Paulus's Exempel (Philip. 3, 14): „Forglemmende, hvad der er bagved og rækkende efter det som er foran", maa vi „ile mod Maalet, til det Guds Klenodie, som hører til Guds Kald herovenfra i Kristus Jesus."

Jeg vil her nævne to Exempler paa, hvor uligt de Kristne kunne handle i denne Sag. Jeg kjendte en meget virksom Kristen, som havde levet flere Maaneder i Nydelsen af denne fulde Fred og Glæde, han overrumpledes pludselig og blev fristet til at behandle en Broder ukjærligt. At saadant kunde ske, havde han ei engang tænkt sig en Mulighed af, og han faldt derfor hen i den dybeste Mistillid og Mismod, og sluttede sig til, at han havde taget fuldstændig feil, og at han aldrig havde indtraadt i et Liv af fuld Hengivenhed til Gud. Hans Modløshed tiltog Dag efter Dag, saa at han tilslut hensank i Fortvivlelse, og i denne Tilstand begyndte han ogsaa at betvivle sin nye Fødsel, saa at han efter en ganske kort Tid opgav sig selv som aldeles fortabt. I samfulde tre Aar gik han længere og længere bort fra Gud, og ved at drages fra den ene Synd til den anden blev hans Liv en Forbandelse baade for hans Omgivelser og ham selv. Hans Helbred blev ogsaa nedbrudt under denne skrækkelige Byrde og man frygtede for hans Forstand. Ved Slutningen af det tredie Aar mødte han en kristen Kvinde, som forstod de Sandheder om Fristelser og Synd, som jeg ovenfor har forsøgt at paapege. Ved at samtale med ham en ganske kort Tid fandt hun ud, hvilken Vanskelighed, der havde bragt ham til Frafald, og sagde med det

samme: „De syndede, dengang de begik denne Handling, det er ingen Tvivl underkastet, og jeg vil ei heller raade d m til at undskylde denne Synd. Men har De aldrig bekjendt den for Herren og bedet ham at tilgive Dem?“ — „Bekjendt den!“ udraabte han, „jeg har da virkelig ikke andet gjort end bekjendt min Synd for Herren og anraabt ham om Naade og Forladelse i disse tre ulykkelige Aar.“ „Og De tror endnu ikke, at han har tilgivet Dem?“ spurgte Kvinden. „Nei,“ sagde den stakkels Mand, „hvorledes kunde jeg det, jeg har jo ikke følt, han har gjort det?“ „Men lad os nu tænke, at han har tilgivet Dem, var ikke det ligesaa meget at stole paa, som om De havde følt det?“ „Jo visselig,“ svarede Manden, „dersom Gud sagde det, saa vilde jeg sikkert tro det med det samme.“ „Nuvel, han har sagt det,“ var Kvindens Svar og idet hun slog op i sin Bibel fremholdt hun for ham 1 Joh. 1, 9, læste det høit og sagde, „nu har De i disse tre lange Aar bekjendt og atter bekjendt Deres Synd for Herren, og dog har De ei villet antage Guds Vidnesbyrd om sig selv, at han er trofast og retfærdig, saa han forlader Synderne og at han renser Dem. De har „gjort Gud til en Løgner“ hele denne lange Tid, idet De ei har villet tro hans Vidnesbyrd.“

Den stakkels Mands Øine bleve aabnede, og han saa nu Sagen klart, han blev ganske stum af Forbauselse og Skræk, og da Kvinden foreslog, at de skulde knæle ned og at han skulde bekjende sin foregaaende Vantro og Synd for Herren, samt bede om Tilgivelse nu med det samme og en fortsat Renselse, var han villig dertil, og adlød som en Drøm-

mende. Udgangen blev en fuldstændig Seier. Lyset brød ind paa nogle Øieblikke, og han lovede og prisede Gud med høi Røst for fuldstændig Befrielse. Den besværlige Vei, han havde vandret paa i tre Aar, borte fra Faderhuset, tilbagelagdes paa kortere Tid end tre Minutter, og han fandt sig atter i Faderhuset, hvilende ved Jesu Bryst, fuld af Glæde og Fryd og en fuld Frelse.

Det andet Billede var et Tilfælde med en troende Kvinde. Hun havde levet i det forjættede Land omkring to Uger, og havde allerede erfaret Guds Kraft i Kampen og seiret mere end en Gang. Men strax efter dette korte Tidsrum blev hun overfalden af et Vredesudfald. Mismod overskyllede hendes Sjæl som en Vandflom, men det varede kun for et Øieblik. Satan sagde, „ja, se nu, dette beviser jo tydeligt, at du har taget feil. Du har naturligvis bedraget dig selv i denne Sag, og det er jo tydeligt og klart for enhver, at du aldeles ikke er indtraadt i det nye Liv af fuld og hel Hengivelse til Herren. Lad ligesaa gjerne denne Sag i Ro, for nu ser du, at du ei længere kan bedrage dig selv og stole helt og fuldt paa Herren, ligesaa lidt kan du gjøre det nu, som du har gjort det før, det er jo en klar Sag, at dette Hellighedsliv ei er for dig!" Disse og lignende Tanker skjød som et Lyn gjennem hendes Sjæl i et Øieblik, men hun kjendte godt Fiendens Veie og ogsaa Guds Veie, og sagde derfor med det samme: „Ja, jeg har syndet og er meget bedrøvet. Men Guds Ord siger, at dersom vi bekjende vor Synd, saa er han trofast og retfærdig, saa han forlader Synden og renser os fra al Uret-

færdighed, og jeg tror, han vil gjøre det ogsaa med mig." Hun tøvede et Dieblik, men medens Vreden endnu brusede i hendes Indre, sprang hun — hun gav sig ei Tid at gaa — ind i sit Soveværelse, hvor hun kunde være i Ro, knælede ned ved Sengen og raabte: „Fader, Fader, jeg bekjender min Synd for dig. Jeg har syndet, og er i dette Dieblik fuld af Synd, jeg hader Synden og kan ei blive den kvit. Jeg bekjender det med mit Ansigts Blussel og Skam. Men jeg tror ogsaa, at du i Henhold til dit Ord forlader mig Synden og skal rense mig." Hendes indre Bevægelse var saa stor, at Ordene bleve udraabte høit, og ei før havde hun udtalt de sidste Ord før Freden kom i hendes Hjerte. Herren sagde, „Fred, vær stille", og de oprørte Bølger lagde sig. Glæde og Fred overstrømmede hendes Sjæl, Fienden flyede, og hun mere end seirede ved ham, som elskede hende. Det hele — Synden og Befrielsen fra den — havde ikke optaget fem Minuter, og hun betraadte Helliggjørelsens Vei med fastere Skridt end forhen. Hun kunde synge paany og det end herligere end før: „Jeg vil lovsynge Herren, thi han har herligen seiret!"

Sandheden er, at den eneste Hjælp i al Slags Nød er, at forlade sig paa Herren. Og er dette alt hvad vi behøve at gjøre, og alt hvad vi kan gjøre, er det da ikke bedst at gjøre det strax? Jeg har ofte bragt min Sjæl til Taushed med det Spørgsmaal: „Nuvel, hvad kan du gjøre andet end at fortrøste dig paa Herren?" Og jeg er kommen til Ro ved at se, at der ingen anden Udvei tilsidst er, end at tro paa ham, og naar der ingen anden

Udvei er, hvorfor da ikke ligesaa godt tro med det samme. Det er Troens Vei, vi har begyndt at vandre paa, og hvis vi feiler paa den, da er vor eneste Redning at tro mere, at tro mindre vil bevirke det modsatte.

Lad derfor ethvert feil Skridt paa denne Vei drive dig til mere at se paa Jesus, overgiv dig til ham med en større Tillid end forhen, og du skal faa se, at hvor sørgelige de end kan være, saa skal de dog ikke kunne bringe dig ud af Hvilens Land eller for bestandig forstyrre dit salige Samfund med Jesus.

Da jeg nu har vist, paa hvilke Maader vi kan frelses fra Fald, vil jeg gjerne sige lidt om, hvad der er Aarsagen til Nederlagene i dette den fulde Frelses Liv. Aarsagen til dem ligger ikke i selve Fristelsens Styrke og heller ikke i vor Svaghed til at modstaa den og endnu mindre i nogen Mangel paa nogen Kraft og Villie hos vor Frelser til at frelse os. Herrens Løfte til Josva var: „Ingen Mand skal bestaa for dit Ansigt alle dine Livsdage" (Jos. 1, 5), og Løftet til os er ligesaa bestemt udtalt i 3 Kor. 10, 13: „Gud er trofast, som ikke skal lade eder fristes over eders Formue, men skal gjøre baade Fristelsen og dens Udgang saaledes, at I kunne taale det."

Mændene af Ai var kun nogle faa, og dog flygtede de Mænd, der havde bekjæmpet Jericho, for „Mændene af Ai's Ansigt". Det var ikke for Fiendens Styrke, eller fordi Gud havde forladt dem. Grunden til deres Flugt laa i noget ganske andet, og Herren selv sagde det tydeligt og klart til dem:

„Israel har syndet, ja, de har overtraadt min Pagt, hvilken jeg bød dem; ja, de toge af det banlyste Gods, ja, de stjal og dulgte det ogsaa, og lagde det iblandt deres eget Tøi. Og Israels Børn skulle ikke kunne staa for deres Fienders Ansigt, de maa vende Ryggen for deres Fienders Ansigt" (Jos. 7, 11. 12). Det var skjult Onde, der beseirede dem. Dybt under Jorden, i et mørkt Telt i denne store Krigshær, var noget skjult, der var Gud imod, og denne lille skjulte Ting gjorde en hel Hær hjælpeløs imod dens Fiender. „Der er Ban iblandt dig, Israel! Du kan ikke staa for dine Fienders Ansigt, førend I tager denne Ban fra eders Midte" (Jos. 7, 13). Den Lærdom, som vi erholder af dette, er ganske simpelt denne, at den ringeste Tanke, som vi har i vort Hjerte, der strider imod Gud, lad den være aldrig saa godt og vel skjult, og se ganske ubetydelig ud, for Herren ligger den klar og aabenbar og os skal den lede til Fald imod Fienderne. En ganske liden Rod af Bitterhed imod vor Broder, Begjærlighed efter at søge sit eget, en Lyst til at fælde en skarp Dom over en anden, og Sløvhed i at høre Herrens Røst, tvivlsomme Vaner og Omgangskredse kan omgive os, lad det nu være, hvad det være vil, lidt, ganske ubetydeligt, som vi søger at skjule for Herren, ja, som vi kanske ikke engang, paa Grund af et sløvt aandeligt Blik, er opmærksomme paa, er nok til at lamme vort Liv og gjøre os til aandelige Krøblinge. Vi kan maaske have gjort det onde i den mest afsidesliggende Krog af Hjertet, ja, skjult den for vore Blik, ja, ganske fornægter dens Tilværelse, endskjøndt

vi ved, at den findes der. Vi kan fuldstændig overse dette Onde og udtale os om Hengivenhed og Fortrøstning til Herren, vi kan være mere end sædvanlig ivrige i Herrens Tjeneste, ja til og med faa vor Forstands Øine aabnede mere og mere til at se Sandheden og Skjønheden af dette Troens og Hvilens Liv. Vi kan synes i andres Øine, ja i egne, at have opnaaet en ganske mærkelig Grad af Magt i Fristelsens Stund, og dog lider vi under dette det ene Nederlag efter det andet. Vi undres derpaa, vi spørger i Haabløshed, vi beder. Intet vil hjælpe, og der bliver ingen Velsignelse, før den banlyste Ting bliver draget frem fra Skjulestedet, bragt frem i Lyset og lagt for Herren. Kjære Læser, er du begyndt at vandre og leve i dette indre Liv og du lider et Nederlag, se da strax efter, hvor Feilen ligger, den er ikke at søge i denne særskilte Fristelses Styrke, men den findes paa et andet Sted, i din egen Sjæl, der er noget skjult i dit Inderste af dit Indre. Ligesom Hovedsmerterne ikke er den egentlige Sygdom, men kun Tegn til Sygdom et eller andet Sted i Legemet, saaledes er ogsaa Faldet i et saadant Menneskes Liv ogsaa et Tegn paa et skjult Onde, maaske paa et ganske andet Sted eller ganske anden Retning end der, hvor Nederlaget skede.

Stundom kan det Onde ligge skjult i noget som netop, ialfald ved et flygtigt Øiekast, ser ud som noget virkeligt godt. Under en tilsyneladende Nidkjærhed for Sandheden kan ligge skjult en dømmende Aand eller en hemmelig Tillid til sin egen Forstand eller Klogskab. Under et kristeligt Skin af Iver for Lære og Begreb kan ligge skjult en fuldstændig

Mangel paa Kjærlighed. Under en tilsyneladende Forretningsdygtighed og Aktivitet kan ligge en Mangel paa Tiltro til Herren. Dog tror jeg forvist, at vor velsignede Ledsager, Guds Aand, som bor i os, stadig overbeviser os om disse Sager ved smaa Stik og Hug i Samvittigheden, saa at vi ikke kan undskylde os med, at vi ikke ser dem. Men det er meget let at være den svage Røst ulydig, og indbilde os selv, at alt er i god Orden; paa den Maade vil det skjulte Onde blive i os og blive en Aarsag til Nederlag i de mest utænkelige Sager.

I min Husholdning forefaldt engang noget, som jeg her maa anføre, da det giver et slaaende Billede af denne Sandhed. Vi var flyttet ind i et nyt Hus, og da jeg gjorde en Tur igjennem hele Bygningen for at se, om alt var i Orden til at flytte ind, opdagede jeg i en Kjælder en pen og ren Mosttønde, den var tom og vel beslaaet i begge Ender. Jeg undrede ved mig selv, hvorvidt jeg skulde lade den tage op af Kjælderen og faa den aabnet for at se efter, hvordan den saa ud indvendig, men jeg bestemte mig til at lade den forblive staaende urørt, da den saa saa net og pen ud; det var ogsaa lidt vanskeligt at faa den op af Trapperne, saa det var ogsaa en af Grundene, hvorfor jeg lod den staa. Jeg følte mig dog ikke ganske rolig, men forsøgte at bortræsonere mine Betænkeligheder tilsidst. Hver Høst og Vaar, naar vi havde almindelig Storrengjøring i Huset, kom Tønden for mig, og med husmoderlig Omfindtlighed var jeg ikke ganske rolig, naar jeg tænkte mig Huset som ganske rent, og dog havde den uaabnede Tønde i Kjælderen, thi

det kunde jo let tænkes, at der under dens smukke Ydre kunde være skjult et Onde. Men jeg søgte altid at neddysse mine Betænkeligheder om den Sag ved at tænke paa, hvor vanskeligt det vilde være at faa den op i Dagen og beroligede mig paa den bedste Maade. I to eller tre Aar stod da den uskyldig udseende Tønde paa sin Plads i vor Kjælder. Men da begyndte der pludselig at blive en Mængde Møl omkring i Huset. Jeg benyttede ethvert optænkeligt Middel imod dem, og undlod ingen Anstrængelse for at tilintetgjøre dem, men alt var virkningsløst. De tiltog overvældende hastigt, og syntes at ville ruinere alt, som fandtes i Huset. Jeg troede, at Tæpperne var Aarsag dertil og lod dem pidske og rense. Jeg tænkte, at de muligens havde sine Hjem i Møblerne og lod dem omstoppe. Jeg tænkte mig de mest umulige Ting som deres Opholdssted. Men endelig tilsidst faldt Tankerne paa Tønden — ja Tønden. Den blev strax bragt op fra Kjælderen, og da Bunden blev slaaet ind, kan jeg med Sikkerhed sige, at Millioner Møl kom ud af den. De, som havde levet i Huset før os, maa have have havt noget i den, der i Tidens Løb har kunnet opføde Møllet, og dette var Aarsag til al min Gjenvordighed.

Jeg tror, at der ofte paa samme Maade bliver lidet lagt Mærke til enkelte Sager, der kan se saa ganske uskyldig ud, det kan være en tilsyneladende uskyldig Vane, en eller anden ganske ubetydelig Ting, som vi dog nu og da faar høre Samvittighedens varslende Stemme imod; tager vi da ikke disse Ting og bringer dem frem i Lyset og stiller dem

under Herrens altseende Øie, vil de blive os en Rod til mange Fald og megen Skade i dette høiere kristelige Liv. Du har ikke opgivet alt. En eller anden skjult Krog er gjenlukket for Gud. Derfor kan du ikke staa imod dine Fiender, men bliver slagen, saa snart de nærmer sig dig.

Det er nødvendigt for os bestandig at bede den Bøn: „Ransag mig, Gud! og kjend mit Hjerte; prøv mig og kjend min Tanke; og se, om jeg er paa en Vei, som fører til Smerte, før mig og led mig paa en evig Vei" (Sal. 139, 23. 24). Vi skal derved kunne forebygge Nederlag, eller opdage de Aarsager, der har været Skyld i vore Fald.

Nu, da jeg har talt saa meget om Fald, vil jeg gjøre dig, kjære Læser, opmærksom paa, at jeg aldeles ikke tror, at det er nødvendigt, at vi skal falde. Efter hvad der staar skrevet om den Herre Jesus, at han skal frelse os af vore Fienders Haand, saa kan han ogsaa gjøre det, og vi skal da komme til at „tjene ham uden Frygt i Hellighed og Retfærdighed for ham alle vort Livs Dage."

Lad os alle derfor bede baade Dag og Nat: „Herre frels os fra at synde, og gjør os til levende Vidner om din almægtige Kraft til fuldkomment at kunne frelse." Og lad os ikke bive tilfredse, førend vi er saa bøielige i hans Haand og har lært saa helt at fortrøste os paa ham, at vi med Sandhed kan sige, at han kan „befæste os i al god Gjerning, til at gjøre hans Villie, og at han virker i os det, som er velbehageligt for ham, ved Jesus Kristus, ham være Ære i al Evighed, Amen" (Ebr. 13, 21).

Tolvte Kapitel.

Er Gud i alt?

En af de største Hindringer for os i stadig at leve dette Liv af fuld Hengivenhed og Underkastelse i Herren, er Vanskeligheden af at se „Gud i alt“. Der siges ofte: „Jeg kan ganske let underkaste mig det, som Gud paalægger mig, men jeg kan ikke underkaste mig Menneskene, og det meste af mine Lidelser og Plager er jo de Skyld i.“ Eller ogsaa siges der: „Det kan være vel nok at tale om at stole paa Herren, men ikke før har jeg lagt en Sag frem for ham, før jeg kan være vis paa, at et Menneske kommer og forstyrrer mig eller Sagen, og hvor let jeg end har for at fortrøste mig paa Gud, saa er det mig mere end vanskeligt at underkaste mig Menneskene.“

Dette er ingen blot og bar indbildt Bekymring, men det er en Sag af den allerstørste Vægt, og en Sag, som naar den ikke for Alvor bliver imødegaaet, vil tilintetgjøre Troeslivet, eller faa det til et blot theoretisk Drømmeliv. Thi næsten alt, som hænder os her i Livet, sker jo gjennem vore Med-

mennesker, og de fleste af vore Prøvelser er en Følge af andres Feil. Ukyndighed, Ligegyldighed eller Synd. Gud kan ikke, det forstaar vi nok, være Aarsag til disse Ting, men saafremt ikke Gud er vidende om det, hvorledes kan vi da sige til ham: „Ske din Villie.“

Desuden, hvad Nytte har vi vel af at overgive alle vore Anliggender til Gud, og naar vi har gjort det, kan lade et Menneske omstyrte det hele? Og hvorledes er det muligt at kunne leve i Troen, naar Menneskets Handlinger, paa hvilke det jo vilde være meningsløst at bygge sin Tro, skal kunne have saa stor Indflydelse paa vort Liv?

Endvidere, de Ting, hvori vi tydeligt kan se Guds Finger, har altid en vis Liflighed med sig, og gyder derfor Balsom i de Saar, som de muligens tilføie os, medens den Sorg, som et Menneske tilføier os, altid er fuld af Bitterhed.

Derfor er det just hvad som behøves og af den høieste Vigtighed, at se Gud i alt og at tage alt direkte fra hans Haand, uden at tage Hensyn til den Mellemmand, gjennem hviket det ene eller det andet indtræffer. Og det er netop derhen, vi maa komme, om vi helt skal kunne overgive os til Herren og sætte hele vor Tillid til ham. Vor Overgivelse maa være til Gud og ikke til Mennesker, og vor Fortrøstning maa være til ham og ikke til en kjødelig Arm, hvis vi ikke skal falde ved den første Prøve.

Men nu mødes vi strax af dette Spørgsmaal: „Er da Gud virkelig i alt?“ Har vi i Skriften noget at holde os til, som beviser, at vi kan mød-

tage alt fra ham, uden at fæste os ved Aarsagen paa anden Haand, der har bragt os i denne eller hin Stilling? Vi svarer herpaa et ubetinget ja. Guds Børn faar alt direkte fra sin Faders Haand, det maa nu være hvadsomhelst det være vil, som har været Redskabet. Der er for dem ingen Aarsager paa anden Haand.

Hele Skriften bekræfter og fremhæver dette: „Sælges ikke to Spurve for en Penning? Og ikke en af dem falder til Jorden uden eders Faders Villie. Ja, endog alle eders Hovedhaar er talte," siger den Herre Jesus. Vi maa ikke bekymre os for noget, da vor himmelske Fader bekymrer sig i alt for os. Vi behøver ikke at hævne os selv; thi vor Fader paatager sig vort Forsvar. Vi behøver ikke at frygte for noget, da Herren er ved vor Side. Naar han er for os, hvo kan da være imod os? Os skal intet fattes; thi han er vor Hyrde. Om vi gaar igjennem Vandstrømme, skal de ikke overskylle os, og om vi gaar igjennem Ilden, skal den ikke skade os; thi han er med os. Han tillukker Løvernes Mund, saa de ikke kan fordærve os. Han redder og hjælper. „Han forandrer beleilige og bestemte Tider, han, som afsætter Konger og stadfæster Konger" (Dan. 2, 21). En Mands Hjerte er i hans Haand, og han leder det som Vandbække, hvor han vil. Han hersker over alle Hedningers Riger, og i hans Haand er al Magt: „Hvo kan staa imod ham? Han hersker over Havets Høivande, naar dets Bølger reiser sig, saa stiller han dem. Han tilintetgjør Hedningernes Raad og forvender Folkenes Tanker, og han gjør alt, hvad han vil, i

Himmelen og paa Jorden og i alle Afgrunde. Hvis du ser, at man krænker Lov og Ret i Landet, og fortrykker den Fattige i Landet, saa forundre dig ikke over, at saadant sker; thi han, der er høiere end den Høieste, ser det, og der er den, der er høiere end dem.

„Se, disse er de yderste Parter af hans Veie, og hvor lidet er det Ord, som vi har hørt om ham; hvo skulde kunne forstaa sig paa hans Magtes Torden" (Job 26, 14). „Ved du ikke, har du ikke hørt? Herren, den evige Gud, som skabte Jordens Ender, kan ikke blive træt, ei heller vansmægte; hans Forstand er urandsagelig" (Es. 40, 28).

„Gud er vor Tillid og Styrke, en Hjælp i Angester, som er befunden at være saare stor. Derfor vil vi ikke frygte, naar Jorden end forandredes, og Bjergene bevægedes midt i Havet. Om end Vandene deri bruse og oprøres, og Bjergene bæve af dets stolte Bølger" (Sal. 46, 2–4). „Du er min Tillid og min Befæstning, min Gud, paa hvem jeg forlader mig. Thi han, han skal frie dig af Fuglefængerens Snare, fra den skadelige Pestilentse. Han skal bedække dig med sine Vingefjedre, og du skal haabe under hans Vinger; hans Sandhed er et Skjold og Pantser. Du skal ikke frygte for Nattens Forskrækkelse, for Pilen, som flyver om Dagen, for Pestilentse, som farer frem i Mørket, for Ødelæggelse, som fordærver om Middagen. Om Tusinde falde ved din Side og Titusinde ved din høire Haand, skal det dog ikke komme nær til dig. Thi du, Herre! er min Tillid! — den Høieste haver du, du Gudfrygtige sat til din Bolig. Dig skal

intet Ondt vedervares, og der skal ingen Plage komme nær til dit Paulun; thi han skal befale sine Engle om dig til at bevare dig paa alle dine Veie" (Sal. 91, 2–11). „Eders Vandel være uden Pengegjerrighed, saa at I nøies med det, I have; thi han har selv sagt: Jeg vil ingenlunde slippe dig og ingenlunde forlade dig;" saa at vi og kan sige med frit Mod: „Herren er min Hjælper, og jeg vil ikke frygte; hvad kan et Menneske gjøre mig?"

For mig gjør disse og lignende Skriftsteder det aldeles klart, at „Aarsagerne paa „anden Haand" har saa uhyre lidet at betyde i Guds Børns Liv. De staar nemlig alle under sin himmelske Faders Beskyttelse, og uden hans Kjendskab, hans Tilladelse, kan intet vederfares dem. Et Menneskes Synd kan visselig give Anledning til Ondt for den, som træffes deraf, uden at det kan siges, at det Onde er af Guds Villie, men i den samme Stund, som det Onde træffer os, er det dog blevet Guds Villie for os, og maa modtages som direkte fra hans Haand. Intet Menneske eller nogen Menneskeskare, ingen Magt i Himmelen eller paa Jorden kan røre den Sjæl, som har overgivet sig i den Herres Jesu Hænder, uden at de først har erholdt hans Tilladelse dertil. Er Gud for os, saa betyder det aldeles intet, hvem eller hvilke der er imod os. Intet skal da kunne uroe eller skade os, saafremt han ikke ser, at en saadan Uro eller Skade kan være os til Gode og derfor tillader, at saa sker.

En jordisk Faders Omsorg for sine smaa hjælpeløse Børn er et svagt Billede af dette Forhold.

Er Barnet i sin Faders Arme, kan intet Ondt røre det uden Faderens Samtykke, saafremt han ikke er for svag til at forhindre det Onde. Og om saa er Tilfældet, da vil han heller selv lide, end lade Barnet faa føle det Onde. Har nu en jordisk Fader en saadan Omsorg for sit lille, hjælpeløse Barn, hvor meget mere maa da ikke vor himmelske Fader, hvis Kjærlighed er uden Ende, have Omhu for os, han, hvis Kjærlighed er saa langt større og mod hvis Styrke og Visdom ingen kan formaa noget. Jeg er bange for, at der er mange, ja selv blandt Guds egne Børn, som har vanskelig for at tro, at han er ligesaa øm, kjærlighedsfuld og trofast, som de selv er, og som hemmelig i sine Tanker beskylde ham for Ligegyldighed og Forsømmelse, som de ikke skal kunne tillade sig selv. Og dog er det Sandhed, at hans Omsorg for os er uendelig meget større end den, et jordisk Menneske kan have for det andet, og at han, som tæller vore Hovedhaar og ikke lader en Spurv falde til Jorden uden at han vil det, har Kundskab om selv de ubetydeligste Ting, som kan hænde i hans Børns Liv, og ordner dem alle, hvor broget det end mangen Gang kan se ud for vore Øine, efter sin gode og velbehagelige Villie.

Beviserne herfor ere utallige. Tag f. Ex. Josef! Hvad havde mere Udseende af at være en Frugt af Synd og mere synes at staa i Strid med Guds Villie, end at han blev solgt som Slave? Og dog siger Josef selv, naar han taler derom til sine Brødre: „I tænkte Ondt mod mig, Gud tænkte at vende det til det Gode, for at gjøre hvad der sker paa denne Dag, at holde meget Folk ved Live“ (1

Mos. 50, 20). For Fornuftens Øie var det sikkerlig Josefs ugudelige Brødre, der sendte ham til Ægypten, medens Josef, som betragtede Sagen med Troens Øie, kunde sige: „Gud sendte mig hid foran eder" (1 Mos. 45, 5). Uden Tvivl begik hans Brødre en stor Synd, da de solgte ham, men da denne Synd naaede Josef, var den bleven Guds Villie for ham, og var i Sandhed, skjøndt det ikke syntes saa fra først af, den største Velsignelse for hans hele Liv. Saaledes se vi, at Gud kan lade endog Menneskenes Vrede ledes til hans Navns Ære og Pris, og hvorledes alle Ting, endog andres Synder, maa samvirke til det Gode for dem, som elsker ham.

Jeg lærte denne Sag paa en praktisk Maade gjennem Erfarenhed allerede flere Aar, før jeg saa Skriftens Sandheder vedrørende den. Jeg var tilstede paa et Bønnemøde, hvor vi havde til Emne Skriftens Lære om Helliggjørelsen; en der nærværende fremmed Kvinde reiste sig op og bad om at faa sige nogle Ord. Jeg undrede paa, hvem hun kunde være, og anede knapt, at hun skulde bringe min Sjæl et Budskab, der skulde blive mig til stor Velsignelse. Hun sagde, at hun havde havt svært vanskeligt for at leve et sandt Troesliv, blot derfor, at de mange Aarsager paa anden Haand syntes at være bestemmende for næsten Alt, som vedrørte hende. Hendes Uro blev tilsidst saa stor, at hun alvorligt begyndte at bede om, at Gud maatte undervise hende deri, om han virkelig var i Alting eller ikke. Efter at hun havde bedet om dette i flere Dage, havde hun, som hun ansaa det for, en Aaben-

barelse. Hun syntes, at hun var paa et fuldstændigt mørkt Sted, men saa paa Afstand ligesom en lys Gjenstand nærme sig mere og mere, indtil den tilslut omgav hele hendes Person og bedækkede alt om hende. Idet den nærmede sig, hørte hun en Røst som sagde: „Dette er Guds Nærværelse — dette er Guds Nærværelse!" Da hun var fuldstændig omsluttet af denne Herrens Nærværelse, syntes alle mulige forfærdelige Ting i Livet at drage forbi hende — stridende Krigshære, onde Mennesker, rasende Vilddyr, Storm og Pest, Synd og Lidelser af alle Slags. Hun gyste først tilbage af Rædsel, men snart saa hun, at Guds Nærværelse saaledes omgav og bedækkede altsammen, at en Løve ei kan udrække sin Lab, en Kugle ikke fare gjennem Luften, uden at hans Nærværelse maatte vige, for at give Tilladelse dertil. Og hun saa, at om der var end aldrig saa tyndt et Flor, saa at sige, af denne herlige Nærværelse mellem hende og de rædselsfulde Foreteelser, kunde ikke et Haar paa hendes Hoved bøies eller noget røre hende, om ikke „Nærværelsen" veg bort for at lade det ske. Derefter drog alleslags smaa og forstyrrende Ting i Livet forbi hende, og da saa hun, at ogsaa disse vare saa fuldstændig omsluttede af Guds Nærværelse, at ikke et vredt Blik, et haardt Ord eller den ubetydeligste Prøvelse af nogensomhelst Slags kan naa hende, uden at hans Nærværelse veg tilside og lod det ske. Hendes Vanskeligheder forsvandt. Hendes Spørgsmaal var besvaret for bestandig. Gud var i Alting, og for hende fandtes fra den Stund ingen „Aarsag paa anden Haand." Hun saa, at alt i hendes Liv Dag

efter Dag, Time efter Time, kom direkte fra hendes Faders Haand, om end de Midler og Aarsager, som han brugte, var høist forskjellige. Hun fandt det ei længer svært at lide paa ham i alt, være tilfreds med hans Villie og fortrøste sig paa hans faderlige Omsorg.

Fæste vi vort Blik alene paa de Ting som sees, skal vi ei kunne forstaa denne Hemmelighed. Men Guds Børn er kaldte til at se „ikke paa de synlige Ting, men paa de usynlige; thi de synlige er timelige, men de usynlige er evige“ (2 Kor. 4, 18). Kan vi blot med vore legemlige Øine se hans usynlige Magt, som paa alle Sider omgiver os, skal vi vandre gjennem denne Verden ligesom i en uindtagelig Fæstning, som Ingen kan indtage eller gjennemtrænge, thi „Herrens Engle leire sig trindt omkring dem, som frygter ham og udfrier dem“ (Psalme 34, 8).

Et klart Bevis paa dette har vi i Elias Historie. Kongen af Syrien førte Krig mod Israel, men hans onde Anslag blev stadig hindrede af Profeten, tilslut sendte han sin store Krigshær mod Profetens egen By med det Maal at tage ham tilfange. Vi læse i 2 Kong. 6, 14: „Da sendte han derhen Heste og Vogne og en stor Hær, og der de kom om Natten, da omringede de Staden.“ — Dette var de synlige Ting. Profetens Tjener, hvis Øine ei var aabnede, saa han kunde se de usynlige Ting, blev forfærdet. Vi læse videre i 15—17de Vers: „Og den Guds Mands Tjener stod aarle op at gjøre sig rede, og han gik ud, og se, da havde en Hær omringet Staden med Heste og Vogne; da sagde Dren-

gen til ham: ak, min Herre! hvad skal vi gjøre? Og han sagde, frygt ikke; thi der er flere som er hos os, end de, som er hos dem. Og Elisa bad og sagde: Herre! oplad dog hans Øine, at han maa se; da oplod Herren Tjenerens Øine og han saa, og se, Bjerget var fuldt af gloende Heste og Vogne trindt omkring Elisa."

Guds Nærværelse er hans Folks Styrke. Intet kan imodstaa ham. For hans Aasyn forgaar den Ugudelige, Jorden skjælver, Bjergene smelte som Vox, de faste Steder nedbrydes; ja, for hans Ansigt dryppe Himlene og selv Sinai skjælver. Og just med sin Nærværelse har han lovet at beskytte sit Folk fra Menneskenes Foragt og en giftig Tunge. „Mit Ansigt skal gaa foran dig," siger han, „og du skal faa Hvile".

O, hvor jeg ønsker, at alle Guds Børn vil ret fatte og forstaa denne dyrebare Sandhed. Jeg er fuldt forvisset om, at de derigjennem skal finde Nøglen til et Liv fuldt af Hvile og Fred. Intet andet kan sætte en Sjæl istand til at leve for den nærværende Tid, som vi er befalet at gjøre, og ei have nogen Omsorg for Morgendagen. Intet andet kan borttage alle Tvivlstanker om dette eller hint, „alle om og men" af Ens Liv, og give En Kraft til at sige: „Sandelig, Godt og Miskundhed har efterjaget mig alle mine Livs Dage." Forblive vi i Guds Nærhed, behøver vi ei at frygte for noget. Vi skal derved kunne sige triumferende: „Jeg ved ikke, hvad det vil sige at tvivle, mit Hjerte fryder sig altid. Jeg løber ingen Fare, thi alt, hvad som hænder mig, saa har Gud sin Mening dermed."

Jeg hørte engang om en fattig Negerkvinde, som tjente sit knappe Livsophold ved et anstrængende Arbeide, men hun var dog altid fuld af Jubel om sin Gud. En Dag traf hun sammen med en mismodig hvid kristen Kvinde. „Nancy,“ sagde denne til hende, hun forstod sig ei paa Negerkvindens stadige Glæde og paa en vis Maade misundte hun hende den. „Nancy, jeg forstaar nok, at du nu kan være lykkelig, men jeg synes, at Tankerne paa Fremtiden burde gjøre dig urolig. Tænk bare, f. Ex., om du blev syg, saa at du ikke kunde arbeide, eller at de, i hvis Tjeneste du nu er, skulde flytte herfra, og at Ingen vil have dig i sit Arbeide, eller antag....“ — „Nei, hold op,“ raabte Nancy, „jeg antager aldrig, Herren er min Hyrde, mig skal intet fattes. Og forresten er det vistnok alle eders „antag,“ som gjør eder saa ulykkelige, og det var meget bedre, om I opgav dem alle og stolede kun paa Gud.“

Der er særskilt een Bibeltext, som vil borttage alle „antag,“ om vi med barnlig Tro tager imod den, og det er Ebr. 13. 5, 6: „Eders Vandel være uden Gjerrighed, nøies med det I have; thi han har selv sagt: „Jeg vil ingenlunde forlade dig,“ saa at vi kan sige med frit Mod: „Herren er min Hjælper, jeg vil ikke frygte; hvad kan et Menneske gjøre mig?“ Om end Farer af alle Slags omgiver dig, om Menneskenes Ondskab eller Daarskab og Ukyndighed skal ligesom forene sig om at gjøre dig Skade, saa kan du møde det alt med triumferende Ord: „Herren er min Hjælper, jeg vil ikke frygte; hvad kan et Menneske

gjøre mig?" Om Herren er din Hjælper, hvorledes kan du da frygte for Mennesker? Der findes ingen Magt paa Jorden, som kan tilføie dig noget Ondt, saafremt ikke din Gud, paa hvem du tror, tillader det. „Han skal ikke lade din Fod snuble, og han, som bevarer dig, skal ikke slumre. Se, han skal ikke slumre, og ei sove, han, som bevarer Israel. Herren er den, som bevarer dig; Herren er din Skygge over din høire Haand. Solen skal ikke stikke dig om Dagen eller Maanen om Natten. Herren skal bevare dig fra alt Ondt, han skal bevare din Sjæl. Herren skal bevare din Indgang og din Udgang fra nu og indtil evig Tid" (Sal. 121, 3–8).

Intet andet uden dette at se *Gud i alt* kan gjøre os kjærlige og overbærende mod dem, som forulemper og gjør os Skade. Thi vi vil da betragte dem som de Midler, som Gud anvender for at gjennemføre sin ømme og vise Mening med os. Vi skal til og med komme derhen, at *vi i vort Hjerte maa takke dem for den Velsignelse, at de har været Middel til at paaskynde vort Løb.*

Og endvidere skal vi ved at se Gud i alt kunne undertrykke alle urolige og gjenstridige Tanker, som vil opstige i vort Hjerte. Det hænder ikke saa sjelden, at man anser sig berettiget til at knurre imod Mennesker, hvor man ikke skulde vove at gjøre saadant mod Gud. Men ved at se Gud i alt bliver det ikke engang muligt at knurre. Hvis vor Fader tilsteder, at en Prøvelse overgaar os, saa er det, fordi at denne Prøvelse var den letteste og bedste for os at bære, og skal vi da ikke med Taksigelse modtage, hvad han sender os? Denne Prøvelse kan

være haard nok for Kjød og Blod, og det er ikke at begjære, at vi skal fryde os ved selve Lidelsen, som den medfører. Men vi kan og bør under Prøvelsen elske Guds Villie; thi den er altid god, det maa nu være i Glæde eller Sorg.

Kort sagt! denne Vei, „at se vor Fader i alt", kan gjøre vort Liv til en stadig Taksigelse, giver vort Hjerte Fred, og, mere end det, skaffer os en uudsigelig Glæde i vor Aand. En har sagt: „Guds Villie paa Jorden er altid Glæde og altid Fred." Herren har sikkerlig sin egen Maade at føre sine Børn paa. Men vist er det, at de Sjæle, som har lært denne Hemmelighed, hvorom vi her taler, de skal han alle føre til de underbare „grønne Græsgange" af indre Fred og til de „stille rindende Vande" af indre Vederkvægelse.

Er Guds Villie bleven vor Villie, da er hans Veie ogsaa bleven vore Veie, og vi bor i et evigt Kongedømme. Den, som er med Herren, kan ikke andet end seire i enhver Strid. Og fører han os end i Glæde eller Sorg, i Medgang eller Modgang, Liv eller Død, saa kan vi under alle Omstændigheder istemme med Apostelens Jubelraab: „Gud være Tak, som skjænker os Seier formedelst Jesus Kristus."

Kun din Villie.

Din Vei, o Gud, ei min,
Jeg ønsker her at gaa,
Endog om Stien din
Mørk ofte synes maa.
Om knudret eller slet,
Den dog for mig er bedst,
Om kroget eller ret,
Den lønner allermest.

Ei selv jeg vælge tør,
Nei, vil ei, om jeg maa,
Gud, vælg du, hvad sig bør,
Da kan jeg rolig gaa.
Det Rige, jeg vil naa,
Er dit, saa lad min Vei
Og være din, at saa
Fra dig jeg vandrer ei!

Som du vil, Herre, giv
At Glæde eller Sorg;
Om fattig eller rig,
Du være skal min Borg.
Din Villie kun, o Gud,
I alle Ting udfør;
O Herre, paa dit Bud
Jeg lever eller dør.

Tredie Del: Frugter.

Hellighed.

Gud har sendt af Himlen sit Evangelium,
Engle det ønsker at skue.
Derfor Sindets Lænder med Sandhed gjorder om,
Følger den himmelske Due.
Sætter eders Hjerter den Naade ganske til,
Som ved Jesu Komme os blive vil til Del;
Følg ei Verdens Lyster udi Vankundighed,
Jesus da med os vil vandre.

Hellig maa vi blive i al Omgjængelse,
Hellig er den, som os kaldte;
Gud os kjærlig byder at søge Hellighed,
Dertil han eder udvalgte.
Om I da paakalder vor Gud med Bævelse,
Han, som dømmer uden Persons Anseelse;
Omgaaes ret med Frygt i Udlændighedens Tid,
Styrker, opmuntrer hverandre.

Trettende Kapitel.

Glæden af at adlyde.

Da jeg nu har beskrevet nogle af Vanskelighederne ved dette Troens Liv, vil jeg nu omtale nogle af de Glæder, som det indebærer. Først og fremst kommer Glæden af at adlyde. Jeg erindrer engang at have læst følgende Sætning: „Det vil blive en fuldkommen Lykke at være fuldkommen lydig, og det kan ske, naar vi har fuld Fortrolighed til den, som vi skal adlyde.“ Jeg erindrer, at jeg blev slaaet af disse Ord, og de ligesom aabenbarede for mig Muligheden af en Vei til Lykke, som vistnok tilforn ikke engang var drømt om. Siden den Tid har disse Ord ofte staaet for mit indre Syn med hele sin Hvile, og midt i al min Tøilesløshed og Egenvillie saa jeg dog denne Hvile som det eneste, der kunde tilfredsstille min Uro og Længsel.

Behøver jeg at sige, at denne Hvile nu er min, ikke blot som et Syn, men som en Virkelighed, og at jeg i den Herre Jesus Kristus har seet den Mester, til hvem vi ubetinget kan vise en fuldkommen Lydighed, og som, naar vi tager hans Aag paa os, giver os Hvile for vore Sjæle?

Kjære tvivlraadige Sjæl, du ved ikke nu, hvormegen sand Glæde, der nu gaar tabt for dig. Mesteren har aabenbaret sig for dig og kalder dig, at du helt skal overgive dig til ham, og du, du viger tilbage og tvivler. For en Del er du villig til at gjøre det og tænker nok med Tiden at give Slip paa mere. Men helt at overgive dig nu, uden noget Forbehold, synes du er formeget at forlange af dig. Du er bange derfor. Du tror, at det vil koste formeget og at du løber for stor Fare. At blive saa nogenlunde lydig ønsker du nok, men fuldkommen Lydighed kvier du dig ved.

Og saa synes du, at der er andre Kristne, som med god Samvittighed kan vandre paa Stier, der paa langt nær ikke er saa trange som den, der er afstukket for dig, og du spørger dig selv, hvorledes dette kan forholde sig. Det synes at være underligt, ja maaske haardt for dig, at du maa gjøre, hvad de kan undlade, og du lade være, hvad de meget let kan beskjæftige sig med.

Ak, dyrebare Ven, just denne Forskjel mellem dem og dig er en stor Forret, som er skjænket dig, skjøndt du endnu ikke forstaar det. Herren siger: „Hvo, som har mine Befalinger og holder dem, han er den, som mig elsker; men hvo mig elsker, skal elskes af min Fader, og jeg skal elske ham og aabenbare mig selv for ham.“ Du har hans Befalinger; dem, som du sammenligner dig med, har dem ikke. Du ved nu din Herres Villie i mange Ting, om hvilke de vandre i Mørke. Er ikke dette en herlig Forret? Er det en Grund, hvorfor du skal beklage dig, at Herren har bragt dig i et saa

nære og fortroligt Forbund med sig, at han har aabenbaret dig Ting, som de, der staar længere tilbage, ikke faar kjende noget til? Fatter du ikke, hvilken Omsorgsfuldhed og inderligt Venskab, der ligger heri?

Der er mange Forhold i Livet, der fordrer kun en mindre Grad af Fortrolighed. Vi kan være meget godt bekjendte, og have det godt sammen og dog have høist forskjellige Interesser og ulig Beskjæftigelse. Naar vi er sammen, kan vi glædes ved Samværet og stemme overens i mange forskjellige Ting, men naar vi skilles fra hverandre, er der intet føleligt Savn, og vi kan godt stifte intimere og nærmere Venskab med andre. Der er ikke nogen saa stærk Kjærlighed mellem os, at vi føler Lyst eller nogen Ret til at trænge ind i hverandres mere private Forhold. Der er en vis Grad af Tilbageholdenhed paa begge Sider. Men saa er der andre Forhold i Livet, hvor det er modsat. Venskabet er bleven Kjærlighed. De to Hjerter er bleven et, en Forening af Sjælene har fundet Sted, som gjør, at alt, hvad den ene har, ogsaa er bleven den andens. Forskjellige Handlinger, som den ene før kunde udføre, kan ikke foregaa længere nu, uden at de begge er sammen derom. Den Tilbageholdenhed og det Forbehold, som kan findes under et almindeligt Venskab, er en Umulighed nu, da Kjærligheden har forenet begges Hjerter. Kjærligheden giver alt, men maa ogsaa have alt igjen. Den enes Ønsker bliver den andens Lov, og i Dybet af begges Hjerter ligger det Ønske at vide den andens svageste Ønske eller Tanke, blot for med Vindens Hurtighed at kunne

udføre dem til den andens Tilfredshed. Beklager disse sig over det Aag, som Kjærligheden har paalagt dem? Misunder de det kolde, ligegyldige, og bestandig beregnende Venskab, som de ser omkring sig, hvor det gjælder at spare sig selv saa meget som muligt, og angrer de det nære Kjærlighedsforbund, hvori de staar til hverandre, som dog bringer dem ind i nye og ofte høist forskjellige Livsvilkaar? Fryder de sig ikke heller ved de nye Baand og Forpligtelser, og betragter med Bedrøvelse og Medlidenhed dem, som ikke erfarer nogen inderlig Kjærlighed, og som synes at være frygtsomme for alt, hvad der er imod deres egen Mageligheḋ? Er ikke enhver ny Opdagelse om, hvad den anden ønsker, ligesom en ny og lislig Forret til at vise sin Kjærlighed, og er den Vei tung, som den indbyrdes Kjærlighed leder dem ind paa?

O, kjære Medvandrende, har I nogensinde følt, om ikke mere end for en kort Tid, denne jordiske Kjærlighed; har I nogensinde elsket en Medvandrer saaleds, at I ikke følte det som en Pligt eller en Byrde at opoffre noget eller at udrette noget til en saadans Glæde; var det en inderlig Glæde for dig at lægge din Villie og dine Meninger aldeles under den anden; var der noget, du saa inderlig længedes efter, og var det dit høieste Begjær at faa tjene den anden, og lykkedes det for dig, da vil jeg bede dig i den himmelske Mesters Navn, lad dit Forhold blive saaledes til Jesus!

Han elsker dig med mere end almindelig Venskabs Kjærlighed. Som en Brudgom fryder sig over sin Brud, saaledes fryder han sig over dig, og

intet uden en hel Overgivelse kan tilfredsstille ham. Han har givet dig alt, og beder om alt til Gjengjæld. Det mindste Forbehold bringer hans Hjerte Smerte! Han sparede ikke sig selv. For din Skyld hengav han alt det, som han havde, og for hans Skyld maa du uden Maal og Maade give ham alt, hvad der til denne Stund synes at være dit.

O, vær ikke sparsom i din Selvhengivelse. Mød hans grænseløse Opoffrelse for dig med en grændseløs Opgivelse af dig selv for ham. Fryd dig over, at du faar Lov til at kaste dig i hans aabne Favn og at lægge Tømmerne i hans Hænder. Hvad der endnu er igjen af dit eget Jeg, lad ham faa det helt og fuldt! Afstaa fra alt, som vil eller kan skille dig fra ham! Afstaa fra nu af fra al Ret til selv at vælge og fryd dig i denne din Frelsers velsignede Nærhed, som ikke alene gjør denne Overgivelse mulig, men absolut nødvendig. Har det ikke hændt i dit Liv, at du ønskede at overøse en Person, som maaske stod langt høiere end dig, med Kjærlighedsbevisninger og al tænkelig Tjenstvillighed? Har du aldrig følt Lyst til at virke for noget, at elske med en fuld Hengivenhed, at det ligesom har brændt indeni dig efter et Formaal for saadan Kjærlighed? Har ikke dine Hænder havt Alabasterkrukker fyldte med den kostelige Salve, uden at du har fundet nogen, du har kunnet salve dermed, et Hjerte, som kunde modtage og forstaa din Selvhengivelse? Om du nu hører hans milde Røst, som kalder dig til et inderligere Samfund med sig, vil du da opgive alt omkring dig, som er ham imod og som kan skille dig fra hans Nærhed, og du skal komme til at er-

fare en uudsigelig Lyst til at overgive dig, ja, du skal og vil gjøre det, du kan ikke trække dig tilbage, naar han har Lyst til dig. Vil du synes, at det er haardt handlet, at han aabenbarer mere af sin Villie for dig end for andre, og at han ikke vil lade dig faa Fred i noget, der kan skille eder ad? Vil du gaa did, hvor han ikke kan følge med, eller deltage i noget, hvori han ikke kan være med?

Nei, Tusinde Gange nei! Du vil løbe hans Villie imøde med Glæde. Hans mindste Ynske vil være en bindende Lov for dig, som det skal være dig haardt at være ulydig. Du vil glæde dig over den Sties Tranghed, som han har anvist dig med en hjertelig Medfølelse. Kjærlighedens Forpligtelser vil blive en sød Forret for dig, og ved at gjøre alt for din Herre, vil du føle dig ligesom løftet op i en høiere Atmosfære. Den fuldstændige Lykke af at begynde at forstaa noget af det, Jesus mente, da han sagde: „At gjøre din Villie er min Lyst."

Men tror du, at Gladen blot vil blive paa din Side? Fryder ikke Herren sig over dem, som saaledes har overgivet sig helt til ham, og som elsker at adlyde ham? O, mine kjære Venner, vi er ikke istand til at tale om den Sag; men Skriften aabenbarer dog for os nogle Glimt af den Glæde, det Velbehag og den Tilfredshed, som vor Herre har til os, og dette giver Sjælen stor og herlig Velsignelse. At vi har Behov af ham, er jo klart at forstaa, men at han skulde have Behov for os synes uforstandigt. At vi kan længes efter ham, synes let at fatte, men at han skulde længes efter os gaar over al menneskelig Forstand. Og dog —

og dog, han siger det, kan vi da andet end tro ham? Det er ham, som har gjort vore Hjerter modtagelige for denne overvældende Hengivenhed og som har hengivet sig selv som Formaal for den. Det er uendelig kosteligt for ham, og med sin milde Røst siger han til os, som han sagde til Peter: „Elsker du mig, elsker du mig mere end disse?“ Og fortfarende banker han paa hver Hjertedør og beder at komme ind som Gjenstand for den høieste Kjærlighed. „Vil du have mig,“ siger han til den Troende, „til din Sjæls Elskede?“ Vil du følge mig i Lidelse og Ensomhed, og udholde alt for min Skyld, og ikke spørge om anden Belønning end mit bifaldende Blik og min Pris? Vil du underkaste hele din Villie i en fuld Selvhengivelse under min Villie? Vil du overgive til mig hele dit Jeg, hvad du evner og har? Vil du være tilfreds med at behage mig og ingen anden? Maa jeg faa Lov til at gjøre med dig, som jeg vil i alt? Vil du komme i saa nært Samfund med mig, at Adskillelse fra Verden bliver nødvendig? Vil du anse mig som din eneste Herre, og forlade alle andre for at hænge fast ved mig?

Paa tusinde forskjellige Maader tilbyder Herren enhver Troende en saadan nær Forening med sig. Men ikke alle siger „Ja“ til ham. Andres Kjærlighed og andre Interesser synes at være saa vigtige for dem, at de ikke kan sættes tilside. De gaar ikke derfor tabt af Himlen, men de gaar tabt af en uudsigelig Glæde.

Du er ikke en af disse! Allerede paa hans første Kalden svarede din Sjæl et oprigtigt og jub=

lende: „Ja, Herre, ja!“ Du er mere end færdig til at skjænke ham alt dit Hjertes Liggendefæ af Kjærlighed og Hengivenhed. Du var i din Selvhengivelse saa fuld af Fryd, at mere moderate Kristne blev bange for dig. Din Kjærlighed har gjort en Fraskillelse fra Verden nødvendig, noget som en svagere Kjærlighed ikke kan fatte. Opoffrelse og Tjeneste, som er liflige og kjære for dig, er for anstrængende for de Kristne, som kun har givet sit halve Hjerte til Herren. Den nære Forening, hvori du er indkommet til din Frelser, giver dig Ret til i overstrømmende Opoffrelse at gjøre alt, hvad din Sjæl har kjær. Tjenester, hvorom mindre varme Sjæle ikke engang har en Anelse, er for dig din glædsfuldeste Forret. Paa Grund af denne din inderlige Forening med din Herre fordrer han mere af dig, ja, langt mere end han kan tale om til nogen anden. Hvad der for dem er en Tvang, er for dig en Kjærlighedstjeneste. Han kan aabenbare sine Hemmeligheder for dig, og fra dig venter han et øieblikkeligt Svar paa enhver af sine Kjærlighedsgjerninger.

O, det er vidunderligt! denne uudsigelig herlige Forret, som du har hos ham! Hvorlidet skal det ikke betyde for dig, at Menneskene hader eller udstøder dig af sit Selskab, og bebreider dig, ja, giver dig et daarligt Rygte for hans Skyld, som elsker dig! Du maa vel fryde dig paa en saadan Dag og springe af Glæde; thi se! din Løn skal være stor i Himlen, og er du delagtiggjort i hans Lidelse, skal du ogsaa blive delagtig i hans Forherligelse.

Herren har i dig en Erstatning for sin Sjæls Møie. Din Kjærlighed og Hengivenhed er hans høit skattede Løn for alt, hvad han har gjort for dig. Den er usigelig sød for ham. Frygt derfor ikke for at hengive dig af hele dit Hjerte til din Herre, et Forbehold kan afskjære alt Samfund. Andre synes maaske ikke om dig, men naar du har hans Yndest, har du nok. Stands ikke og maal eller tæl din Lydighed og Tjeneste. Lad dit Hjerte og din Haand være saa fri til at tjene ham, som hans Hjerte og Haand var fri til at tjene dig. Lad ham faa og beholde alt, hvad der er dit — Legeme, Sjæl, Aand, Tid Begavelse, Stemme — alt! Alt! Læg hele din Vandring aaben for ham, at han kan lede dig. Sig til ham hver Dag: „Herre, hvorledes skal jeg leve idag for at leve dig til Behag? Hvor skal jeg gaa? Hvem skal jeg besøge? Hvad skal jeg gjøre? Hvad skal jeg sige?" Lad ham bestemme, hvorledes du skal klæde dig og sig: „Herre, lad mig faa vide, hvorledes jeg skal klæde mig for at behage dig?" Tag ham paa Raad med Hensyn til hvad du skal læse, hvad du skal sysselsætte dig med, med hvem du skal stifte Bekjendtskab, og sig: „Herre, tal du til mig, hvorledes jeg skal gjøre i alt dette, og sig mig, hvad din Mening er om det?" Lad der ikke hengaa en Dag, nei, ikke en Time eller et Minut, i hvilket du ikke er medvidende, at du ikke gjør hans Villie og følger ham helt. Og denne personlige Tjeneste i ham vil give en Glorie over dit Liv og oplyse selv de mest dystre Tilfælde med en himmelsk Glands. Har du ikke ofte beklaget, at din Ungdoms Luftslotte gik saa snart

bort for Livets haarde Virkelighed? Lad Kristus saaledes indtage dit Hjerte, som ovenfor nævnt, i alle dets mest forskjelligartede Vilkaar, og en langt herligere Fred skal fylde din Sjæl, end de skjønneste Ungdomsdage, som du nogensinde har havt, og intet skal mere synes dig haardt og tungt. Det svageste Liv vil herved blive opflammet. Ofte, naar jeg har seet en fattig Kvinde ved Vaskeballien, og tænker over hjerteskjærende Omstændigheder i en saadans Liv, og er bleven fristet til at grunde over, hvorfor saadan Tilværelse er nødvendig, har den Tanke opsteget hos mig: Hvilken Herlighed og Fryd kan ikke hun ogsaa have til sin Del, om hendes Liv er et Liv i Jesus, om hun følger ham, hvor han leder hende, og hun svarer ja til alt, hvad hans liflige Røst tilhvisker hende. De ydre Omstændigheder betyder da intet, hver Time er en Forherligelse. Og det har frydet min Sjæl at tænke paa, at Gud har de fleste af sine underfulde Gjerninger, underfulde Vidner, netop af blandt de Fattige og her saa høist uanseelige.

„Og de læste i Bogen, i Guds Lov, klarligen, og gav Folket Forstand derpaa, og gjorde, at de forstod sig paa Læsningen. Og Nehemia — han er den Hattirsatha — og Esra, Præsten, den Skriftlærde, og Leviterne, som underviste Folket, sagde til alt Folket: Denne Dag er Herren eders Gud hellig, derfor sørger ikke og græder ikke; thi alt Folket græd, der de hørte Lovens Ord.

Fremdeles sagde han til dem: Gaar, æder det Fede, og drikker det Søde, og sender ogsaa den Dele, som intet har tilberedt, thi denne Dag er vor

Herre hellig; derfor bekymrer eder ikke; thi Herrens Glæde den er eders Styrke. Og Leviterne kom alt Folket til at tie, og sagde: Værer stille; thi denne Dag er hellig, bekymrer eder intet. Og alt Folket gik at æde og drikke og at sende Dele ud, og at gjøre sig en stor Glæde, thi de havde forstaaet sig paa de Ord, som man havde kundgjort for dem" (Neh. 8, 8–12).

Fjortende Kapitel.

Glæde i Foreningen med Gud.

Alle Guds Førelser med en troende Sjæl har til Hensigt at bringe den til en saadan Enhed med ham selv, at denne Jesu Bøn kan blive opfyldt, „at de maa alle være et, ligesom du, Fader! i mig og jeg i dig, at de skulle være et i os....jeg i dem og du i mig, paa det de skulle være fuldkommede til et, og at Verden kan kjende, at du har udsendt mig og har elsket dem, ligesom du har elsket mig“ (Joh. 27).

Denne Sjæleforening i Gud var hans Hjertes herlige Hensigt, før Verdens Grundvold blev lagt. Det var denne Hemmelighed, som, skjult for Folk og Slægter, opfyldtes ved Kristi Død. Den er klart fremholdt i Skriften og er blevet en levende Virkelighed for og i mange af Guds Børns Hjerter.

Men ikke for alle! — ikke for alle! Skjøndt aaben og tilgjængelig for alle; thi Gud har ikke gjort den utilgjængelig eller skjult den for nogen; dog er manges Øine tildækkede og deres Hjerter saa vantro, at de ikke fatter den. Og det er netop for

at bringe Sjælene i en personlig og levende Erfaring om disse Ting, at Herren i vore Dage overalt opvækker Troende til helt at hengive sig selv, for at han kan udføre og virke i dem efter sin gode Villie og Velbehag.

Alle forudgaaende Skridt i en Kristens Liv leder hertil. Herren har skabt os for dette, og førend vi forstaar dette og frivillig har hengivet os til med Glæde at løbe hans Budords Veie, er hans Aands Virken i os ikke tilfredsstillet, og heller ikke har vore Sjæle fundet den for dem bestemte fulde Hvile.

En Kristens almindelige Erfaring er klart fremstillet i Disciplenes Historie. Først opvaktes de til at se sin Stilling og sin Nød, de kom til Kristus og begyndte at vise Troskab mod ham. Derefter fulgte de ham, arbeidede for ham, troede paa ham, men dog fremdeles hvor ulig ham! De søgte at hæve sig over andre, løb bort fra hans Kors, misforstod hans Værk og Ord og forlod ham, da der var Fare paa Færde. Men de blev dog udsendt til at prædike, anerkjendt af ham som hans Disciple og med hans Kraft til at arbeide for ham. De kjendte Kristus „i Kjødet", som udenfor dem, som deres Herre og Mester, men ikke som sit Liv.

Da kom Pintsen, og de samme Disciple lærte at kjende ham som aabenbaret i sit Indre, som en, med hvem de stod i levende Forening — deres selve indre Liv. Herefter var han „Kristus i dem" og virkede i dem baade at ville og at gjøre efter sin Villie og gode Velbehag, frigjørende dem ved Aandens Lov fra den Trældom, hvori de var fangne

ved Syndens og Dødens Lov. Der var ikke længere mellem dem og ham en Strid i de forskjellige Interesser og Villier. En Villie drev dem, og det var hans. En Interesse var kjær for dem, og det var hans. De var blevne et med ham.

Sikkerlig kjender alle Kristne igjen dette Billede, men maaske det sidste Punkt endnu ikke er naaet? Du har maaske frasagt dig meget for at følge Kristus, kjære Læser; du har troet paa ham, arbeidet for ham og elsket ham, men dog ikke blevet ham lig. Du har vist ham Troskab, du har vist ham Tillid, men den inderlige Forening er dig endnu ubekjendt. Der er to Villier, to Interesser, to Liv. Du har endnu ikke tabt dit Liv for at leve i ham alene. En Tid var det „jeg uden Kristus“; saa blev det „jeg og Kristus“. Nu kanske det er „Kristus og jeg“; men det er endnu ikke kommen dertil, at det er „Kristus alene“ og aldeles ikke jeg.

Er det ikke saa endnu? Skal jeg da sige dig, hvorledes det kan blive saa? Har du fulgt mig gjennem de foregaaende Kapitler i denne Bog, vil du sikkerlig nu være rede til at tage dette sidste Troens Skridt, som leder din Sjæl ud af dit eget Jeg og ind i Kristus, være beredt til at blive i ham bestandig og ikke kjende andet Liv end hans.

Derfor er alt, hvad du tiltrænger, at forstaa hvad Skriften lærer om denne underbare herlige Forening, for at du kan blive forvisset om, at den er bestemt for dig.

Læser du et saadant Sted som 1 Kor. 3, 16: „Vide I ikke, at I ere Guds Tempel, og at Guds Aand bor i Eder?“ og saa ser efter i Begyndelsen

af Kapitlet, til hvem disse underfulde Ord er sagte, finder du, at det var til „Børn i Kristo“, som var „endnu kjødelige“ og vandrede efter menneskelig Vis, saa vil du se, at denne Hjerteforening, om hvilken jeg har skrevet, denne uudsigelig herlige Hemmelighed af Guds Iboende i sig kan tilhøre ogsaa den svageste og mest snublende Troende i Kristus. Det er ikke noget nyt, du har at bede om, men blot at det bliver virkeliggjort, som du allerede har. Om enhver, som tror paa Kristus, er det urokkelig sandt, at hans „Legeme er den Helligaands Tempel, som er i ham, som han har af Gud.“

Men ligesaa sandt som dette er, ligesaa sandt er det, at uden at den Troende ved det og lever i Kraften deraf, er det for ham, som om det aldrig skulde været saa. Det er med det, som med en Skat, der er skjult i Jorden, den er der, men førend Eieren faar den frem i Dagens Lys og den bliver ham til noget Gavn, er det, som om der ikke skulde være nogen Skat. Kristi Liv er saaledes i enhver Troende, enten han ved det eller ikke, men dets Kraft fremtræder ikke, førend han mister sit eget Liv, og Kristi Liv bliver hans.

Lad os tænke os, at Kristus boede i det mest afsidesliggende Værelse i et Hus, ukjent og upaaagtet af dem, der boede i Huset; han ventede dog paa at blive kjendt og blive som hørende til deres Husholdning og at deltage med dem i deres Gjøremaal, men da han ikke vilde trænge sig ind paa dem for at tildrage sig deres Opmærksomhed, var en frivillig Tilslutning fra deres Side nødvendig, om der skulde ske et nærmere Forbund. Dagene

kom og gik for Husets Beboere i fuldstændig Uvidenhed om den dyrebare Forret til den velsignede Gjæst i deres Hus. Deres Planer blev lagte uden hans Raad. Hans Visdom og hans Styrke er aldeles tabt for dem. Ensomme Dage og Uger hengaar under Bekymringer, og de kunde dog være saa velsignede ved hans Nærværelse.

Men pludselig lyder det: „Herren er i Huset!" Hvorledes mon Husets Eier vil modtage dette Budskab? Vil han selv af ivrig Taknemlighed slaa alle Døre paa vid Væg, for at den herlige Gjæst kan faa tage hele Huset i Besiddelse? Eller vil han drage sig undvigende tilbage, bange for hans Nærværelse, og søge at skjule sig i en afsidesliggende Vraa for at undgaa hans altseende Øie?

Kjære Ven, kjære Guds Barn, jeg bringer dig kun dette glade Budskab: „Jesus er i dit Hjerte." Siden den Dag, du blev omvendt, har han været der, men du har levet i Uvidenhed derom. Hvert eneste Øieblik siden den Tid kunde du have levet i Lyset af hans velsignede Nærværelse og ikke gaaet et Skridt uden hans Raad. Men fordi du ikke vidste dette, og heller ikke har søgt efter ham, har du levet et ensomt Liv fuldt af Nederlag. Men nu, naar jeg bringer dig det glade Budskab, hvorledes vil du modtage det? Glæder du dig ved at have ham hos dig? Vil du aabne hver Dør og med Glæde modtage ham? Vil du fuld af Pris hengive dig selv til ham? Vil du raadføre dig med ham i alt og lade ham lede hvert Skridt for dig, bane hver Vei, du har at gaa? Vil du indbyde ham til dit inderste Hjertekammer, til dine mest skjulte Tan-

ker? Vil du sige „ja" til alle hans længselsfulde Raab efter at træde i nærmere Forening med dig og med Glæde overgive dig selv og alt hvad dit er i hans Hænder? Vil du dette, da skal ogsaa din Sjæl nu faa erfare noget af den Glæde, som følger af Foreningen med Jesus Kristus.

Og dog er dette blot et svagt Billede af den velsignede Virkelighed. Thi langt herligere end at have Jesus boende i Huset eller i Hjertet, er det at komme i saa nær Forening med ham, at man bliver et med ham — en Villie, et Formaal, en Interesse, et Liv. Menneskelige Ord kan ikke udtrykke en saadan Herlighed som dette. Og dog ønsker jeg at faa skildre det. Jeg ønsker at gjøre dig saa begjærlig efter dette Liv, at du ikke skal gaa til Hvile, førend du har faaet det. Forstaar du det Ord — et med Kristus? Kan du opfange et svagt Glimt af dette forunderlige Udtryks Betydning? Begynder ikke din Sjæl at juble over en saadan Herlighed? For det er en levende Virkelighed. Det betyder, at vi ikke har andet Liv end hans, ikke anden Villie end hans, ikke andre Interesser end hans, at dele hans Rigdomme, at blive delagtige i hans Glæder, at sørge med ham, at aabenbare hans Liv, at have det samme Sindelag, som han havde, at tænke, føle, vandre og handle som han gjorde. O, hvem skulde drømme om, at en saadan Salighed kunde blive vor!

Vil du have det saaledes, dyrebare Sjæl? Herren vil ikke paatvinge dig det, thi han vil have dig til sin fortrolige Ven, og en paatvungen Forening er uforenelig hermed. Det maa ske frivillig fra din

Side. Bruden maa sige et villigt „Ja“ til din Herre.

Det er et saa yderst simpelt Opgjør, men dog saa virkeligt. Der er blot tre Skridt. Først maa du blive forvisset om, at Skriften lærer denne herlige Sandhed om Guds Iboen i Menneskenes Hjerter, derefter overgive hele din Tilværelse til ham, for at han kan tage den i sin Besiddelse og tilslut tro, at han har taget dig i sin Besiddelse og nu bor i dig. Begynd at anse dig selv som død og Kristus som dit Liv. Fasthold den Stilling med urokkelig Kraft. Sig: „Jeg er korsfæstet med Kristus, alligevel lever jeg, dog ikke jeg mere, men Kristus lever i mig“ (Gal. 2, 20). Sig dem atter og atter, Dag og Nat, indtil det bliver din Sjæls naturlige Sprog. Afkast i en stadig Tro dit eget Jeg og ifør dig Kristus. Vedbliv med en stadig Gjentagelse heraf, indtil det bliver til din Natur. Og ligesaa vist, som du gjør dette Dag for Dag, vil du finde dig selv stadig bærende omkring i dit Legeme den Herre Jesu Kristi Død, at ogsaa Jesu Liv kan blive aabenbaret i dit dødelige Kjød. Du skal lære at forstaa, hvad Frelse betyder, og for dit forundrede Blik skal aabenbares Herrens Hemmeligheder, saadanne, som du ikke har drømt om.

Du vil finde, at i denne underbare Forening er Kristus og din Sjæl ikke længere to, men et; thi „ingen hadede jo nogensinde sit eget Kjød, men føder og vederkvæger det, ligesom og Herren Menigheden; thi vi ere af hans Legemes Lemmer, af hans Kjød og af hans Ben.“ Ligesom der ogsaa siges om en Mand, at „derfor skal han forlade Fader og Mo-

der og blive fast hos sin Hustru, og de to skulle være til et Kjød," saa siges det ogsaa om Kristus: „Denne Hemmelighed er stor, jeg taler nemlig om Herren og Menigheden."

. Kjære Sjæl, hvad har du at sige til alt dette? Hvad kan du andet end aabne dit Hjerte til en fuld Annammelse deraf i alle dets ufattelige Dybder og Høider af vidunderlig Kjærlighed og Forening? Annam din Herre som din Brudgom og søg efter hans Kjærlighedsbevisninger. „Han kysse mig med Kys af sin Mund; thi din Kjærlighed er bedre end Vin." Lad ham føre dig „ind til Vinhuset" og lad „hans Kjærlighed være Banner over dig." Hør hans Røst, naar han kalder: „Staa du op, min Veninde! min Skjønne! og gak frem." „Glem dit Folk og din Faders Hus! saa skal Kongen faa Lyst til din Skjønhed," og han vil da med Kjærlighedens underfulde Sprog sige til dig: „Du har opfyldt mit Hjerte, min Søster, o Brud! du har opfyldt mit Hjerte med et af dine Diekast, med en af dine Halskjæder. Hvor liflig er din Kjærlighed, min Søster, o Brud! hvor meget bedre end Vin er din Kjærlighed, og Duften af dine Salver fremfor alle vellugtende Urter."

O, du vil da visselig fastholde ham og ikke lade ham fare; du vil „drage op af Ørken, støttende dig til din Elskede," og vil „begjære at sidde under hans Skygge." „Hans venstre Haand er under dit Hoved, og hans høire Haand omfavner dig." Forsvunden i denne herlige Forening, vil din Sjæl omsider fatte, hvad han mente, da han sagde: „Og

jeg har givet dem den Herlighed, som du har givet mig, paa det de skulle være et, ligesom vi ere et; jeg i dem og du i mig, paa det de skulle være fuldkommede til et, og at Verden kan kjende, at du har udsendt mig, og har elsket dem, ligesom du har elsket mig."

Femtende Kapitel.

Om vor Tjeneste.

Der er maaske ikke nogen Del af den kristelige Erfaring, hvor der mærkes en større Forandring ved at indtræde i dette nye Liv, som er skjult med Kristus i Gud, end i Henseende til at tjene.

Paa alle lavere Punkter af den Kristnes Liv er den Kristnes Arbeide mere eller mindre en Trælletjeneste — det vil sige, det udføres som en Pligtsag, og som oftest som en Prøvelse eller et Kors. Enkelte Ting, som fra Begyndelsen af udførtes med Glæde og inderlig Lyst, bliver med Tiden tunge Forretninger, omsorgsfuldt udførte maaske, men med en hemmelig Afsmag og Ønske, bevidst eller ubevidst, at det dog strengt taget ikke behøvedes at udføres, eller at det dog snart idetmindste maatte være slut med det, eller at det ikke saa ofte tiltrængte at udføres. Sjælen finder sig selv i at sige det haarde „Jeg maa" istedet for det kjærlighedsfulde „Faar jeg Lov?" Det Aag, som fra først af var saa lifligt, begynder at trykke, og Byrden føles tung istedet for let.

En kjær Kristen udtalte sig om dette engang paa følgende Maade: „Strax efter at jeg var bleven omvendt,“ sagde hun, „var jeg saa opfyldt af Glæde og Kjærlighed, saa at jeg var mere end glad og taknemlig, naar jeg fik Lov til at gjøre det mindste for min Herre, og med Iver passede jeg paa enhver Leilighed, som laa for Haanden. Men efter en Tid, eftersom den første Kjærlighed svandt bort, og min Iver blev mindre og mindre virksom, begyndte jeg at ønske, at jeg ikke fra Begyndelsen havde taget det saa varmt; thi jeg fandt mig selv indviklet i saa mange Gjøremaal, som blev mig mere og mere trykkende. Jeg kunde ikke godt holde op med dem, efter at jeg engang var begyndt, thi det vilde vække for megen Opmærksomhed, og dog længedes jeg efter at faa gjøre det lidt efter lidt. Man ventede, at jeg skulde besøge de Syge og bede med dem ved deres Seng. Man ventede, at jeg skulde deltage i Bønnemøder og tale der. Man ventede, at jeg altid skulde være rede til at deltage i ethvert Arbeide for Guds Riges Sag. Alene Bevidstheden om alle disse Ønsker var mig en sand Lidelse. Tilsidst blev min Stilling saa usigelig pinefuld for mig, at jeg syntes, at ethvert legemligt Arbeide vilde have været langt lettere. Jeg syntes, at jeg langt hellere vilde ligge paa Knæerne hele Dagen igjennem og skure Gulvet end at arbeide i denne Trædemølle af kristelige Pligter. Jeg misundte,“ sagde hun, „Tjenerne i Kjøkkenet og Vadskekonerne.“

Dette synes maaske af nogle for en noget stærk Udtalelse; men sikkerlig kjender nogle af eder sig igjen i dette Billede. Har du aldrig gaaet til dit

Arbeide som en Slave til sit Dagarbeide med den Tanke, at „det er din Pligt", og har du ikke bagefter sprættet tilbage som en Gummibold, jeg mener vendt tilbage til dine egne Interesser og Glæder i samme Øieblik, som Arbeidet var udført.

Du ved, at dette Liv har været Uret, og du har skammet dig derover i dit Hjertes Dyb, men alligevel ikke seet nogen Udvei til at afhjælpe Nøden. Du har ikke elsket dit Arbeide, og havde du blot kunnet, saa havde du for længe siden opgivet det hele. Dog, dette beskriver maaske ikke din Stilling, maaske da et andet Billede passer bedre. Du elsker maaske i Tankerne dit Arbeide, men naar der er Tale om at udføre det, finder du, at der skal saamegen Omsorg og Ansvar til; der opstiger saamange Tvivl og Vanskeligheder om din egen Dygtighed, at det begynder at blive en tung Byrde for dig, saa du gaar trykket og nedbøiet allerede forinden du har begyndt derpaa. Siden uroer du dig selv med, hvorledes og hvordan Udfaldet skal blive, og du bliver svært bekymret, naar dette ikke gaar efter dit Ønske, eller som du havde tænkt. Dette er i og for sig en uudholdelig Byrde.

Nuvel, fra alle disse Slags Vanskeligheder løses Sjælen, naar den helt kommer ind i dette velsignede Troens Liv. For det første bliver al Tjeneste en Glæde for en saadan Sjæl, thi efterat den har lagt al sin Villie i Herrens Haand, virker han i den baade at ville og at udføre hans gode og velbehagelige Villie, og Sjælen finder sig snart villig til at gjøre de Ting, Gud vil den skal gjøre. Det er altid kjært at gjøre de Ting, man gjerne vil

gjøre, om de end er aldrig saa vanskelige at udføre eller kræver aldrig saamegen egentlig Anstrængelse. Er en Mands Villie virkelig bestemt paa noget, betragter han siden med en vis Ligegyldighed de Forhindringer, som stiller sig i Veien for Sagens Fremme, og han smiler ved Tanken om, at nogen Hindring eller Vanskelighed skal kunne hindre ham fra at udføre Sagen. Hvormange Mennesker har ikke faret viden om for at skaffe sig denne Verdens Rigdom eller for at tilfredsstille jordisk Ærgjerrighed, og alle vilde de visselig have smilet, om man havde begyndt at beklage dem, for hvad de havde udstaaet! Hvormange Mødre har ikke lykønsket sig selv og glædet sig over den Ære, som er bleven deres Sønner til Del, naar de er blevne ophøiede til en høi og vigtig Plads i Fædrelandets Tjeneste, og dog har disse Mødre maaske maattet underkaste sig Aars Adskillelse fra deres Sønner, og disse atter igjen udstaa mange Kampe og Forsagelser? Maaske disse samme Mænd og de samme Mødre vilde have følt og sagt, at de havde faaet altfor tunge Kors, om Kristi Tjeneste havde fordret samme Opoffrelse af Hjem, Venner og jordiske Bekvemmeligheder. Det er bestandig efter den Maade, hvorpaa man betragter en Ting, om den kan kaldes Kors eller ikke. Og jeg føler mig skamfuld ved at tænke, at en Kristen kan blive lang i Ansigtet eller lade Taarer falde for noget, som han skal gjøre for Jesus, hvilket et Verdens Barn vilde gjøre med Glæde for Penge og Ære.

Hvad der behøves i det kristelige Liv er, at de Troende maa ville gjøre Guds Villie, aldeles

som andre vil gjøre sin egen Villie. Og dette er ogsaa Evangeliets Tanke. Det er, hvad Gud har bestemt for os, og det er hans Ønske at fuldbringe det. Naar han beskriver den nye Pagt for os i Ebr. 8, 6–13, siger han, at den ikke længer skulde være den gamle, som indgikkes paa Sinai — da en Lov gaves udenfra, som med Tvang herskede over Menneskene, — men det skulde blive en Lov, skreven i Menneskene, en Lov, som kun gjennem Kjærlighed skulde lede dem. „Jeg vil give mine Love," siger Herren, „i deres Sind, og jeg vil indskrive dem i deres Hjerter." Dette kan ikke betyde andet end at vi skal faa Kjærlighed til hans Lov; thi hvad der er skrevet i vort Hjerte, maa vi jo elske. Tager vi dette til os i vort Hjerte og Sind, saa er dette Guds Værks Begyndelse i vort Hjerte: „at ville og at udrette efter hans Villie," vi skal da ville, hvad han vil, og adlyde hans Befalinger, ikke blot fordi det er vor Pligt at gjøre det, men fordi at vi af hele vort Hjerte higer efter at gjøre Guds Villie. Intet andet skal kunne have en saa kraftig Indvirkning paa vort Hjerte som dette. Hvor ofte tænker vi ikke om vore Børn: „O, hvis jeg blot kunde trænge ind i deres Indre og faa dem til at ville, hvad jeg vil! Hvor let skulde det ikke da være at styre dem!" Og hvor ofte har vi ikke af Erfaring lært, naar vi har havt med vredagtige Mennesker at gjøre, at det var det klogeste at tie med vore Ønsker for dem, og heller lade dem istedet fremkomme med Forslag just i det vi ønskede; thi da var vi ikke udsatte for nogen Modstand. Nu er vi selv saadanne haardnakkede og gjenstridige Mennesker af Naturen,

saa at hvad der kommer udenfra vækker vor Modstand, medens det, som Hjertet optænker, eller rettere, det, som Hjertet modtager fra Gud, som han nedlægger der, det bliver vort andet Jeg, vi faar Lyst til Herrens Lov.

Guds Plan med os er at faa Indgang i vort Hjerte, at tage Haand om og styre vor Villie, og at nedlægge den i os; Lydighed bliver da vor Lyst, og at tjene bliver da lifligt og herligt i fuldkommen Frihed, og vi maa da uvilkaarlig udraabe: „O, lykkelige Tjeneste! Hvem paa Jorden kunde drømme om, at der paa Jorden fandtes saadan Frihed!"

Hvad du da behøver, kjære troende Sjæl, om du befinder dig bunden i Trældom, er, at helt og holdent overgive din Villie i Herrens Haand, overlade til ham helt at regjere dig. Sig: „Ja, Fader, ja," til alt, og vær sikker paa, at han saaledes skal virke paa din Villie, at han skal virke i dig, saa at alle dine Ønsker og Begjæringer bliver i Overensstemmelse med hans egen gode og velbehagelige Villie. Jeg har Gang paa Gang seet dette ske med Personer, om hvilke man troede, at dette var aldeles umuligt. I et Tilfælde, hvor en Kvinde havde modstaaet i flere Aar noget, som hun vidste var ret, men som var hendes eget jeg imod, fik jeg se hende i Fortvivlelse, ude af sig selv, at give sin Villie og særlig denne Sag i Herrens Haand og hun sagde til ham: „Ske din Villie! Ske din Villie!" Og inden en Time begyndte det, som før havde været hende imod, at blive rigtig kjært og dyrebart for hende. Det er underligt at se, hvilke Mirakler Gud kan virke i den Villie, der helt er

overgivet til ham. Han gjør tunge Ting lette, og bitre Forhold gjør han saa, at de bliver os kjære. Det er ikke saa, at han sætter lette Ting istedetfor de tunge, men han forandrer dem, eller rettere, vort Sind, saa at vi begynder at betragte dem med et Sind underlagt Guds Villie, og da faar vi se, at Gud just vil dette, og vi lægger til: „Tak Fader, saa er din velbehagelige Villie med mig, og just dette er mig til et stort Gode.“ Dette er Frigjørelse! Det er stort. Forsøg, kjære Broder og Søster; du gaar til din daglige, kristelige Pligt, maaske som til et svært, tungt Arbeide, men forsøg om vor velsignede Jesus ikke vil forvandle dette dit Trældomsliv, som du nu lever i, til et Liv af og i den saligste Frihed, som kan opnaaes her paa Jorden, og som skal fortsættes paa den anden Side.

Eller maaske du i Tankerne elsker Guds Villie, men finder det vanskeligt og tungt at udføre den, ogsaa fra det er der Forløsning at faa i dette underbare Troens Liv. Thi i dette Liv bæres ingen Byrder og man kjender ikke til Bekymringer der. Herren bærer vore Byrder, og paa ham kaster vi al vor Sorg. Han siger: „Værer ikke bekymrede for noget“ (Phil. 4, 6), lad mig vide, hvad I begjærer, saa vil jeg hjælpe Eder i alt. Vær ikke bekymrede for noget, ikke engang for eders Arbeide, eders Tjeneste! Fremfor alt ikke for eders Tjeneste, burde jeg sige, fordi vi just deri er saa yderlig hjælpeløse; thi om vi bekymrede os aldrig saa meget dermed, vilde det ikke hjælpe os det ringeste. Hvad hjælper det, om vi spekulerer paa, enten vi er duelige eller ikke.

Den store Værkmester har sin fulde Ret til at bruge hvad Slags Værktøi, han ønsker i sit Arbeide, og det ligger jo aldeles ikke til Værktøiet at undersøge, om det er brugbart til dette eller hint. Herren kjender os, og om han finder det behageligt at benytte os, saa duer vi dertil. O, om vi blot vil slaa dette fast, at vor fornemste Dygtighed ligger i vor fuldstændige Hjælpeløshed. Hans Kraft kan kun fuldkommes i vor Skrøbelighed. Jeg kan fremføre et træffende Billede for dig paa dette.

Jeg besøgte engang en Idiotanstalt og overvar Børnenes Frigymnastik. Nu ved alle og enhver, at en Idiot har vanskelig for at være Herre over sine Bevægelser. De har i Almindelighed Kraft nok, men de mangler Evne til at benytte sin Styrke, og de kan derfor ikke udrette meget. Og i denne Gymnastik viste de netop sin Uformuenhed; thi de gjorde de mest bagvendte Bevægelser. Af og til lykkedes det en eller anden ved et rent Tilfælde at gjøre den rigtige Bevægelse efter Musikens Takt og Lærerens Forskrift, men for det meste raadede den største Uorden i Bevægelserne. En liden Pige var den eneste, der, saavidt jeg kunde se, gjorde de rette Bevægelser. Grunden hertil var ikke, at hun havde mere Styrke end de andre, men at hun aldeles ingen Styrke havde. Hun kunde ikke saameget som lukke sine Hænder eller løfte sine Arme; thi Læreren stod bag hende og udførte alle Bevægelserne. Hun gav sine Lemmer i hans Hænder, og han beviste sin Styrke i hendes Hjælpeløshed og Svaghed. Han vidste, hvorledes disse Øvelser skulde udføres; thi han havde selv lagt Planen for dem, og da han

selv udførte dem, blev de udførte vel. Hun overgav sine Lemmer, hun gjorde ikke andet, og saa udførte han alt! Overgivelse var hendes Del, Udførelsen var hans. Det var ikke hendes Dygtighed, der udførte Bevægelserne, men blot hans. Der var ikke Spørgsmaal om hendes Dygtighed, men blot om hans. Hendes hjælpeløse Tilstand var just Grunden, hvorfor Mesteren kunde udføre, hvad han ønskede. Hvis det kan passe som et Billede paa vort Liv som Kristne, saa er det intet underligt, at Apostelen kunde sige: „Derfor vil jeg allerhelst rose mig af mine Skrøbeligheder, at Kristi Kraft kan bo i mig“ (2 Kor. 12, 9). Samme Ros kan blive vor. Hvem vil ikke rose sig af at være saa yderst svag og hjælpeløs, at den Herre Jesus Kristus ikke skal finde nogen Hindring til at virke sit fuldkomne Værk med sin mægtige Kraft gjennem os og i os?

Endvidere, er Værket hans, saa er ogsaa Ansvaret hans, og vi behøver ikke at bekymre os med Omtanke herpaa. Enhver Ting, der vedrører det, kjender han til, og han styrer det alt. Hvorfor da ikke overgive os helt til ham og lade os blive behandlet og ledet som smaa Børn?

Det er en Kjendsgjerning, at de, som virker med den største Velsignelse, just er saadanne, som virker og arbeider uden den ringeste Angst og Bekymring for sin Virksomhed; thi alt dette har de lagt i sin kjære Mesters Hænder, og beder ham at lede sig Skridt for Skridt paa Veien; de har sat hele sin Tillid til ham, saa at de kan bede ham om den Visdom og Styrke, som de tiltrænger for hvert Minut. Naar du hører saadanne, saa maaske du

synes, at disse Mennesker er altfor bekymringsløse, naar det angaar saadanne vigtige Sager. Men om du faar lært Guds Hemmelighed, hvorledes du kan stole paa ham, og du ser det skjønne og kraftige Liv, som den fører, der helt har overgivet sig til ham og lever dette Liv, da skal du ophøre med at dømme, og du vil begynde at forundre dig over, hvorledes Guds Arbeidere kan driste sig til at bære sine Byrder eller paatage sig Ansvar, som han, Herren, alene er istand til at bære.

Der er flere Trældomsbaand, som dette Troens Liv befrier os fra. Vi finder, f. Ex., at vi ikke, som vi dog stundom tror, er ansvarlige for alt det, som sker i Verden. Skriftens Bud ophører at være almindelige og bliver personlige og enkelte. Herren forelægger os ikke, hvorledes vi i det store almindelige skal handle, og saa overlader til os selv at kunne greie Enkelthederne i vort Liv paa bedste Maade, men han leder os sagtelig Skridt for Skridt og giver os hvert Øieblik just nok til at opfylde alt vort Behov. Hans velsignede Aand, som bor i os, paaminder os just i den rette Stund om de nødvendige Forskrifter. Vi behøver ikke paa Forhaand at have nogen Omsorg for vor Gjøren og Laden, men ganske simpelt tage ethvert Skridt, eftersom det aabenbares for os, følgende Herren hvorhen og i hvad han leder os. „Af Herren ledes den Mands Skridt, hvis Vei behager ham," ikke blot hans Vei, men ethvert af hans Skridt. Mange Kristne begaar en stor Feiltagelse, idet de mener, at Gud tilkjendegiver dem sin Mening paa en Gang, om vi saa maa sige. De mener, at fordi Gud engang

har manet dem til at give en Person et Skrift, at de altid skal give dem, de paatræffer, Skrifter, og de nedtynger sig herved i en urimelig Tvang.

Der var engang en ung kristen Kvinde, som fordi Herren engang havde sendt hende for at tale Fredsbudskabet til en Person, hun traf ude, tog det for givet, at hun skulde tale med alle, hun mødte, om deres Sjæles Salighed. Det var naturligvis en Umulighed, og Følgen blev, at hun nedsank i en haabløs Trældom for den Sags Skyld. Hun blev ganske bange for at gaa udenom sin Dør, og gik med en stadig Dom i sit Indre. Tilsidst maatte hun aabenbare sin Tilstand for en Ven, der godt forstod Herrens Veie med sine Tjenere, og denne Ven aabenbarede for hende, at hun tog storlig feil, at Herren havde sine bestemte Arbeider for enhver af sine Tjenere, og at en enkelt Tjener i et velordnet Hus ligesaalidt behøvede at kjende sig forpligtet til at overtage alt det Arbride, som forefaldt der for de andre at gjøre, som en Herrens Tjener behøvede at kjende sig forpligtet til at overtage alt Arbeide for Guds Rige. Han opmuntrede hende til at stille sig under Herrens personlige Ledelse ogsaa hvad hendes Arbeide angik, og stole paa ham, at han skulde aabenbare for hende den enkelte Person, som det var hans Ønske, hun skulde tale til; og hun fremholdt for hende, hvorledes Gud aldrig leder sine egne Faar i Arbeide, uden at han selv gaar foran dem og bereder Vei for dem. Hun fulgte ogsaa strax dette Raad og lagde hele Byrden af sit Arbeide for Herren paa Herren selv, og Udgangen blev en glædelig Vandring i Herrens daglige Ledelse,

i hvilken hun blev sat til meget velsignet Arbeide for sin Herre og Mester, men alt fik hun udføre uden at føle den ringeste Byrde derved, fordi Herren selv førte hende ud og banede Vei for hende.

Denne Selvhengivelse i Guds Hænder synes jeg ligner meget Forbindelsen mellem Maskineriet og Dampkjedlen. Kraften ligger ikke i Maskineriet men i Dampen. Afstængt fra Dampen er Maskineriet aldeles ubrugeligt. Men aabne Forbindelsesrøret, og Maskineriet gaar let uden den ringeste Anstrængelse, fordi selve Drivkraften er traadt til og begyndt at virke. Saaledes bliver ogsaa den Kristnes Liv et let, naturligt Liv, naar den Kraft, som er inden i os, faar træde helt frem og udrette, hvad den skal gjøre efter Herrens Villie. Mange Kristne lever et opstyltet Tvangsliv, fordi deres Villie ikke er blevet underlagt Guds, ikke er bleven hans Villie, — Forbindelsen er ikke fuldstændig tilveiebragt, og der udfordres derfor megen Anstrængelse for at faa Maskineriet igang, det stopper til og med alt i et. Men er Forbindelsen aabnet, er den fuldstændige Forening skeet, alt er klart, og Guds hellige Aands Lov i Kristo Jesu faar virke i os med hele sin mægtige Kraft, da er vi i Sandhed frigjorte fra Syndens og Dødens Lov, og vi faar kjende og erfare Guds Børns herlige Frihed.

Et andet Trældomsbaand i Arbeidet for Guds Rige, fra hvilket dette Troens Liv frigjør Sjælen, er Tanken paa Følgerne af Arbeidet for Guds Rige, en Omtanke, der altid følger ethvert kristeligt Gjøremaal. Disse er altid af to Slags. Enten er Sjælen meget tilfreds med Følgerne og hæver sig

selv til Skyerne, eller den er meget utilfreds med Følgerne og synker ned i Mismod. En af disse Efterbetragtninger kommer ganske sikkert, og jeg tror, den første af dem, er den, vi mest behøver at frygte for, skjøndt den sidste vistnok virker den største Smerte. Men i dette Troens, Hvilens Liv, vil ingen af dem bekymre os. For idet vi i selve Arbeidet har overgivet os helt til Herren, er vi fuldstændig tilfredse med ogsaa at overgive Følgerne til ham, og vi vil ikke engang befatte os med at tænke paa den Sag.

For adskillige Aar tilbage kom jeg over en gammel Bog, hvori fandtes følgende Linier: „Efter at du har udført en Gjerning, saa indlad dig ikke paa nogen Slags Reflexion, hverken i Selvophøielse eller Selvfornedrelse. Glem Arbeidet, som er bag dig, i samme Øieblik det er udført, idet du lægger alt i Guds Hænder.“ Disse Ord var af usigeligt stort Værd for mig. Naar Fristelsen kommer, som den jo altid gjør, for at føre mig ind i disse Efterbetragtninger, enten det nu bærer op eller ned, bortjager jeg den bestemt fra min Tanke og vil ikke engang tænke paa mit udførte Arbeide, jeg overgiver fuldstændig til Herren at borttage det skjæve og urette, som er blevet begaaet, og velsigne, hvad der er behageligt for ham.

Summen af det hele, kjære Ven, er, at om du vil arbeide med Velsignelse i Guds Riges Tjeneste, saa læg Arbeidet i Herrens Hænder og lad det forblive der. Bring det ikke til ham i Bøn, idet du siger: „Herre, led mig, Herre, giv mig Visdom, Herre, styr det alt for mig,“ og saa, naar du stiger

op fra Bønnen, tager Byrden med dig igjen, og paany forsøger at hjælpe og styre dig selv. Lad Byrden forblive hos Herren og erindre dig, at hvad du har overgivet til ham, maa du ikke bekymre og urolige dig selv med. Tillid og Uro hører umulig sammen. Er dit Arbeide en Byrde for dig, saa er det fordi, at du ikke har sat din Tillid til ham. Men har du virkelig skjænket ham hele din Tillid, skal du ganske sikkert finde, at det Aag, han lægger paa dig, er lifligt, og at den Byrde, han giver dig at bære, er let, og du skal da finde en fuld Hvile og Ro for din Sjæl, selv om du staar i et Liv fuldt af rastløs Virksomhed.

O, om vor kjære Mester havde en Skare saadanne Arbeidere, der skulde ikke blive nogen Grændse for, hvad han kunde faa udrettet i og ved dem. I Sandhed, en saadan skulde jage Tusinde og to skulde drive ti Tusinde paa Flugt, og intet skulde være umuligt for dem. Thi det er ligemeget for Herren at hjælpe ved mange, eller hvor der ingen Magt er.

Maa Gud snart faa samlet en saadan Hær! Den trænges saa høilig, især i disse sidste Dage, og maa du, min kjære Læser, lade dig indrullere i denne Skare hjælpeløse, paa Gud fortrøstningsfulde, som den, der har været død, men nu lever, maa du ogsaa overlade alle dine Lemmer i hans Tjeneste som Retfærdighedens Værktøi, som han faar Lov til at benytte, som han vil.

Sextende Kapitel.

At voxe i Naaden.

Naar den Troende er kommen derhen, at han helt har overgivet sig til Herren, og helt har sat sin Fortrøstning til ham, samt lever i et saligt Samfund med Gud og nyder en fuld Fred, opstaar helt naturligt det Spørgsmaal: „Er det alt?" Herpaa vil jeg eftertrykkelig svare: „Nei, det er blot en Begyndelse."

Dette forstaar Menneskene dog saa daarligt, at netop en af de største og almindeligste Indvendinger mod Forkjæmperne for dette Troens Liv er, at der siges, at de ingen Tro har paa Tilvæxten i Naaden. Man antager, at de lærer, at Sjælen skal opnaa en Grad af Fuldkommenhed, over hvilken den ikke senere kan komme, og at, som en Følge heraf, alle Formaninger og Opmuntringer i Skriften, som viser hen paa en Tilvæxt og Udvikling, tilintetgjøres aldeles.

Da netop det modsatte er Sandhed, og vi holder os til denne, har jeg anseet det nødvendigt paa det omhyggeligste at behandle dette Emne, for om

muligt at imødegaa saadanne Modstandere, samt bevise, hvori og hvorledes Skriften vil, at vi skal vore.

Den Bibeltext, der som oftest anføres, er 2 Pet. 3, 18: „Men voxer i vor Herres Jesu Kristi Naade og Kundskab." Dette Sprog udtrykker nøiagtigt, hvad vi tror at være Guds Villie med os, og selvfølgelig ogsaa hvad vi tror, at han har muliggjort for os. Vi omfatter i aller dybeste Forstand alle de Opmuntringer og Løfter, som stilles til os, angaaende at vi ikke længer skal være Børn, men at vi i alt skal tilvoxe i Kristus, indtil vi bliver en fuldkommen Mand og naaer Maalet „af Kristi Fyldes voxne Alder." Vi glædes ved, at vi ikke altid behøver Melk som de smaa Børn, men at vi gjennem Øvelse og Udvikling skal blive saa, at vi behøver fast Føde, forfarne i Retfærdigheds Ord og øvede til at forstaa godt og ondt. Ingen skulde mere end vi bedrøves, om der mentes her at kunne opnaaes et Punkt i det kristelige Liv, hvorfra der intet Fremskridt eller Fremgang var

Men vi tror ogsaa paa en Vært, som frembringer virkelig Modenhed, og paa en Udvikling, som en Kjendsgjerning, der avler moden Frugt. Vi venter, at vi skal naa dette Maal, som er os forelagt, og naar vi det ikke, er vi forvisset om, at der maa være en Feil i vor Vært. Ingen Forældre vilde være tilfredse, om deres lille Barn Dag efter Dag og Aar efter Aar fortsatte at være et lidet Barn, hjælpeløst, svagt og uden Omtanke og uden Fremskridt, som i de første Maaneder og Aar af dets Liv. Og ingen Landmand vilde føle sig

tilfreds, om hans Sæd spirede, men aldrig frembragte Ax eller fuldmodne Korn i Axene. En virkelig Væxt pleier at ske lidt efter lidt; thi vi ser, at Dage, Uger, Maaneder, ja Aar medgaar for at et Væsen kan opnaa Modenhed. Men forholder det sig paa samme Maade i hvad der kaldes Væxten i Naaden? Faar ikke ofte en Kristen, som allermest higer og længter efter Tilvæxt, ved Aarets Ende bekjende om sig selv, at han ikke er kommen synderlig længere i sin kristelige Erfaring end som ved Aarets Begyndelse, ja, at hans Nidkjærhed og Hengivenhed er mindre varm, hans Adskillelse fra Verden ikke saa hel, som i Begyndelsen af hans Troesliv?

Jeg samtalte engang med nogle kristne Venner om den Frihed og om den Hvile, som man kommer i ved at gjøre dette Skridt ind i Løftets Land, da en meget intelligent Dame afbrød mig med nogle Ord, som hun mente fuldstændig skulde modvise, hvad jeg havde fremholdt. „Min kjære Ven," sagde hun, „jeg tror paa en Tilvæxt i Naaden." „Hvorlænge har De holdt paa at voxe?" spurgte jeg. „I omtrent femogtyve Aar," var hendes Svar. „Og hvor meget mindre verdsligsindet og hvor meget mere hengiven i Guds Villie er De bleven, siden De begyndte dette Liv?" spurgte jeg. „Ak," svarede hun, „jeg er bange for, at jeg ikke er kommen meget længere," men i det samme aabnedes hendes Øine, og hun saa, at hun i enhver Henseende snarere var gaaet tilbage end frem.

Vanskeligheden for hende og enhver anden i lignende Omstændighed er ganske simpelt denne: de forsøger at leve sig ind i Naaden, istedetfor inden

denne. De, som gjør saaledes, behandler sig selv ligesom en Gartner vilde gjøre, om han plantede en Rosenbusk i haard, stenet Jord, i Tanke om, at den lidt efter lidt skulde voxe sig ind i Blomsterrabatten, den vilde naturligvis bortvisne og tørke, istedetfor at blomstre og trives vel. Israels Børns Vandring i Ørkenen er et fuldstændigt Billede paa den Slags Vært. I firti Aar vandrede de omkring, tog mange trætte Skridt, og fandt liden Hvile paa sin Vandring, og uagtet alt dette, var de ved Enden af sin Vandring ikke nærmere Løftets Land end ved Begyndelsen. Da de begav sig paa Vandringen ved Kadesh Barnea, var de ved Landets Grændser, og nogle faa Skridt vilde have bragt dem ind i Landet. Da de sluttede Vandringen efter de møiefulde firti Aar paa Moabs Sletter, var de ogsaa ved Landets Grændser, dog med den Forskjel, at nu maatte de passere en Flod, hvilket de ikke havde behøvet at gjøre paa det første Sted. Alle deres Kampe og Vandringer i Ørkenen havde ikke sat dem i Besiddelse af en eneste Tomme af Landet. For at komme i Besiddelse af dette Land maatte de først befinde sig i det, inden dets Grændser. Og for at voxe i Naaden er det nødvendigt at man først er indplantet i den. Da de var komne ind i Landet, gik Erobringen deraf hurtigt for sig. Naar en Sjæl først er indplantet i Naaden, vil dens Vært være større i en Maaned, end Aaretal i en anden Jordbund. Naaden er nemlig et meget frugtbar Jordsmon, og de fleste Planter, der er satte i den, opnaar en mærkelig Vært. De passes af den himmelske Vingaardsmand, og er varmede af Retfærdig-

hedens Sol, og fugtede med Himmelens Dug. I Sandhed, det er ikke mærkeligt, at de frembringe Frugt, nogle hundrede Fold, andre sexti Fold og atter andre tredive Fold.

Men, spørger muligens en eller anden, hvad menes da med at vore i Naaden? Det er meget vanskeligt at besvare dette Spørgsmaal, da saa faa Mennesker virkelig forstaar, hvad Guds Naade egentlig er. At sige, at den er en fri, uforskyldt Yndest, er kun et svagt Udtryk for dens Betydning. Den er Guds underbare, bundløse Kjærlighed, udøst over os uden Maal og Maade, ikke ifølge vor Fortjeneste, men ifølge hans eget uendelig kjærligheds-fulde Hjerte, der overgaar al Forstand, og dens Høide og Bredde er uden Ende. Jeg tror, at der ofte lægges en fuldstændig feil Betydning i Ordet Kjærlighed, naar der er Tale om Gud, og naar der er Tale om den med Hensyn til Menneskene. Finder du hos et Menneske den ømmeste, mest selvopoffrende Kjærlighed, som viser sig i Glæde over at kunne bære andres Byrder, at tilgive, at faa lide for den, man elsker, en Kjærlighed, som er villig til helt og holdent at henzive sig selv for andre, at lide og taale alt for at skaffe andre Bekvemmeligheder og Behageligheder, saa vil jeg sige dig, at den guddommelige Kjærlighed er uendelig meget ømmere, meget mere selvopoffrende og brændende, meget villigere til at bære, tilgive, samt sprede Velsignelse over alt, som er Gjenstand for dens Kjærlighed. Læg sammen al den ømmeste Kjærlighed, du kjender til, den dybeste Kjærlighed, du i dit Liv har følt, og den stærkeste, som du har hørt omtale

eller som er bleven udøst over dig af andre, føi hertil al den Kjærlighed af elskende Menneskers Hjerter i hele Verden, ja, fordoble alt dette i det uendelige, og du vil maaske faa et lidet Glimt af, hvad Guds Kjærlighed i Jesu Kristo er. Dette er Naaden, og at være indplantet i Naaden, det er at leve i Hjertet af denne Kjærlighed, at være omsluttet af samme, at være rodfæstet i den, at indaande den, at intet andet vide end Kjærlighed og atter Kjærlighed, og Dag efter Dag tilvoxe i Kundskab om denne Kjærlighed, i Troen paa samme at hengive alt i dens Omsorg, og ikke at have et Skin af Tvivl paa dens alt overvindende Magt.

At voxe i Naaden er Modsætningen til al egen Afhængighed, al egen Kraft, alt eget, af hvad Slags nævnes kan. Det er at lægge sin Vært, saavel som enhver anden Ting i Herrens Hænder, og lade det alt faa ligge der. Det er at have en saadan Tillid til vor Vingaardsmand, til hans Dygtighed og Visdom, at der ikke kan reise sig et Spørgsmaal af Tvivl i vort Sind om hans Handlemaade og Forstand til at kunne opdrage sine Planter. Det er at voxe som Lilierne paa Marken, eller som det lille Barn, uden nogen Omsorg eller Uro. Vi skal voxe, fordi der inden i os findes en indre Livsaarsag, der ikke kan undlade at voxe, ikke kan undlade at gjøre sin Kraft gjældende, voxe, fordi vi lever, og derfor maa voxe, voxe fordi han, som har gjort os til voxende Væsener, ogsaa har nedlagt Kraft i os til at voxe.

Sikkerlig var dette, hvad Herren mente, da han sagde: „Giver Agt paa Lilierne, hvorledes de voxer;

de arbeider ikke, spinder ei heller, men jeg siger eder: End ikke Salomon i al sin Herlighed var klædt som en af dem" (Luk. 12, 27). Eller da han sagde: „Hvo af eder kan med sin Bekymring sætte en Alen til sin Vært?" Et Barn eller en Lilie har ingen Omsorg for sin Vært. De arbeider ikke, spinder, ikke, anstrænger sig ikke, de gjør sig ikke den ringeste Tanke om at voxe, ja, ved ikke selv engang, at de voxer. Men ved den indre nedlagte Livskraft, og ved Guds bevarende Omsorg, ved Solens Varme og Regnens Fugtighed voxer og voxer de lidt efter lidt.

Resultatet er sikkert. Ikke engang Salomo i al sin Herlighed, siger Herren, var klædt som en af dem. Salomos Klædning kostede forvist meget Arbeide, meget Guld og Sølv, men Liliernes Klædning koster intet af dette. Om vi end arbeider og spinder for at skaffe os smukke, aandelige Klæder, og anstrænge os aldrig saa meget efter denne aandelige Vært, vinder vi dog intet derved; thi intet Menneske kan ved sin Omsorg lægge en Alen til sin Vært, og ingen af vore Klædninger kan sammenlignes med denne smukke Dragt, som den store Vingaardsmand iklæder de Planter, som gror i hans Naades Urtegaard og under hans opdragende Omsorg.

O, om jeg kunde gjøre dette rigtig klart for enhver Kristen af mine Læsere, hvor yderlig hjælpeløse vi er, naar Spørgsmaal bliver om denne Tilvært. Jeg er da forvisset om, at mange vil holde op med sin Anstrængelse med engang. Lad os tænke os, at et Barn fik den forunderlige Tanke, at det

ikke kunde voxe, hvis det ikke selv anstrængte sig, og som troede, at det skulde gaa rigtig bra, naar det strakte og anstrængte sig paa alle mulige Maader. Et saadant Barns Dage kunde, det er sandt nok, tilbringes i mange frugtesløse Anstrængelser, men efter alt blev der ingen Forandring i den urokkelige Sandhed, at ingen med al sin Bekymring kan lægge en Alen til sin Vært; Barnets Tid vilde unødig spildes, og det skulde snarere modvirke end paaskynde sin Vært.

Ligesaa urimeligt var det jo, om en Lilie begyndte at forsøge at klæde sig i andre Farver, begyndte at strække sine Blade og sin Stamme i den Tro, at den derved skulde voxe, og begyndte at have Omsorg for Solskin og Regn, der kunde lade den udvikles, osv. Og dog har vi i disse to Billeder en altfor sand Skildring af, hvad mange Kristne forsøger at gjøre. De ved, at det bør dem at voxe, og idet de kjender hos sig en Længsel efter Vært, tænker de, at de skal komme dertil ved at arbeide og at spinde, ved at anstrænge sig, og saa anvender de sit Liv i en saadan Kamp i egen Kraft, at man kan blive træt af at se derpaa

Vox, kjære Ven, men vox paa en saadan Maade, som Gud vil, at du skal voxe, det er den eneste rette Vei. Se til at du er indplantet i Naaden, og lad saa den guddommelige Vingaardsmand behandle dig paa sin Maade, og med Midler han anser for bedst. Udsæt dig selv for hans Aasyns Solskin, og lad Himlens Dug falde paa dig, og se saa til, hvad der bliver af dette. Blade, Blomster og Frugt skal sikkert komme i rette Tid; thi din

Vingaardsmand er meget omsorgsfuld, hans Plantninger mislykkes aldrig. Se blot til, at du ikke sætter noget til Hinder for Retfærdighedens Sol, eller saa at Duggen fra Himlen ikke kan falde paa dig. En aldrig saa tynd Taage kan hindre Solen eller Fugtigheden fra at falde paa Planten, og den kan visne midt under Regn og Solskin, og det allermindste, som kommer mellem din Sjæl og Kristus, kan blive Aarsag til, at du bliver lig en Plante, der staar i en Kjælder, eller andetsteds skjult, minker af og visner bort tilsidst. Hold Himlen klar! Aabne paa vid Væg alle dit Hjertes Døre for at modtage alle de Velsignelser, som den guddommelige Urtegaardsmand vil lade strømme over dig! Varm dig i hans Kjærligheds Solglands! Drik Vandet fra hans Godheds Kilde! Hav dit Ansigt vendt imod ham! Se, og din Sjæl skal leve!

Du behøver ikke at gjøre nogen Anstrængelse for at voxe, men lad al din Kraft blive deri, at du forbliver i Vintræet. Vingaardsmanden, som har Omsorg for Vintræet, vil tage sig af Grenene ogsaa, og vil saa rense, skjære, vande og pleie dem, at de skal komme til at voxe og bære Frugt, og deres Frugt skal blive ved. Lig Lilierne skal de finde sig saa herligt klædte, at selve Salomo var et intet i Sammenligning med dem.

Om du i denne Stund synes, at du er plantet i en tør og ufrugtbar Jordbund, hvor intet kan voxe, saa overgiv dig selv i den store Vingaardsmands Hænder, og han vil lade Ørkenen blomstre som en Rose, lade Vandet opspringe i Ørkenen og oplade Kilder i Ødemarken. Det Løfte staar nem-

lig fast, at den Mand, som forlader sig paa Herren, er „ligt et Træ, plantet ved Vandbække, som udstrækker sine Rødder ved Bækken, og som ikke frygter, naar der kommer Hede, og hvis Blad skal være grønt, og som ikke hænger mat, naar et tørt Aar kommer, og ikke lader af at bære Frugt" (Jer. 17, 8). Det er vor himmelske Vingaardsmands store Forret, at han kan forvandle ethvert Slags Jordbund, ja, om den end er aldrig saa haard og stenet, til en frugtbar Naadens Jordbund, i samme Øieblik vi overgiver os helt til ham. Han behøver ikke at omplante os i en anden Jordbund, men netop hvor vi er, just i de Omstændigheder, vi befinder os, lader han sin Sol skinne over os, sin Dug falde paa os, ja, han gjør til og med det, som vi ansaa for at være den største Hindring for vor Tilvæxt, til det fornemste og mest velsignede Middel til Naadelivets Fremgang. Jeg tager ikke Hensyn til Omstændighedernes Vanskelighed, hans underbare Kraft kan forvandle det alt. Og vi maa overlade hele Omsorgen til ham, han er i Sandhed en Vingaardsmand, som vi kan stole paa. Sender han Storm, Vind, Regn eller Solskin, saa maa det alt modtages af hans Haand, med den absolute Tiltro til ham, at han, naar han har plantet os, ogsaa ved paa hvilken Maade Planten bedst kan forædles for hans Rige, og hvorledes den skal behandles for at frembringe Frugter; da har vi ogsaa den Tiltro til ham, at han, som raader over Elementerne, forstaar at benytte alt paa bedste Maade til vor snare og sikre Vært.

Jeg vil derfor bede dig, kjære Ven, hold op

med al din Bekymring for din egen Vært, og lad saa ganske simpelt Værten have sin Gang. Overlad det alt til Vingaardsmanden, hvis Sag det er, og som alene kan gjøre det. Ingensomhelst Vanskeligheder er for store for ham. Stilstanden eller maaske Tilbagegangen i Værten i de forløbne Aar, den synlige Tørke i dit Livs Indre eller feilagtige Udvikling og Skjævheder — intet af alt dette kan i nogen Henseende skade det Værk, som han vil fuldbringe i dig, naar du blot helt og holdent lægger dig selv i hans Hænder, og lader ham faa gjøre med dig, hvad han vil. Hans eget naadefulde Løfte til de frafaldne Børn bekræfter dette. „Jeg vil læge eders Afvigelser“ (Jer. 3, 22). „Jeg vil elske dem frivilligen; thi min Vrede har vendt sig fra dem. Jeg vil være Israel som Duggen, han skal blomstre som Lilien og slaa sine Rødder som Libanon. Hans Skud skulle brede sig ud, og hans Herlighed skal være som Olietræet, og han skal dufte som Libanon. De, som sidder under hans Skygge, skulle vende tilbage, de skulle bringe Korn tillive og blomstre som Vintræet, hans Ihukommelse skal være som Vin paa Libanon“ (Hos. 14, 5–8). Og det er ham, som siger, at vi ikke skal frygte, thi Ørkenens Sletter skal grønnes, og Træerne skal bære Frugt, og Figentræ og Vinstok skal afgive sine Skatte. Herren, eders Gud, skal give eder aarle Regn og silde Regn i rette Tid, og eders Lo skal blive fuld af Korn, og Presserne skal flyde over af Vin og Olie. Og jeg skal erstatte eder de Aar, Græshopper hærjede. Og I skal æde og blive mætte og prise Herrens, eders Guds Navn, som har handlet med

eder underligt, og mit Folk skal ikke beskjæmmes til evig Tid.

O, om du blot forstod, hvad din Herre mente, naar han sagde: „Se til Lilierne paa Marken, hvorledes de vore, de arbeide ikke, spinde ikke". I Sandhed disse Ord giver os et Indblik i et Liv og i en Vært, saalangt forskjelligt fra det almindelige Liv og den almindelige Vært inden Guds Menighed — et Liv fuldt af Hvile, og en Vært uden Anstrængelse, og dog et Liv kronet med de skjønneste Frugter. Og for enhver Sjæl, som paa den Maade vil blive en Lilie i Haven og vil vore som Lilien vorer, er den samme herlige Klædning rede og vil blive given en saadan, ligesaa vist som Lilien faar sin, og du skal faa se bekræftet Sandheden af de underbare hemmelighedsfulde Ord om ham, som har din Sjæl kjær, disse nemlig: „Han vogter Hjorden blandt Lilierne" (Høis. 2, 16).

Dette er den Tilvært i Naaden, som vi tror paa, saamange som er kommen ind i dette Liv af fuld Fortrøstning; en Tilvært, som bringer de forønskede Resultater, baade med Blomster og Frugt, og som gjør den Troende lig „et Træ, der er plantet ved Vandbække, hvilket giver sin Frugt i sin Tid, og hvoraf ikke et Blad affalder! og alt, hvad han gjør, skal han faa Lykke til" (Sal. 1, 3). Herren til Pris fryder vi os over, at der er mange Planter, der vorer i Herrens Arvelods Jord, som — ligesom Lilierne se Solens Ansigt og vorer derved — „skuer Herrens Herlighed som i et Speil, og bliver forvandlede efter det samme Billede fra Her-

lighed til Herlighed, og det af Herren, som er Aanden" (2 Kor. 3, 18).

Spørger du saadanne Kristne, hvorledes det er gaaet til, at de har voxet saa hurtigt og med saadan Fremgang, skal deres Svar blive, at de ikke sysselsætte sig med sin Vært, ja, er neppe opmærksomme paa, at de voxe. Deres Herre har sagt dem, at de skal forblive i ham, samt lovet dem, at hvis de gjør dette, skal de bære megen Frugt. Blot det er dem om at gjøre, at forblive i Stammen — det er ogsaa alt, hvad der tilkommer dem, — alt hvad der angaar Forædlingen, Værten, Rensningen og Beskjæringen overgiver de fuldstændig i den gode Vingaardsmands Hænder, som jo ogsaa er den eneste, som forstaar sig paa disse Sager og benytter alt for at bringe Planten frem. Vil du se efter, skal du se, at saadanne Sjæle ikke er optagne med at se paa sig selv, men paa Jesus. De arbeider ikke, spinder ikke for deres aandelige Klæder, men lægger sig trygt i Herrens Hænder, for at han maa klæde dem, som det behager ham. De har sluttet med alt eget Arbeide. Deres eget Jeg har de ogsaa overgivet i Herrens Hænder, og det er der blevet et intet, Kristus derimod er hos dem blevet alt i alle. Og den herlige Ende er, at selv Salomo i al sin Herlighed var ikke saa klædt som en af dem.

Jeg vil slutte med et Par Ord, som jeg tror er gode at tage med! Vi ved nu alle, at det at voxe ikke er en Følge af Anstrængelse, men er en indre Livskraft, som ytrer sig i og derved. Ingen Anstrængelse, Sorg eller Bekymring skal kunne bringe Liv i en død Eg; men en Eg, som lever,

voxer uden den mindste Anstrængelse. Det er derfor klart, at er Livsfrøet i dig, kan du ikke undlade at voxe paa det aandelige Omraade. Og dette Liv er just det med Kristus i Gud skjulte Liv, det underbare Liv, som tændes i os ved den Helligaands Kraft og bor i os. Bliv fuld af dette Liv, kjære Broder og Søster; du maa voxe, hvad enten du nu ved det eller ikke — ja, du kan ikke lade være at voxe. Bryd dig ikke selv om din Vært, se blot til, at du har dette Livsfrø i dig. Bliv i Vintræet! Lad Kristi Liv flyde igjennem alle dine aandelige Aarer! Opstil ikke noget Stængsel for hans mægtige livgivende Aand, der virker i dig baade at ville og at udrette efter sit eget gode Velbehag. Opgiv dig selv, og stil dig under hans kjærlige Ledelse! Læg din Vært i hans Haand ligesaa trygt som du har lagt alt andet der! Lad ham styre alt, som han vil! Gaa ikke og urolige dig for din Vært, tænk ikke engang paa den! Stol paa ham fuldkommen og altid! Modtag ethvert Øieblik, som det kommer fra hans dyrebare Hænder og vær forvisset om, at du faar just det Solskin eller den Dug fra Himlen, som du behøver for din Tilvært i det Øieblik. Sig et uafbrudt Ja til din Faders Villie! Og nu tilsidst, som ogsaa ved alle andre Tilfælde i dit Liv: „Vær ikke bekymrede for noget, men i alle Ting lader eders Begjæringer fremføres for Gud i Paakaldelse og Bøn med Taksigelse; og den Guds Fred, som overgaar al Forstand, skal bevare eders Hjerter og eders Tanker i Kristo Jesu" (Phil. 4, 6. 7).

Og den velsignede Følge heraf skal blive, at du faar se en bogstavelig Opfyldelse af det Løfte:

„Den Retfærdige skal grønnes som et Palmetræ, han skal vore som et Cedertræ paa Libanon. De, som ere plantede i Herrens Hus, de skal grønnes i vor Guds Forgaarde. De skal endnu bære Frugt, naar de er graahærdede, de skal være saftige og grønne“ (Sal. 92, 13–15).

Syttende Kapitel.

Praktiske Resultater i det daglige Liv og Omgjængelse.

Er alt, hvad der ovenfor er sagt om det med Kristus i Gud skjulte Liv, Sandhed, saa maa Følgerne i vor Omgjængelse og Tale yttre sig paa en meget fremtrædende og tydelig Maade, og de, som har betraadt denne Vei, maa i dybere Betydning være Guds Eiendomsfolk, nidkjært til gode Gjerninger.

Min kjære Søn skrev engang til en Ven af sig noget lignende, han sagde: „Vi er Guds Vidner; thi Verden læser ikke Bibelen; men den læser vore Liv, og paa disses Vidnesbyrd beror det for en stor Del, om den skal tro det guddommelige i den Religion, vi bekjender, eller ikke." En Prædikant sagde fornylig, at vor Tid er en Handlingens Tid, da det ikke gjælder saameget Theorier som Fakta. Skal vor Religion kunne bane sig en Vei nu, maa den vise sig at være mere end blot og bart Theorier, den maa for vor Tids kritiske og prøvende Blikke vise sig som den virkelig store Magt i sine Bekjenderes Liv, som gjennem Guds mægtige Kraft er blevne

forvandlede, saa at Herren i dem faar virke efter sin gode velbehagelige Villie. Vis os Sandheden af eders Talemaader i eders Liv, siger de vantro Videnskabsmænd, og vi er overvundne. Naar Menigheden kan fremstille alle sine Medlemmer i et helligt Liv, skal de Ugudeliges sidste Modstand falde.

Jeg ønsker derfor, inden jeg slutter min Bog, høitideligt at udtale, hvad jeg anser at være den nødvendige Frugt af et Troens Liv, som det, der har været skildret, og lægge hver af mine Læsere paa Hjertet deres Ansvar til at vandre værdigen deres høie Kaldelse.

Jeg vil tale, til nogle af eder ialfald, som til personlige Venner; thi jeg føler mig forvisset om, at I ikke kan have gjennemlæst denne Bog, uden at der er opstaaet en velvillig Følelse i eders Hjerter, det er der ialfald i mit Hjerte for eder, og vi vil nære en personlig Interesse for hverandre og en Længsel efter at faa fremstille os, saa at vi i Aand og Sandhed forkynder hans Dyder, som kaldte os fra Mørket til sit underfulde Lys. Jeg vil derfor, som en Ven til Venner, tale tydeligt og klart, og I vil tilgive mig, om jeg skulde berøre Enkelthederne i det daglige Liv for nær; der kan jo være mange Ting, som synes at være af underordnet Betydning, men da netop disse optage den største Del af vor Tid, er de ikke saa ubetydelige endda.

I det hele taget er Maalet for et helligt Liv saa lavt blandt de Kristne, at det ringeste Tegn til et fuldt og helt Liv og Vandring for Herren bliver betragtet med Forbauselse, ja, til og med med Mishag af ikke faa af Guds egen Menighed. Og den

største Del af vor Herres og Frelsers, Jesu Kristi Efterfølgere er tilfredsstillet baade hos sig selv og andre med et Liv saa ligt Verdens i de yderste Enkeltheder i enhver Henseende, at man ved en flygtig Betragtning — ja, desværre, maaske ved en lidt nærmere Betragtning ogsaa — ingen Forskjel kan se paa dem.

Men vi, saamange som har hørt Herrens Røst, at vi skal vandre et Liv i fuld Overgivelse og Tillid til Gud, maa handle forskjelligt fra alt dette. Vi kommer ud fra Verden og holder os udskildt; vi maa ikke ligne den i vor Karakter eller vort Liv. Vi maa sætte vor Lyst til de himmelske Ting, ikke til de jordiske; først søge Guds Rige og hans Retfærdighed, og give Afkald paa alt, der vil gaa i Veien herfor. Vi maa vandre gjennem Verden ligesom og Kristus; vi maa have det Sindelag, som var i ham. Som Pilegrime og Udlændinge maa vi afsige og afholde os ifra de kjødelige Lyster, som strider imod Sjælen. Som Jesu Kristi Stridsmænd maa vi ikke lade vort Hjerte optages af, hvad der hører til denne Verdens Forretningssager, paadet vi kan være ham til Behag, som har taget os i sin Sold. Vi maa afstaa fra alt ondt. Vi maa være venlige mod hverandre, kjærlighedsfulde og tilgive hverandre, ligesom Gud har tilgivet os i Kristo Jesu. Vi maa ikke hævne os selv med Ondt og i Ukjærlighed, men gjengjælde Ondt med Godt, og sætte det andet Kind frem, om nogen slaar dig paa det ene. Vi maa altid søge den ringeste Plads blandt vore Omgivelser, og ikke søge vor egen, men andres Ære. Vi maa være milde, ydmyge, føielige,

ikke holde for meget paa vor egen Ret, men ogsaa se, at andre faar sin Ret. Alt, hvad vi gjøre, maa være til Guds Ære. Og, i en Sum, da han, som har kaldet os, er hellig, bør det ogsaa os at være hellige i al vor Omgjængelse; thi der er skrevet: „Jeg er Herren, eders Gud, og I skulle hellige eder og være hellige; thi jeg er hellig" (3 Mos. 11).

Det, jeg her har fremholdt, er af overmaade Vægt at iagttage, kjære Venner, og vi maa i Sandhed vise et andet Liv end de fleste Kristne rundt os lægge for Dagen. Guds Ord siger os, at vi helt og holdent skal vende Verden og dens Væsen Ryggen, dens Glæder og dens Lyster er ikke vore. Det siger, at vi er et helligt, et adskilt Folk, ikke alene i Guds Øine, men ogsaa i den Verdens Øine, der omgiver os. Overalt, hvor vi færdes, maa det vise sig og blive bekjendt, af vore Skikke, vor Dragt, vor Tale og hele vor Omgjængelse, at vi er den Herre Jesu Kristi Efterfølgere, at vi ikke er af denne Verden, ligesom han ikke var af denne Verden. Vi vil ikke anse vore Penge og Eiendomme som vore, men som Redskaber, der virker i Herrens Tjeneste. Vi vil ikke benytte vor Frihed til at lægge vort Arbeide og vor Dygtighed i at forskaffe os denne Verdens Goder, men naar vi først søger Guds Rige, saa ved vi, at alt, hvad vi har behov, skal tillægges os. Vi vil føle det, som strengt forbudt at søge høie Stillinger eller at stræbe efter jordisk Vinding. Det vil ikke tillades at gjøre vort eget Jeg til Opgave for al vor Tanke og al vor Stræben. Vore Dage skal vi ville tilbringe ikke med at tjene os selv, men i Herrens Tjeneste. Vi

vil finde Anledning til at bære hverandres Byrder og saaledes efterkomme Kristi Formaning, og dette vil lede til, at vi i al vor Pligt kommer til at vise en større Nøiagtighed og Punktlighed, fordi alt hvad vi gjør, det gjør vi ikke som Dientjenere, men som Jesu Kristi Tjenere, gjørende Guds Villie af Hjertet.

Har vi nu overgivet os af Hjertet til Gud, saa behøver vi ikke at kjæmpe og stride os frem her, men Guds velsignede Helligaand vil selv lede os paa disse Veie og Stier. Men vi maa have den Kristnes Maal klart og tydeligt for os, ellers kan vi let i Uklarhed eller Uvidenhed have vanskeligt for at forstaa hans Røst, og derfor ønsker jeg saa meget som muligt at fremstille Sagen i al dens Enkelhed og Enfoldighed.

Jeg har lagt Mærke til, at naar en Sjæl trofast har fulgt Herren, saa har ogsaa Frugterne fulgt før eller senere.

Ydmyghed og Stilhed i Aanden vil udmærke en saadans daglige Liv, og han vil let finde sig i at gjøre Guds Villie, saadan som den Dag efter Dag, Time efter Time aabenbarer sig for ham; Bøielighed i Guds Haand til at gjøre og at taale alt efter hans behagelige Villie; Mildhed mod alle Forfølgelser; Ro under Storm og Uro; Eftergivenhed for andres Ønsker; Ufølsomhed ligeoverfor Bagtalelse og Forhaanelse; Frigjørelse fra al Frygt og Omsorg; — alt dette og megen anden lignende Naade maa bestemt vise sig som den naturlige Udvikling af det med Kristus i Gud skjulte indre Liv. Og ser vi hen til saadanne Kristnes ydre Vaner,

saa skal vi finde, at de før eller senere vil undergaa en Forvandling, de frasiger sig de verdslige Fornøielser, ophører med Romanlæsningen, aflægger sine Juveler, Smykker og Kostbarheder. Dragten undergaar en Forandring, al unødig Pynt og Paahæng aflægges, alle verdslige Sædvaner afsiges, med et Ord, alt som er til Kjødets Behag bortlægges. Jeg har ogsaa i Almindelighed seet, at Tobakken opgives, og Spirituosa vil blive benyttet kun som Medicin, naar Lægen fordrer det. Nyttigt Arbeide for andre optager Tiden, og unyttigt Tidsfordriv finder ikke Plads i Livet. Guds Ære og hans Skabningers Lykke bliver Sjælens altoptagende Glæde. Stemmen bliver offret til at synge Herrens Lov og Pris. Pungen overgives til Herren. Pennen har at skrive for ham og Læberne at tale hans Sag, Haanden og Foden til at gjøre og gaa efter hans Villie. Aar efter Aar kan man se paa saadanne Kristne, at de bliver Verden mere og mere ulige, at de bliver mere himmelskfindede, mere forvandlede, mere lig Kristus, indtil ogsaa selve Ansigtet faar et Præg af dette indre guddommelige Liv, saa at alle, som ser dem, maa forstaa, at de lever et Liv med Jesus, og har sin Tilværelse i ham.

Jeg er forvisset om, at enhver af eder, for en Del ialfald, har følt og erfaret en himmelsk Længsel efter det, jeg her har beskrevet. Har du i dit inderste Hjerte følt, at Guds Aand har talt til dig om enkelte af disse Ting? Er der ikke i den sidste Tid blevet en forunderlig Uro i din Sjæl, naar du har opdaget, hvor beskjæftiget med dit eget Jeg dit Liv har været? Er ikke din Sjæl bleven bragt i

indre Tvivl angaaende særskilte Fornøielser eller Ønsker, som du dog forhen godt kunde deltage i og nære? Har du ikke følt dig utilfreds med enkelte af dine Vaner eller Handlinger og ønsket, at du kunde leve paa en anden Maade med Hensyn til disse Ting? Har der ikke aabnet sig nye Veie for dit indre Menneske, om hvilke du med Længsel maa sige: „O, at jeg kunde vandre paa disse Veie!"

Al denne Længsel og Tvivl, denne indre Uro, er den gode Hyrdes Røst i dit Hjerte, han søger at holde dig væk fra alt det, der er imod hans Villie. Og jeg beder dig, lad dig ikke lokke bort fra hans milde Røst. Du forstaar ikke endnu den jevne Vei, hvorpaa det er hans Ønske at faa ledet dig ind ved denne sin Kalden og Lokken, og heller ikke det underbare Forraad af rige Velsignelser, som ligger ved dens Ende, havde du en Anelse derom, da skulde du fuld af Glæde lytte til den svageste Lyd af hans Røst. Den kristelige Fuldkommenheds Høide kan du blot naa ved trofast hvert Øieblik at følge hans Ledelse, som leder dig fremad; han aabenbarer Veien for dig Skridt for Skridt i de smaa Ting i det daglige Liv og forlanger intet andet af dig, end at du helt skal overgive dig til hans Ledelse. Er det derfor et eller andet, som du uroes ved, eller som du tvivler paa, at du bør gjøre, vær da sikker paa, at det er hans Røst og overgiv strax det, som han byder dig; fryd dig storligen over, at han har bebegyndt at føre og lede dig. Bliv fuldkommen bøielig i hans kjære Hænder, gaa, hvor han vinker dig, og afstaa fra alt, som han giver dig Modbydelighed for, adlyd ham aldeles, og han skal lede dig let og

sagtelig ind i et underfuldt Liv af Lighed med sig selv, saa at du for alle omkring dig kan blive et Vidnesbyrd i høiere Grad, end du selv kan forstaa.

Jeg kjender en Søster, som har hengivet sig saaledes til at følge Herren, hvorhen han end maatte lede hende. Paa mindre end tre Maaneder overgik hun fra det dybeste Mørke og Haabløshed til den mest levende Erfaring af det dyrebare, nære Samfundsliv med den Herre Jesus Kristus. Lige i det mørkeste Dyb hengav hun sig helt til Herren og overgav fuldstændig sin Villie til ham, at han maatte faa Lov til at virke i hende efter sin egen gode og velbehagelige Villie. Guds Aand begyndte strax at virke i hendes Hjerte; han gjorde hende opmærksom paa enkelte Smaating i Herrens Tjeneste, og mindede hende om særskilte Ting vedrørende hendes Liv, hendes Juveler, hendes Dragt, hendes Sang, Læsning og Fornøielser, osv. Hun gjenkjendte strax hans Røst og adlød i enhver Ting, han talte til hende, ja, hun aflagde ogsaa saadant, om hvilket hun blot nærede Tvivl, idet hun dømte saaledes, at det var bedre at lægge Tvivlen paa Herren og adlyde, end at udsætte sig for at være ulydig mod ham. Han førte hende hurtig fremad, idet han Dag efter Dag udførte sin Villie i hende. For sine Omgivelser blev hun et levende Vidne ved sit Liv, saa at ogsaa saadanne, som havde begyndt i Vantro at modstaa, blev tvungne til at anerkjende, at Værket var af Gud, og blev vundne for en lignende Overgivelse. Og efter disse korte tre Maaneders trofaste Efterfølgelse hændte det sig, saa hurtig var hun gaaet fremad, at Herren aabenbarede for hen-

des undrende Sjæl de dybeste Hemmeligheder af sin Kjærlighed, og fuldbragte i hende de herlige Løfter han har givet i Ap. Gj. 1, 5 ved at døbe hende med den Helligaand. Tror du, at hun nogensinde har angret paa, at hun af hele sit Hjerte fulgte ham? Eller at hendes Glæde kan blive for stor, naar hun ser de Skridt, som hendes Fod blev ledet til at tage til denne Plads af underfuld Velsignelse, endskjøndt vistnok flere kunde synes at smerte, saa længe de stod paa? O, kjære Sjæl, higer du efter en lignende Velsignelse, overgiv dig da selv lig hende til den dyrebare Herres Ledelse, og vig ikke tilbage for, hvad hans Røst maner dig til at overgive. Det vil maaske koste paa for Kjød og Blod, men for Kjærligheden er det overkommeligt.

Du kan jo i alle Ting stole paa ham! Og skulde der være enkelte Ting, som du bliver sat til at gjøre, og som du synes er saa ubetydelige, at de ikke er værd din Herres Opmærksomhed, erindre dig da, at han ser anderledes, end Menneskene ser, og hvad du maaske finder at være Smaating, er i hans Øine maaske Nøglen til de største Gaader i din egen Tilværelse. For fuldkommen at faa dig i sin Magt og dannet dig efter sin Villie, er det maaske den letteste Maade at faa dannet dig paa netop i disse Smaating, istedetfor, som du vil synes, i de større. Dit eneste og høieste Ønske er at følge ham helt; kan du da ikke sige et vedvarende „Ja“ til alle hans Befalinger, baade smaa og store, og stole paa, at han ad den korteste Vei leder dig til den største Velsignelse?

Min kjære Ven, dette og intet mindre end dette

er, hvad der menes med din Helliggjørelse, enten du vidste det eller ikke. Det betyder ubetinget Lydighed. Det betyder, at Guds Villie herefter bliver din Villie under alle Omstændigheder og al Tid. Det betyder, at fra den Tid opgav du din egen Frihed til selv at vælge, gav du din hele Frihed i din Herres Hænder. Det betyder, at du for hver Stund følger ham, hvorhen han leder dig, uden det ringeste Begjær efter at ville vende tilbage.

Og nu opfordrer jeg dig til i Handling at bevise dine Ord. Lad alt andet fare, saa at du kan vise i dit Liv og din Tale det Kristus-Liv, som du har boende i dig. Du er forenet til din Herre med underfulde Baand, vandrer derfor som han vandrede, og vis dine vantro Omgivelser den velsignede Virkelighed af hans mægtige Kraft til at frelse, ved at han fuldkommen har frelst dig. Du behøver ikke at være ræd for at indgaa herpaa, for han er din Frelser, og det staar i hans Magt at gjøre det altsammen. Han beder ikke dig, i din store Svaghed, at gjøre det selv. Han beder dig, at du blot overgiver dig selv til ham, at han kan faa virke i dig at ville og at udrette efter sin mægtige Kraft. Det er din Del at overgive dig selv. Hans Del er at virke i dig, og aldrig vil han give dig en Befaling, som ikke han vil give dig Kraft til at udføre. Befat dig ikke med Tanken paa Morgendagen i denne Sag, men hengiv dig selv i Tillidsfuldhed til din elskende Herre, som har lovet, at han aldrig skal føre sine Faar paa Veie, hvor han ikke selv gaar foran dem for at rydde Vei og gjøre den sikker. Gaa ethvert lidet Skridt, som han vi-

ser dig. Adlyd glad og tilfreds hans Aands milde Manen i din Sjæl. Og Dag efter Dag skal du faa erfare, at han bringer dig mere og mere i Overensstemmelse med sin egen Villie, at han skal danne dig, som du kan taale det, til et Kar til hans Ære, helligt og brugbart til al god Gjerning. Det skal da blive dig forundt den salige Glæde at være et Jesu Kristi Brev, aabent for alle Mennesker, og dit Liv skal skinne saa klart, at alle skal se, ikke dig, men de Gjerninger, som Gud faar virket gjennem dig, og prise, ikke dig, men din Fader, som er i Himlene.

HOW TO OBTAIN ANY BOOK IN THIS LIST. If your Bookseller does not have these books on hand you can obtain them **Promptly** and **Safely** by sending direct to the publisher, enclosing the price as marked in the list. Send money in postal note (to be had at any post office for 3 cents) or, if preferable, small amounts may be sent in postage stamps.

A CLASSIFIED LIST OF

BOOKS OF PRACTICAL WORTH

SELECTED FROM THE CATALOGUE

—OF—

FLEMING H. REVELL,

Publisher of Evangelical Literature,

148 AND 150 MADISON ST., CHICAGO.

Special Terms are offered on many of our publications when used in quantities for gratuitous circulation.

HELPS IN BIBLE STUDY.

Notes and Suggestions for Bible Readings. Twenty-first thousand. Compiled by S. R. BRIGGS and J. H. ELLIOTT. Large 12mo, 262 pages, with complete index, cloth, fine, $1.00; flexible cloth, traveler's edition, 75 cents; cheap edition, paper covers, 50 cents.

Acknowledged to be the very best help for Bible readings in print. Containing, in addition to twelve introductory chapters on plans and methods of Bible study and Bible Readings, over six hundred outlines of Bible readings by many of the most eminent Bible students of the day.

This is a book which every Bible student should possess. Those who conduct Bible readings will find it most suggestive.—*Christian Progress.*

Symbols and Systems in Bible Readings. By Rev. W. F. CRAFTS. 64 pp., 25 cents.

Giving a plan of Bible reading, with fifty verses definitely assigned for each day, the Bible being arranged with much labor in the order of its events. The entire symbolism of the Bible also explained concisely and clearly. 100 hints upon Bible markings and Bible readings are added.

A year of work upon such a system would yield rich harvests of Bible knowledge and spiritual experience.—*Sunday School World.*

HELPS IN BIBLE STUDY.

The True Tabernacle. A series of lectures on the Jewish Tabernacle and its typical signification. By GEORGE C. NEEDHAM; illustrated, cloth, neat, 75 cents.

C. H. M's Notes. By C. H. MCINTOSH. Genesis, 75 cents; Exodus, 75 cents; Leviticus, 75 cents; Numbers, 75 cents; Deuteronomy, 2 volumes, each, 75 cents. Complete set, in box, $4.50.

The notes breathe a very sweet and reverential spirit, and the author shows wonderful insight into the heart of truth.—*Evangelist.*

Mr. D. L. Moody says of these books: They have been to me a very key to the Scriptures.

Major D. W. Whittle says: Under God they have blessed me more than any books, outside of the Bible itself, that I have ever read, and have led me to a love of the Bible that is proving an unfailing source of profit.

Life and Times of David, King of Israel; or, The Life of Faith Exemplified. By C. H. M. Third edition, revised, 12mo, 200 pp. Cloth, 60 cents.

The Gospel According to Moses, as seen in the Tabernacle and Its Various Services. By GEORGE ROGERS. New edition, enlarged 16mo, 124 pp. Paper, 50 cents; cloth, 75 cents.

This work is specially commended as a most striking unfolding of the gospel in the old testament. An absorbingly interesting volume. No preacher or teacher should be ignorant of the truth which this small volume very simply but forcibly enunciates.—*The Record.*

Outline of the Books of the Bible. By Rev. J. H. BROOKES, D. D. Invaluable to the young student of the Bible as a First Lessons in the study of the Bible. 180 pp.; cloth, 50 cents; paper covers, 25 cents.

How to Study the Bible. By D. L. MOODY. A valuable little work which should be carefully studied by all who desire to *enjoy* the study of the Book of books. Cloth, flexible, 15 cents; paper, 10 cents.

Ruth, the Moabitess; or, Gleanings in the Book of Ruth. By HENRY MOOREHOUSE. A characteristic series of Bible readings, full of suggestions and instruction. Neat 16mo, paper covers, 20 cents; cloth, gilt stamped, 40 cents,

Contains many fresh and original remarks, all tending to practical usefulness; a capital bit of commenting on a favorite book.—*Spurgeon's Sword and Trowel.*

Bible Readings. By HENRY MOOREHOUSE. A series of eleven sermons of comment and exposition, by one pre-eminently the man of one book—an incessant, intense, powerful student of the Bible. Neat 16mo, paper covers, 30 cents; cloth, gilt stamped, 60 cents.

The Date of Our Gospels. A critical argument and examination of evidences, particularly regarding their authenticity and authorship. By SAMUEL IVES CURTISS, D. D., Union Park Theological Seminary, Chicago. Square 16mo, neat, flexible cloth, 50 cents; paper edition, 25 cents.

The argument is winnowed of superfluous words, and presents a luminous and brief case.—*New York Independent.*

F. H. REVELL, CHICAGO: 148 and 150 Madison Street. NEW YORK. 148 and 150 Nassau Street.

HELPS IN BIBLE STUDY.

Current Discussions in Theology. By the Professors of Chicago Theological Seminary. Vol. I, cloth, 12mo, 248 pp., $1.00. Vol. II, 328 pp., cloth, $1.50. Vol. III, 360 pp., $1.50.

There is nothing in our language of this kind. The American student has had to choose between the exhaustive and unremitting labors which are the price of first-hand knowledge, and reviews which rarely fail of being colored with partiality or prejudice. The volume before us is a helpful, fair and trustworthy statement of the present position and recent movements of theology.—*The Independent.*

It may be safely said that from no one book in the English language can ministers gather so much recent information concerning the topics treated.—*Presbyterian Witness.*

A New Catechism. By Rev. J. T. HYDE. A manual of instruction for students and other thoughtful inquirers. Cloth, 12mo, $1.00.

Short Talks to Young Christians on the Evidences of Christianity. By Rev. C. O. BROWN. Cloth, neat, 168 pp., 50 cents; paper, 30 cents.

Books that are really useful on the evidences of Christianity could almost be counted on one's fingers. One which is singled out from a host of others by its plain straight-forward sense is *Short Talks to Young Christians on the Evidences*, by Rev. C. O. Brown. This little work is systematic without being technical, chatty without being needlessly diffuse, and it is written in a style suitable for the reading of elder youth.—*Sunday School Times.*

Practical and helpful, just the thing to put into the hands of the recent convert. They will richly repay perusal.—*Interior.*

The Life of Christ. By Rev. JAMES STALKER, M. A. *A new edition.* Introduction by Rev. GEORGE C. LORIMER, D. D. 166 pp., neat, cloth, 60 cents.

This work is in truth a "*Multum in Parvo*," containing within small compass a vast amount of most helpful teaching, so admirably arranged that the reader gathers with remarkable definiteness the whole revealed record of the life-work of our Lord in a nutshell of space and with a minimum of study.

Christ and the Scriptures. By Rev. ADOLPH SAPHIR. Cloth, 16mo, neat, 75 cents.

To all disciples of Jesus this work commends itself at once by its grasp of truth, its insight, the life in it, and its spiritual force.—*Christian Work.*

In these days of doubt and hypercriticism such a volume breathing a spirit of earnest devotion, lifting the mind to a better conception of the immeasurable worth of the Person and the Word, and written too, by a son of Israel, cannot but be welcome and helpful.

Clifton Springs Bible Readings. Containing the Bible Reading, and addresses given at the Conference of Believers at Clifton Springs, N. Y., by Messrs. Brookes, Erdman, Whittle, Needham, Parsons, Clark, Marvin and others. Square 16mo, 144 pp., cloth, fine, 50 cents; paper covers, 25 cents.

F. H. REVELL, CHICAGO: 148 and 150 Madison Street. NEW YORK: 148 and 150 Nassau Street.

